

FLACĂRA

Magazin ilustrat fondat în 1911

● nr.7/2001 ● 84 pagini ● 19.800 lei

Misterul nopții de
Sânziene în Maramureș

Crucea din butuc
face minuni la Cluj

Dialog amabil cu
Andrei Pleșu

În România, SIDA a venit
îmbrăcată în halate albe

EXCLUSIVITATE

Cum și-a început cariera
Radu Beligan

CRISTIAN CHIVU

își driblează
admiratoarele

PREMIILE FLACĂRA
2000

107T

 **LightFrame™**



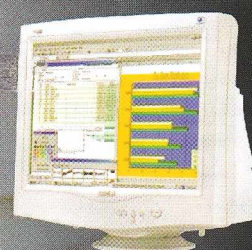
- Size (inch/cm) 17"/ 41 cm
- Dot pitch 0.25 mm
- Horizontal pitch 0.21 mm
- Horizontal scanning 30 - 71 kHz
- Vertical scanning 50 - 160 Hz
- Video dot rate 108 MHz
- Max. resolution 1280 x 1024
- Recom. resolution 1024 x 768
- MPR-II Low Emission
- Main 5-button OSD
- LightFrame™
- Real Flat
- USB Hub option type: PCUH411
- Multimedia Base option type: 6G3B11



PHILIPS

 **LightFrame™**

109B



- Size (inch/cm) 19"/ 46 cm
- Dot pitch 0.25 mm
- Horizontal pitch 0.21 mm
- Horizontal scanning 30 - 97 kHz
- Vertical scanning 50 - 160 Hz
- Video dot rate 234 MHz
- Max. resolution 1920 x 1440
- MPR-II and TCO '99 specifications
- Main 5-button OSD
- LightFrame™
- Real Flat
- USB Hub option type: PCUH411
- Multimedia Base option type: 6G3B11

107B

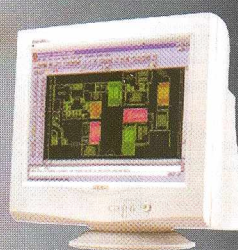
 **LightFrame™**



- Size (inch/cm) 17"/ 41 cm
- Dot pitch 0.25 mm
- Horizontal pitch 0.21 mm
- Horizontal scanning 30 - 92 kHz
- Vertical scanning 50 - 160 Hz
- Video dot rate 234 MHz
- Max. resolution 1920 x 1440
- MPR-II and TCO '99 specifications
- Main 5-button OSD
- LightFrame™
- USB Hub option type: PCUH411
- Multimedia Base option type: 6G3B11

 **LightFrame™**

109P



- Size (inch/cm) 19"/ 46 cm
- Grille pitch 0.24 mm uni-pitch
- Tube type Aperture grille, Real Flat, High
- Horizontal scanning 30 - 111 kHz
- Vertical scanning 50 - 160 Hz
- Video dot rate 261 MHz
- Max. resolution 1920 x 1440
- MPR-II and TCO '99 specifications
- Main 5-button OSD
- Auto Calibrate
- USB Hub option type: PCUH411

LightFrame™

Șos. Ștefan cel Mare 50 București
Tel.: 210.68.28 / 210.68.29 Fax: 211.69.68
E-mail: sales@blueridge.ro www.blueridge.ro

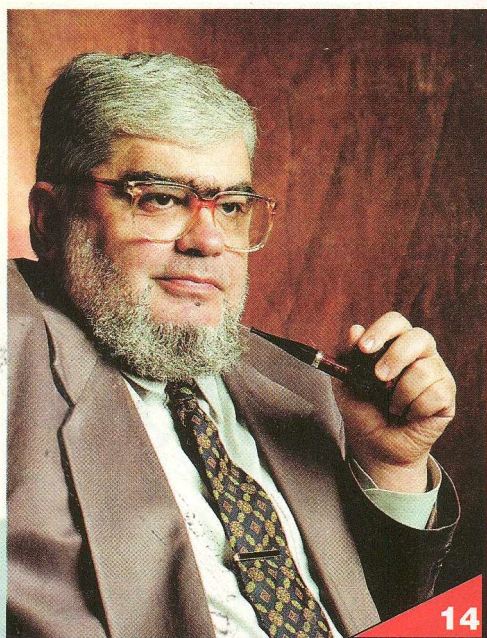
Str. Hristo Botev 10 București
Tel.: 315.11.19
E-mail: sales@blueridge.ro www.blueridge.ro



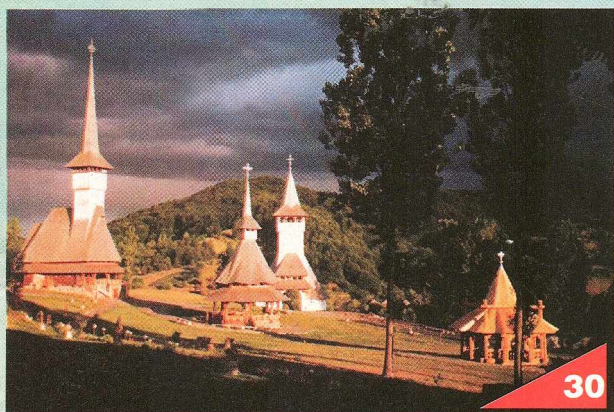
INTRAROM

**Societate românească
producătoare de echipamente
electronice de telecomunicații**

Str. FABRICA DE GLUCOZĂ 17,
BUCUREȘTI, sector 2, ROMANIA
Tel.: (401) 204.02.46,
Fax: (401) 204.02.45
E-mail: office@intrarom.ro



14



30



56



66

Foto coperta 1 este realizată de FLORIN IONIȚĂ, vestimentație STEFANEL, machiaj ANDREEA VELICU.

PREMIILE FLACĂRA 2000 5

SPECTACOL POLITIC 8

De-a Europa

EXTERNE 12

Carul european și buturuga irlandeză

INTERVIU 14

George Arion în dialog cu Andrei Pleșu:

„Cei care își pun grijuliu în scenă «opera» sunt suspecti”

REPORTAJ 18

Crucea făcătoare de minuni de la Ibănești

ANCHETĂ 20

SIDA a venit îmbrăcată în halate albe

PROTECȚIA MEDIULUI 24

Confort occidental la căldură și apă caldă pentru giurgiuveni

REPORTAJ 28

Umbra lui Zamolxe în Drumul Taberei

DOSAR 30

Maramureșul este memoria ancestrală a Europei

DESTĂINUIRI 42

Cristian Chivu: „În viață ești sigur de două lucruri:

că odată o să mori și că trebuie să plătești taxe statului”

CULTURA FĂRĂ FRONTIERE 48

MAȘINA DE SCRIS 50

ARHIPELAGUL LITERELOR 52

MUZICĂ 53

TEATRU 54

FILM 56

Hannibal

Marfa și banii

TOP 59

PLASTICĂ 60

AMINTIRI 62

Începutul unei legende: Radu Beligan

INEDIT 66

Lupii din Țara Bârsei au un viitor negru

PROFIL 72

Alexandru Darie: „Întotdeauna mi-au plăcut provocările”

SPORT 76

CRONICĂ MĂRUNTĂ 79

HOROSCOP 81

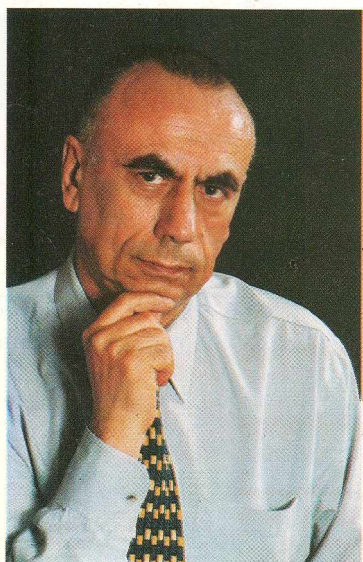
DIVERTISMENT 82

„O astfel de flacăra râvnim să aprindem și năzuim s-o putem ține vie, deasupra patimilor oarbe și a intereselor trecătoare, pentru ca ea, luminând de sus, să lumineze departe!”

C. Banu – Director fondator al Revistei „Flacăra”, 1911

PREMIILE **Flacăra**

2000



Calmul valorilor

De obicei, această pagină găzduia o viziune critică asupra lumii în care trăim. Cu ocazia Premiilor Flacăra, facem o excepție și adoptăm un firesc ton de sărbătoare.

Ca și în alți ani, ceremonia de decernare a Premiilor Flacăra e o invitație la reculegere în preajma unor personalități de care suntem mândri. Pentru scurtă vreme, e uitată zarva cotidiană, sunt lăsate deoparte disputele privind drumul nostru prin lume, grijile traiului de zi cu zi. Nu mai contează decât valorile, pe care avem bucuria să le descoperim în multe domenii de activitate din societatea românească. Ele ne îngăduie să credem în existența unui mesaj original și important pe care trebuie să-l comunicăm contemporanilor și, totodată, ne oferă privilegiul să ne contemplăm cu speranță destinul ca neam.

Calmul acestor valori, pe care nu le poate tulbura nici o potrivnicie a timpului, e o superbă lecție de viață.

George Bricea

- Premiile Flacăra sunt cele mai vechi și mai cunoscute premii din presa românească.

- De-a lungul timpului peste 300 de personalități din toate domeniile au fost premiate de către revista Flacăra.

- Ca și Premiul Nobel, Premiul Flacăra nu se acordă decât o singură dată în viață.

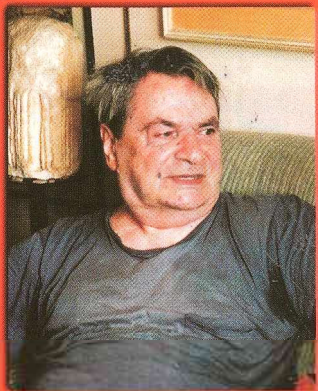
- În 1997 a fost creat Marele Premiu Flacăra, distincție

decernată unei personalități care, prin faptele sale, reprezintă un reper pentru poporul român. Primul laureat a fost Regele Mihai I. Tot atunci s-au stabilit și cele opt domenii fixe pentru care se decernează aceste premii: literatură, teatru și film, arte plastice, muzică, știință, jurnalism, management și sport.

- Trofeul „Fierul de cristal”, ajuns la cea de-a opta ediție, este primul trofeu al calității din România

PREMIILE FI

LITERATURĂ



Constantin Ţoiu

Se decernează scriitorului
CONSTANTIN ȚOIU, un martor
neliniștit al istoriei contemporane.

Se decernează violonistului
ȘERBAN LUPU, un magician al
sunetelor.

MUZICĂ



Șerban Lupa

TEATRU ȘI FILM



Radu Beligan

Se decernează maestrului
RADU BELIGAN, veșnic tânăr sub
povara harului de a fi mereu altul.

Se decernează graficianului
MARCEL CHIRNOAGĂ, care
dezvăluie fiara din om și ne
ajută s-o îmblânzim.

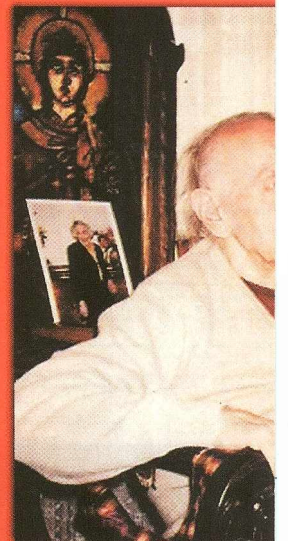
ARTE PLASTICE



Marcel Chirnoagă

MARELE

FI
20



Ion Ir

Se decernează mae
.reper în cultură



Petruș Pavel Busuiocescu,
Președinte al Consiliului de administrație
și Director general al ASIBAN S.A.

FIERUL DE CRISTAL

La începutul anului 1997, ASIBAN avea 15 angajați. În prezent, societatea numără peste 300 de salariați și este prezentă în toată țara, având câteva sute de mii de clienți. De ce, în 2000, **FIERUL DE CRISTAL** pentru ASIBAN? Pentru că în foarte scurt timp a reușit să-și facă un nume într-un domeniu unde competiția este deseori dură și calea succesului e greu de parcurs. Pentru că ideea unor bănci de a înființa o societate de asigurări a fost transpusă în practică



2000

REMIU

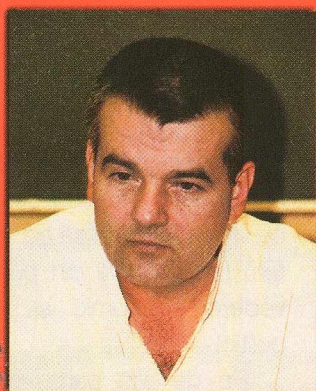
2000



nescu

ii ION IRIMESCU,
orului român.

ȘTIINȚĂ



Șerban Brădișteanu

Se decernează medicului
ȘERBAN BRĂDIȘTEANU, care
ne face inima bună.

Se decernează domnului MIHAI
GHERMAN, Director general
adjunct al Companiei INTRAROM,
un manager modern într-o
economie în tranziție.

MANAGEMENT



Mihai Gherman

JURNALISM

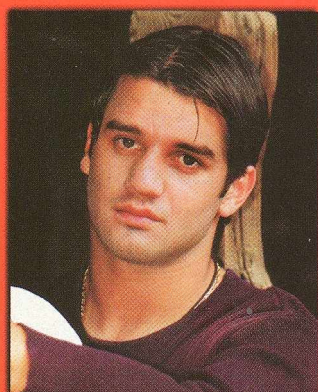


Dumitru Tinu

Se decernează ziaristului
DUMITRU TINU, pentru
„Adevărul” din fiecare zi.

Se decernează fotbalistului
CRISTIAN CHIVU, cel mai
tânăr căpitan al echipei
naționale.

SPORT



Cristian Chivu

Primul trofeu al calității din România

de către o echipă de specialiști în frunte cu domnul
Președinte – Director general Petruș Pavel Busuiocescu,
dovedindu-se pe deplin profitabilă.

Pentru că ASIBAN se caracterizează prin competență, seri-
ozitate și oferă o garanție deplină celor care apelează la
serviciile sale. De aceea, ASIBAN – Asigurarea de care
aveți nevoie – nu este un simplu slogan publicitar, ci o reali-
tate de care se poate convinge oricine.



B

DE-A EUROPA

Text: TUDOR CĂLIN ZAROJANU ■

Foto: M. FELIX și ROMPRES ■

De câțiva ani încoace, românii se joacă de-a Europa. Este un joc înrudit cu cele clasice: de-a v-ați ascunselea, de-a hoții și vardistii, de-a puia gaia, ba chiar și cu „Țară, țară, vrem ostași!”

Nu-i mai puțin adevărat că orice joc are două tabere și, la rândul ei, vicioie de n-ai crede că e „bătrânul continent”, Europa se joacă și ea cu noi. Problema este că rolurile n-au fost bine stabilite și rămâne încă de precizat cine se ascunde, cine-s hoții și cine este gaia.

PARTIDUL, COPIII ȘI REITINGU'

În anii 1990-1996, occidentalii se uitau urât la puterea instalată la București. Mediile politice, presa și organismele economice, deopotrivă, se întreceau în comentarii și decizii negative referitoare la România, pe motiv că aceasta este condusă de neocomuniști. După câștigarea alegerilor de către

Convenția Democrată, „Apusul își împinse toate neamurile-n-coace”, cu figurile brusc înșeninate. La scurt timp, însă, s-a văzut că era vorba mai degrabă de o satisfacție platonicească și de o relație asijderea, dovadă – între altele – că agențiile de rating ne-au retrogradat pe rupe, ceea ce înseamnă, concret, deprecierea încrederii. Or, iată că în iunie 2001, la doar jumătate de an după ce Iliescu și ai lui au rein-

trat în cărți, Standard & Poor's ne îmbunătățește reitingu', ceea ce vrea să spună că acum suntem mai credibili din punct de vedere economic și implicit politic!

Pe de altă parte, după o vizită la București plină de surâsuri diplomatice, baroneasa Emma Nicholson dă la iveală un raport în care ne critică aspru pentru ceea ce (nu) facem cu copiii orfani sau abandonati. După reacția ofuscată a autorităților române, raportorul UE revine la București pentru a preciza că era vorba de o situație mai veche, că s-au făcut progrese și că raportul final va fi mai frumos. În contrapartidă, premierul Năstase suspendă adopțiile internaționale, paralizate de afaceri personale. Nu-i așa că este clar acum cum stau lucrurile de fapt?

Agitația cu baroneasa i-a prilejuit președintelui Iliescu una din gafele sale celebre, căci i-a

sugerat „acestei doamne” să vină să trăiască ea în România cu o sută de dolari pe lună și eventual să adopte copii – uitând să precizeze două mici amănunte: care este răspunderea lui pentru faptul că există oameni care trăiesc în sărăcie cruntă, într-o țară pe care a condus-o opt ani din cei 11 postdecembriști, și de ce n-a înfiat domnia-sa un biet copil?

ABUZAȚI ȘI DEZABUZAȚI

Pe zi ce trece, joaca de-a Europa se îmbogățește cu reguli noi. Bunăoară, disciplinați cum suntem, vom plăti un fleac de 120 de milioane de dolari dintr-o istorică datorie către Suedia – poate se mai echilibrează un pic industria suedeză. În același timp, însă, vom primi înapoi Tezaurul de la ruși – ne, ne, ne!, asta e o poantă.

Pe de altă parte, parlamentul de la Budapesta a votat



Ion Iliescu a invitat-o pe Emma Nicholson să trăiască la nivelul asigurat de el românilor. În mod inexplicabil, baroneasa a declinat oferta.

RETRO

BEATRICE MOTAȘ ■

26-27.05. Cornel Dinu a palmuit un polițist în timpul meciului Foresta – Dinamo ● Un preot de la Mănăstirea Neamțului donează sânge pentru a procura ulei de candelă ● La înmormântarea Elenei Bărbulescu, Florea Ceaușescu a declarat că Nea Nicu trăiește.

28.05. A fost bătută crunt șefa Secției a II-a Penală a Tribunalului București ● C.V. Tudor amenință că va cere demiterea conducerii radioului și televiziunii publice.

29.05. A demisionat Lucian Mihai, președintele Curții Constituționale ● Se indexează pensiile ● Muncitorii de la ALRO protestează împotriva privatizării ● Adrian Năstase a declarat că va stopa adopțiile internaționale ● Contribuabilii români se chinuie, năuciiți, să-și depună declarațiile privind impozitul pe venitul global.

30.05. Se amână privatizarea ALRO ● Baroana Nicholson cere suspendarea negocierilor de aderare a României la UE ● Antonie Iorgovan a cerut amnistierea lui Cozma ● Bucureștiul este una dintre cele mai poluate metropole din Europa ● În cazul unui cutremur major, 40.000 de bucureșteni sunt în pericol de moarte ● Se prelungește termenul de

declarare a veniturilor ● Inițiativele Ungariei privind statutul maghiarilor nu sunt privite favorabil de UE ● Emma Nicholson acuză oficialii români de trafic de copii ● Michael Guest este noul ambasador SUA la București ● Regele Cioabă vrea ca Regele Mihai I să-i boteze nepoatele.

01.06. Banca Populară Română va fi cumpărată de 17 firme rusești ● Hagi își deschide hotel la Mamaia ● Grădina zoologică din București a importat animale de 200 de milioane de lei ● Directorul ALRO a avut în anul 2000 venituri de 2,3 miliarde de lei.

02-03.06. Regele Mihai I a făcut o vizită la Săvârșin ● Iarba din fața Guvernului costă 2.200 USD pe lună ● Papa Ioan Paul al II-lea a acceptat să devină membru de onoare al Academiei Române ● Bătaie cu flori la Șosea; au fost aruncate circa 40.000 de garoafe.

04.06. Cu prețul a 6.500 de concedieri, guvernării au dezamorsat greva de la CFR ● Băsescu a declarat că PDSR este un partid de slugi ● Rezerva valutară a țării este de patru miliarde USD.

05.06. 10 muncitori au murit într-o explozie la bordul unui petrolier maltez aflat pentru reparații la SN Constanța ● O echipă de medici timișoreni a efectuat primul transplant de măduvă din România ● În munții din județul Covasna s-a așternut zăpadă de 10 centimetri ● La



Sever Mureșan a revenit în România – probabil pentru organizarea unui nou turneu de tenis cu susținere de la nivel înalt

aproape în unanimitate deja celebra lege a „legitimației de ungur”, care conferă unele facilități și drepturi maghiarilor de peste granițe – cei mai mulți fiind în România. Autoritățile de la București au anunțat că sunt împotriva. Dacă suntem contra, gata, s-a rezolvat.

Când trebuie, însă, suntem pentru – de pildă pentru noul program american de scut aerian anti-rachetă, care reînvie nu doar „războiul stelelor”, ci și războiul rece, căci Moscova a declarat deja că va reacționa în consecință.

Atitudinea „politically correct” nu ne scutește însă de necazuri, căci *The New York*

Times a dezgropat presupusa încălcare, de către România, a embargoului privind livrarea de arme către Irak, în anii 1994-1995. Asta în timp ce toată lumea vinde arme tuturor.

Să nu dramatizăm însă. Relația cu Europa are și avantaje, bunăoară Elveția tocmai ce ni l-a extrădat pe Sever Mureșan. La ce va folosi asta rămâne de văzut, dacă ne gândim că, în aceeași săptămână, Vasile Gorun a fost pus în libertate, Constantin Constantin a fost achitat într-un proces, iar Fane Căpățână a fost audiat de Comisia de abuzuri a Senatului, el fiind, se știe, un mare abuzat.

SĂ NU MAI FIM SUSPICIOȘI!

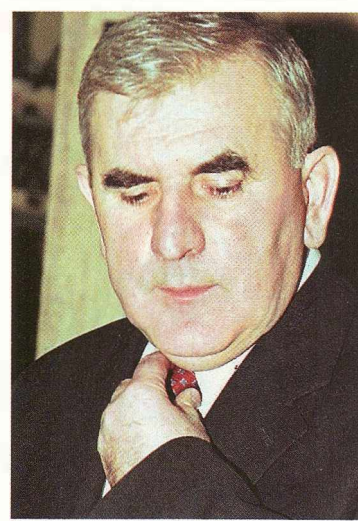
La cei 276 de criminali aflați în libertate sunt toate șansele să se adauge și alții, după ce Antonie Iorgovan și Ion Predescu vor izbândi în tentativa de-a obține o amnistie generală a vinovaților din mișcările stradale (tip revoluție, Târgu Mureș, mineriada), idee salută de deja de locatarul Cotrocenilor.

Nu întâmplător magistrații dau bir cu fugiții din așa-zisa Justiție, iar unii dintre ei ajung să moară subit la 43 de ani, precum Bogdan Sârbulescu, de la Secția Penală a CSJ, victimă a unui

atac cerebral favorizat, probabil, de stresul extrem la care era supus tânărul judecător.

În aceste condiții, era oarecum normal ca Vasile Dâncu, ministrul (dez)Informațiilor, să propună „distragerea atenției opiniei publice” de la ceea ce se întâmplă în Ministerul Justiției, frază considerată de Adrian Năstase, cu delicatețe, drept „o expresie nefericită”. Și, mă rog, ce mare lucru se petrece în Justiție? Că soțul ministresei a ajuns judecător la Curtea Constituțională (al cărei președinte, Lucian Mihai, și-a luat și el câmpii)? Ei, asta-i acum! Domnul Stănoiu a fost promovat exclusiv pe bază de competență, ce naiba suntem așa suspicioși?

Suspiciunea ne poate întinde capcane penibile. Curtea de Conturi a confirmat datele făcute publice, nu de mult, de Pro Democrația: toate partidele au încălcat legea electorală, primind de la Guvern, în 1996-2000, un total de 11 miliarde de lei alocați ilegal. Ei, bine, bănuitori cum suntem, am putea crede că există o legătură între această comunicare și faptul că, în aceeași zi, Camera Deputaților a votat reducerea cu aproape o treime a membrilor Curții Constituționale. Curat scenariță!



Antonie Iorgovan, a cărui gură vorbește fără sine, este omul a cărui Constituție ne-a fost servită drept lege fundamentală

TABLOU CU CETĂȚENI LOVIȚI DE CANICULĂ

Deși a venit vara, oamenii politici, săracii, n-au intrat în vacanță, ei reușind să-și rezolve problemele interne de partid. Astfel, noul președinte al PD și-a alcătuit echipa de tuțări, ratându-le doar pe Anca Boagiu (nu prea simpatizată în partid) și pe Simona Marinescu, care a reușit performanța rarisimă pe plan mondial să participe în aceeași săptămână la forurile de conducere ale două formațiuni: PD și noul PSD, unde a purtat-o fidelitatea față de fostul său șef de minister, Alexandru Athanasiu.

Strasbourg au început audierile în procesul intentat de Ilie Ilășcu Federației Ruse și Republicii Moldova ● Soțul Rodicăi Stănoiu a fost numit judecător la Curtea Constituțională.

06.06. Miron Mitrea se însoară cu fosta secretară.

07.06. Standard & Poor's a crescut la „B” ratingul României ● Rețea de falsificatori de bani anihilată în Argeș, Vâlcea și Dolj ● Au fost arestate trei persoane implicate în explozia navei Anapolis.

08.06. Adrian Năstase a cerut să fie filmată situația din fiecare cămin de copii ● Ministrul Mircea Geoană trebuie să verifice cele 7.000 de pașapoarte diplomatice existente ● Guvernul a adoptat un proiect legislativ care abrogă articolul 200 din Codul Penal ● Generalul Marcel Chelaru a fost trecut în rezervă.

09-10.06. Garda financiară a descoperit fraude de miliarde de lei în zonele defavorizate ● Regele Mihai I a părăsit țara după o vizită de trei săptămâni ● RAFO este scoasă la privatizare pentru a șasea oară.

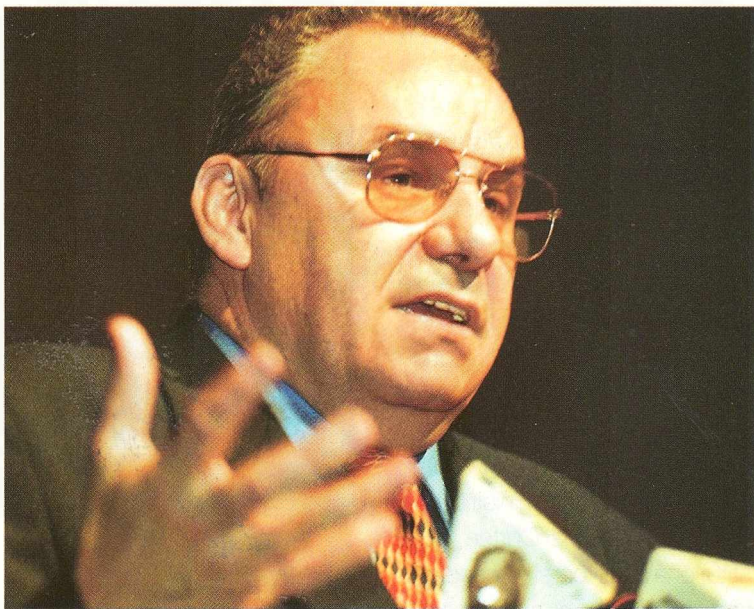
11.06. Un elev în clasa a XII-a din Galați a devenit colaborator al NASA ● Regele Mihai I, Patriarhul Teoctist și Președintele Iliescu au semnat împreună un Apel către toți românii ● O tânără dintr-o comună ilfoveană a salvat o fetiță de doi ani care căzuse într-un puț adânc.

12.06. Șeful Gărzii financiare Arad a fost bătut în centrul orașului ● Alertă printre militarii români din KFOR cauzată de epidemia de febră hemoragică din Kosovo ● IGP anchetează privatizarea RomTelecom.

13.06. Trei magistrați au fost atacați cu cocktailuri Molotov în sala de ședințe a Curții Supreme de Justiție ● A demarat programul „Din nou acasă”; primul lot de prostituate, cerșetori și aurolaci a fost expulzat din Capitală ● În luna mai inflația a fost de 1,7 la sută.

14.06. Porcul românesc este cel mai scump din Europa ● Bălăni a părăsit echipa națională ● Răzvan Temeșan a fost achitat în dosarul „Autoturismele” ● FMI și Banca Mondială nu aprobă facilitățile pentru IMM-uri și Legea investițiilor directe ● Ion Iliescu a declarat că „e mai avantajos să fii șomer în Germania decât președinte în România” ● Încăierare între suporteri rapidiști și steliști în plin centrul Capitalei.

15.06. Din nou la București, Emma Nicholson a redeschis discuția privind copiii instituționalizați ● Balerinii de la Bolșoi Teatr revin pe scena Operei Naționale Române după o jumătate de secol ● Tezaurul României aflat pe teritoriul rus este evaluat la patru miliarde de dolari ● Invazie de lăcuste în comuna Axente Sever din județul Sibiu ● În comuna Flămânzi din județul Botoșani, dărâmarea unui bloc prin implozie



Andrei Marga, președintele unui partid

Fuziunea PDSR-PSDR (un calambur de inițiale), anunțată cu mult înainte, nu mai merită comentată, în condițiile în care cele două partide fuseseră adversari de neîmpăcat vreme de un deceniu. PSDR reușește astfel recordul absolut de inconsecvență: întâi cu CDR, apoi cu PD, acum cu PDSR. Pe când o alianță cu PRM?

Un gând bun se cuvine lui Sergiu Cunescu, care a refuzat să fie părtaș la recenta înfrățire cu foștii adversari.

În mod uimitor, însă, primul pas făcut de PDSR către Internaționala Socialistă n-a adus liniștea sperată, căci același

Antonie Iorgovan a cerut nici mai mult nici mai puțin decât o mișcare împotriva Rodicăi Stănoiu, colegă în partidul de guvernământ. O altă premieră mondială. La asta suntem tari. În plus, după cum susține presa ticăloșită, se înmulțesc problemele asupra cărora premierul și președintele țării au păreri diametral opuse.

În rest, liberalii și peremiștii dau declarații, iar țărăniștii și ceilalți nu mai dau nimic.

ALINIAȚI, ALINIAȚI, DA' MAI RĂSFIRAȚI

Dacă problemele Justiției sunt ca și rezolvate, cele politice

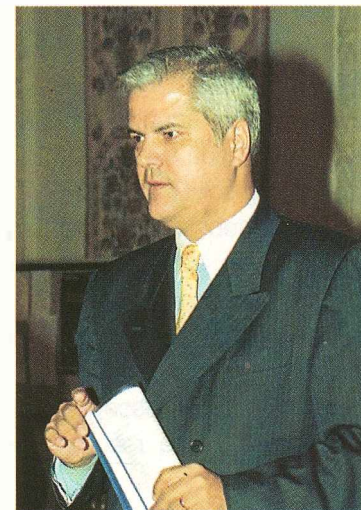
sunt mai limpezi ca oricând, iar economia strălucește prin absență, ar fi cazul să ne întrebăm: da' sindicate mai există? Cum să nu! BNS a amânat protestele, așteptând ce așteaptă de un deceniu: punerea în practică a promisiunilor guvernamentale; ceferiștii, idem; CNSLR-Frăția negocia încă, la ora aștermerii acestor rânduri, cu premierul; Alma Mater picheta ceva, iar Car-tel Alfa preciza că, în ciuda unui comunicat festiv al Ministerului Muncii, ei, unii, n-au semnat protocolul privind noua lege a pensiilor. Activitate sindicală pe bune. Rezultate în consecință.

Între timp, Guvernul dă palmă după palmă socialismului. Mai întâi, și-a asumat răspunderea (adică riscul unei mișcări de cenzură care oricum n-ar fi trecut) pentru Legea investițiilor directe – facilități pentru cei care bagă bani în dezvoltarea economiei. La asumarea răspunderii se recurge atunci când celelalte partide se opun proiectului – ceea ce nu era cazul acum, astfel încât cabinetul Năstase s-a pus în situația semi-ilegalistului Nicolae Ceaușescu: el se ascundea, da' nu-l căuta nimeni.

Apoi, premierul a anunțat că programatorii nu vor mai plăti impozit pe salariu, dublându-și astfel veniturile și renunțând să

se mai care din țară. Trei remarci se impun aici. În primul rând, să vezi câți programatori aveam și nu știam! În al doilea rând, vai, gura păcătosului adevăr grăiește: deci impozitele egalează veniturile! În fine, nu cumva salariul neimpozitat al unui programator român este bacșiș față de cel pe care-l poate câștiga în Occident?

Mai ales acum, când tocmai se scumpesc benzina și curentul electric – exclusiv ca urmare a alinierii la prețurile în euro, suntem asigurați. Și noi ce naiba să credem, dacă vedem că, zi după zi, leul stă mai bine față de moneda europeană? Să ne bucurăm: vă dați seama ce „alinieră” ne păștea dacă era invers.



Fugind de cine nu-l fugărește, Adrian Năstase a devenit semi-ilegalist

s-a transformat într-o explozie în urma căreia au fost avariate 24 de clădiri. **16-17.06.** Din fuziunea PDSR cu PSDR s-a născut Partidul Social Democrat; președinte a fost ales Adrian Năstase, iar Alexandru Athanasie – președinte al Consiliului Național ● Ioan Mureșan este cercetat de procurori și polițiști ● În documentul final al reuniunii UE se promite sprijin deosebit României și Bulgariei ● Din staff-ul PSD face parte și Simona Marinescu, proaspăt demisionată din PD.

18.06. O procuratură a fost tâlhărită în centrul Capitalei ● Datoria țării noastre către Suedia este de 120 de milioane de dolari ● Oficialii români au reușit să împrumute 600 de milioane de euro.

19.06. A fost arestat spintecătorul de la Galați ● La Spitalul Fundeni din București a fost realizat primul implant de inimă artificială Novacor din Europa centrală și de est ● Mircea Sandu a declarat că Bălăni este un trădător ● Ploi torențiale, furtună și grindină s-au abătut peste mai mult de jumătate din țară; au murit trei oameni loviți de trăsnet ● Sever Mureșan a fost extrădat din Elveția și apoi adus în arestul IJP Suceava.

20.06. Ploi în toate zonele țării; șapte persoane și-au pierdut viața; au fost calamitate 10.000 de hectare ● Au fost deschise lucrările de con-

strucție pe autostrada București-Cernavodă ● La Bacău a fost găsit cadavru unei fete pentru care răpitorii ceruseră 100.000 de dolari ● Parlamentul ungar a adoptat legea statutului maghiarilor.

21.06. Referindu-se la legitimația de maghiar, Adrian Năstase a declarat că această lege nu se va aplica pe teritoriul României ● Dolănescu îl dă în judecată pe Sinulescu, pentru că acesta l-a acuzat că ar fi homosexual ● A fost efectuat cel de-al doilea transplant de măduvă din România, la Spitalul Fundeni ● Mircea Sandu a acceptat demisia lui Bălăni ● Adopțiile internaționale au fost sistate.

22.06. Caz fără precedent la primăria clujeană: Gheorghe Funar a fost dus cu forța de polițiști la audieri ● Premierul Adrian Năstase a împlinit 51 de ani ● Guvernul și prefecturile vor fi dotate numai cu mașini fabricate în România ● Ion Iliescu a declarat că România ar putea suspenda Tratatul bilateral româno-ungar, dacă Ungaria nu revine asupra legii statutului maghiarilor ● Guvernul a achiziționat sculptura „Cap de copil” de Constantin Brâncuși cu 450.000 USD.

23.-24.06. La Reșița, 114 persoane se află în greva foamei.

25.06. Gheorghe Hagi este noul antrenor al Naționalei de fotbal a României.



<http://www.ziua.ro>



ASTA-I REALITATEA





CARUL EUROPEAN ȘI

BUTURUGA IRLANDEZĂ

Text: **BAZIL ȘTEFAN** ■
Foto: **EPA – ROMPRES** ■

Ziua de 8 iunie 2001 a adus o veste proastă pentru fanii Europei unite: la referendumul pentru ratificarea Tratatului de la Nisa, majoritatea irlandezilor care s-au prezentat la urne au votat **Nu**. Cauza integrării europene primește astfel o lovitură dură, pentru că eșecul referendumului irlandez înseamnă nu numai că semnătura guvernului de la Dublin pe textul acestui document devine caducă (asta n-ar fi prea grav, la urma urmei), dar împiedică intrarea în vigoare a tratatului pe întreg cuprinsul Uniunii Europene chiar dacă toate celelalte 14 țări membre îl vor ratifica.

Zicala potrivit căreia „buturuga mică răstoarnă carul mare” este pe cale de a se adevăra din nou.

Nu-ul irlandezilor poate anula astfel dintr-un foc eforturile îndelungate depuse de Cei 15 în cadrul unei laborioase Conferințe Interguvernamentale și a unui Consiliu European (cel de la Nisa, din decembrie 2000) extrem de agitat, în urma cărora s-a ajuns la acest text de compromis care, într-un sfârșit, a întrunit consensul, dar care, ca orice compromis, a reușit să nemulțumească aproape în aceeași măsură în care a satisfăcut. Disputa în jurul chestiunilor esențiale care făcuseră

obiectul negocierilor fusese atât de aprinsă la summitul de la Nisa încât liderii europeni nici nu au reușit să ajungă la redactarea textului definitiv al tratatului, ci numai la formularea deciziilor! Experții lor și-au continuat, pe această bază, munca meticuloasă la redactarea textului timp de mai bine de două luni și documentul a fost semnat finalmente de miniștrii de externe ai Celor 15, tot la Nisa, dar abia la 26 februarie 2001. A fost, deci, un veritabil maraton politic.

Pentru țările candidate la Uniunea Europeană, între care se numără și România, Nu-ul irlandez este o veste deosebit

de proastă, deoarece chestiunile elucidate prin Tratatul de la Nisa – compoziția Comisiei Europene, ponderea voturilor fiecărui stat membru în Consiliul de Miniștri (organul decizional al UE) și extinderea votului majoritar – urmăreau, ca principal obiectiv, pregătirea Uniunii Europene pentru extinderea ei spre Est. Mai exact, deciziile respective erau strict necesare dacă Uniunea, cu instituțiile și mecanismele ei, gândite pentru o asociere inițială de șase state, voia să rămână funcțională, eficientă și, deci, aptă de progres și în condițiile lărgirii ei la 27-28 de state.

Una dintre întrebările pe care le ridică Nu-ul irlandez ar fi cea privind cauzele acestei opțiuni, care par a fi relativ numeroase. Una dintre ele, cel mai des evocată, este în mod sigur teama irlandezilor că extinderea Uniunii va aduce, pentru ei, mai mult dezavantaje. Irlanda, o țară bântuită în trecut de sărăcie, din care cauză a fost confruntată cu o emigrare masivă a populației spre Statele Unite, a făcut progrese excepționale după aderarea la UE, beneficiind pe lângă o imensă piață unică, și de fluxuri financiare substanțiale din fondurile pentru programele agricole și structurale ale Uniunii. Iar acum, ca și ceilalți beneficiari ai acestor fonduri (Grecia, Spania, Portugalia), se teme că bucata sa din acest tort comunitar va fi mult mai mică după aderarea candidatelor din Europa Centrală și Estică, în majoritatea lor competitori firești la aceleași alocări de la bugetul Comisiei Europene. Eventualitatea unei imigrații masive dinspre Est trezește, de asemenea, fiori într-o țară a cărei populație știe foarte bine ce înseamnă acest fenomen, mai ales dacă proporțiile sunt exagerate enorm de presa apropiată cercurilor ostile extinderii. Apoi, să nu uităm că Irlanda face parte dintre țările mai mici din U.E., care au considerat că Tratatul de la Nisa le dezavantajează, acordând mai multă putere celor mari. În fine, guvernul de la Dublin nu s-a prea omorât cu grija de a le explica irlandezilor convingător și avantajele pe care le prezintă, pe termen mai lung, extinderea UE și pentru zona lor.

A doua întrebare legată de neratificarea Tratatului de la Nisa de către irlandezi este cea referitoare la consecințele acestei respingeri. Altfel spus: va reuși oare mica buturugă irlandeză să răstoarne cu adevărat carul european în cursa acestu-



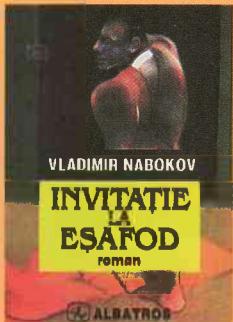
Romano Prodi, aici alături de președintele estoniei Lennart Meri

ia spre Est? Sau el va face doar un salt periculos, eventual cu o răsucire spectaculoasă în aer, ca la marile cascadorii cinematografice, după care va reveni cu bine pe cele patru roți, continuându-și drumul ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat?

Cred că această a doua variantă este mult mai probabil să se producă. De ce? Mai întâi, pentru că deși 54 la sută dintre irlandezi au fost împotriva ratificării, absenteismul aproape incredibil (doar 32,9 la sută dintre alegători au luat parte la referendum!) pune un mare semn de întrebare asupra rezultatului acestuia, fiindcă (un pic de aritmetică nu strică) în realitate majoritatea „anti“-Nisa este o minoritate clară: doar unul din șase irlandezi cu drept de vot au respins tratatul. Comisia Europeană poate salva situația cerând, de pildă, repetarea referendumului peste un an sau doi, după o amplă dezbatere publică a ceea ce este, efectiv, în joc și cu condiția participării a cel puțin 50 la sută dintre irlan-

dezi cu drept de vot. La o asemenea soluție gândesc și mulți irlandezi, mizând pe eventuale modificări, favorabile Irlandei, în textul tratatului de la Nisa, cam așa cum s-a procedat cu câțiva ani în urmă pentru ratificarea de către Danemarca a Tratatului de la Maastricht într-un al doilea referendum. Pentru a-i determina pe danezi să spună, măcar a doua oară, **Da**, Uniunea a acordat atunci guvernului de la Copenhaga unele derogări (asemănătoare celor de care beneficia Londra). Comisia Europeană, prin preșe-

dintele ei, Romano Prodi, ca și premierul suedez, în numele țării care exercită în prezent președinția semestrială a UE, au declarat însă categoric și la unison că în textul Tratatului de la Nisa nu se vor opera modificări. Cine știe cât de greu a fost obținut acest text știe, de asemenea, că el nu mai poate fi schimbat. Este de sperat că irlandezii vor sfârși prin a ratifica, în cele din urmă, Tratatul, evitând o criză gravă, cu consecințe imprevizibile asupra viitorului Uniunii Europene, inclusiv al propriei lor țări.



CONCURS

Premiu:

Cărți în valoare de **500.000 lei**



ALBATROS

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1

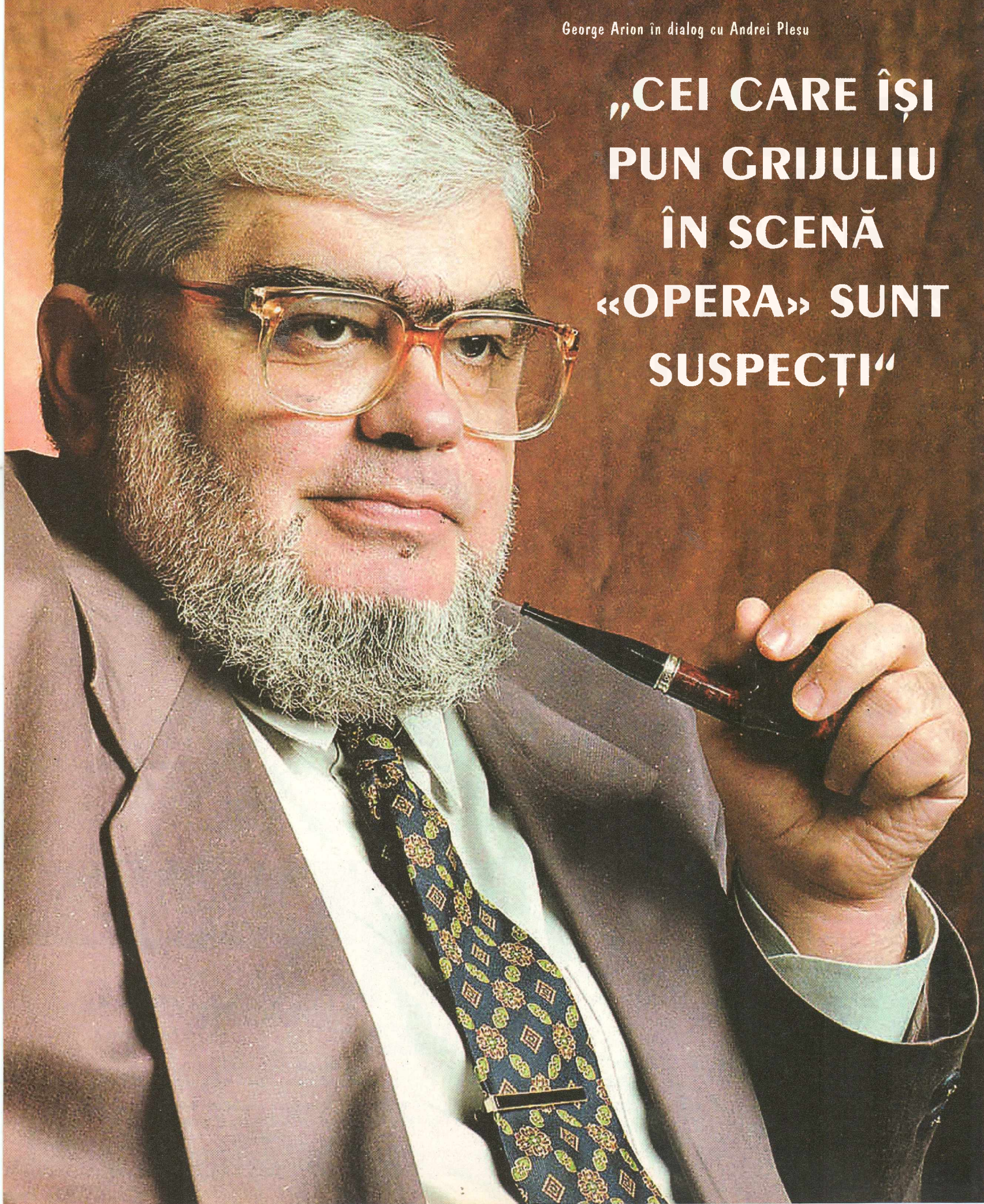
Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.
Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este
20 Iulie 2001, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA ALBATROS

Albatros

George Arion în dialog cu Andrei Plesu

**„CEI CARE ÎȘI
PUN GRIJULIU
ÎN SCENĂ
«OPERA» SUNT
SUSPECTI”**



– Ați scris, în „Jurnalul de la Tescani”, următoarea frază: „În generația noastră fiecare e suma a ceea ce i s-a interzis să fie”. În sensul acestei afirmații, cine e Andrei Pleșu?

– Fraza cu pricina e scrisă înainte de 1989, ca un ecou la o frază pronunțată cândva de Constantin Noica: „Vă unește ceea ce vă lipsește!” Ne lipsiseră: firescul unei formații fără îngrădiri ideologice, continuitatea cu tradițiile intelectuale dinaintea războiului, contactul destins cu Occidentul, libertatea de expresie ș.a.m.d. La aceste carențe circumstanțiale se adăugau și o serie de interdicții mai mult sau mai puțin fatale. În situația noastră de atunci nu puteam spera să căpătăm răspunderi instituționale, să facem carieră politică onestă, sau carieră universitară deplină. Ne mulțumeam să facem proiecte, să construim utopii, fără mari iluzii în privința realizării lor. Ne gândeam, singuri sau împreună, ce cărți am putea scrie, ce cursuri am putea ține, cum am organiza o editură, o universitate, un institut de cercetare. Libertatea de a imagina era singura pe care ne-o puteam permite. Întâmplarea a făcut ca, după 1989, când, ca să zic așa, eram – cu toții – în floarea vârstei, să căpătăm dintr-odată ocazia, șansa, de a da corp tuturor proiectelor. Am putut întemeia și administra instituții, am putut ieși pe scena politică, am fost, cu alte cuvinte, „constrânși” să înfăptuim tot ceea ce în „viața anterioară” fusese reverie pură. O altă vorbă a lui Noica și-a arătat, în noua situație, valabilitatea: „Vine un moment când descoperi că limitele interioare sunt mai greu de depășit decât cele exterioare”. Aș spune că aceasta este experiența post-decembristă tipică pentru generația noastră.

– Prin extindere, s-ar putea spune că și generația dumneavoastră e „suma a ceea ce i s-a interzis să fie”. În acest caz, cum ați caracteriza-o?

– Exact așa. Ceea ce e valabil pentru fiecare din noi e valabil pentru toți. Ca să folosesc o expresie a lui Sorin Alexandrescu, aș spune că identitatea noastră e o „identitate în ruptură”: ne-am format pe fundalul rupturii de „vechiul regim” (antebelic), și

„EXISTĂ UN MISTER AL ÎNTÂLNIRII CELUILALT...”

ne-am atins maturitatea odată cu radicala schimbare de sistem din 1989.

– Aveți, într-adevăr, conștiința că aparțineți unei generații? În ce măsură o cunoașteți? Nu cumva ea se restrânge la un grup de prieteni? Dacă da, cum s-a constituit?

– Nimeni nu-i cunoaște pe toți exponenții generației sale. O generație nu e solidarizarea explicită a membrilor săi, acțiunea lor conștient conjugată. Există, totuși, sentimentul unei comunități de destin care ușurează comunicarea cu ceilalți și funcționează ca un discret semn de recunoaștere... Cu prietenii e altceva. Poți avea prieteni mult mai tineri, sau mult mai bătrâni. Modul în care se naște o prietenie depășește conjuncturile istorice, pentru că valorifică afinități, aspirații și corespondențe atemporale. Există un mister al întâlnirii celuilalt, care nu poate fi epuizat cu mijloacele curente ale rațiunii.

– Ce a însemnat pentru dumneavoastră studiul artelor plastice? O posibilitate de refugiu într-un spațiu mai puțin controlat?

– Am studiat, într-adevăr, istoria artelor, purtat însă mai curând de un accident biografic decât de o strategie de camu-

flaj. Crezusem, candid, că „istoria artelor” cuprinde tot spectrul creativității umane, de la literatură și muzică, la artele plastice, teatru și film. Când am realizat că facultatea pentru care optasem se limita la domeniul artelor plastice, am fost dezamăgit. Una peste alta, am resimțit tot timpul „beleartele” ca pe o falsă vocație, ca pe o specialitate cu care, în adânc, nu mă identific. Pe de altă parte, mi-am dat

seama, destul de repede, că există o componentă răsplătitoare a acestui „întâmplător” interludiu plastic. Educația vizuală e, în genere, neglijată. Ca și cum sfera „gustului” ar fi cu totul distinctă de aceea a „culturii”. Mulți filologi, filosofi, scriitori ș.a. tratează plastica drept pură ornamentică și au – în acest domeniu – opinii (și opțiuni) de semidocti. De aceea, mă socotesc norocos pentru șansa de a fi putut profita, în anii formației, de contactul viu cu lumea formelor, cu atelierele miraculoase ale unor mari pictori, sculptori și

graficieni. Ca să nu mai vorbesc de câțiva profesori excepționali, pe care nu i-aș fi întâlnit dacă alegeam altă facultate. Mă gândesc la Eugen Schilleru și, mai ales, la unul dintre „maestrii” esențiali ai studenției mele: Ion Frunzetti.

– Întrețineți o relație cordială cu cultura – nu sunteți un conchistador lacom să aibă în posesie, prin lectură, cărți, biblioteci... Cultura pe care ați acumulat-o parcă ați acumulat-o fără nici un efort. E o percepție falsă?

– N-aș spune că am sărit peste episodul „efort”, dar recunosc că am lăsat să funcționeze neîncetat „principiul plăcerii”. În materie de cultură, salahoria oarbă, dinții strânși, furia achizitivă produc monștri... Dacă lectura, cercetarea intelectuală, reflexia nu sunt însoțite de afectul tonic, vital, al bucuriei, rezultatele sunt, de regulă, uscăciunea, pompa academică, erudiția sterilă. Omul de cultură acru și abstras e un prost ambasador al spiritului. În orice caz, nu e genul meu. Mai e ceva: cultura nu trebuie, cred, să fie majusculată în chip



În 1993, Andrei Pleșu e premiat de Flacăra



superstitios. Ca orice idolatrie, idolatria faptului de cultură duce la grave malformațiuni existențiale. Ești bine așezat în perimetrul culturii, când știi că există valori care o depășesc. Credința de pildă. Sau, ceea ce e aproape același lucru, iubirea.

– Cum a fost cu „meditația transcendentă”? Ce-ați descoperit cu acel prilej?

– Nici azi nu știu ce-a fost în mintea autorităților de-atunci, când s-au hotărât să provoace scandalul meditației transcendente. Totul era perfect arbitrar și perfect ridicol. Sute de oameni au fost, totuși, victimele acestui scandal, ceea ce spune ceva despre universul totalitar: în limitele acestui univers, tragicul rezultă dintr-un amestec

toxic al arbitrarului cu ridicolul. În plan personal, am resimțit din plin efectele acestei toxicități. Tot atunci am descoperit însă o paradoxală euforie a libertății. În câteva zile, mi-au fost rechiziționate toate atributele identității mele sociale: profesiunea, slujba, eticheta politică. Nu mă pot abține să-l citez, iarăși, pe domnul Noica: „Suntem ceea ce rămâne din noi, când lumea ne-a desființat.” Eram exact în condiția aceasta. Mi se oferea ocazia unei întâlniri cu identitatea mea reală și trăiam, cu un fel de surescitare, voluptatea „gradului zero” al ființei. Așa sunt, în box, „trezirile” din pumn. Ești lovit și stimulat în același timp.

– Ce v-a ajutat ca să îmblânziți presiunea realului?

– Dumnezeu, prietenii, încrederea în soartă. Și încercarea de a păstra mereu o anumită distanță față de ceea ce mi se întâmplă. Marea derivă e să te iei prea în serios.

– Treceți prin viață – cel puțin în aparență – fără înrâncenare. Sunteți afabil, ironic și – lucru mare! – auto-ironic. E numai o pavăză? Așa sunteți de fapt?

– Absența înrâncenării nu e neapărat o strategie, o opțiune argumentabilă „la rece”. E, mai

curând lipsa unei comunicări reale cu natura. Așa numita „dragoste de natură” se limitează fie la consumul laturii ei pitoresc mondene, fie la un scenariu melancolic în care natura e un soi de iubită inaccesibilă. Cam același lucru spune Denis de Rougemont despre statutul european al feminității: „îndrăgostitul” e ori Don Juan (epuizându-se, superficial, în multiplicitate), ori Tristan („cristalizând” sublim, până la destrupare). Natura e și ea o specie a feminității și e

„ÎNTÂLNIREA CU NOICA A FOST PROVIDENȚIALĂ”

ales, o chestiune de natură. Am norocul de a avea o fire colocvială și de a fi mereu pregătit interior pentru auto-ironie. Complezența față de sine e nesănătoasă, ridicolă și dizgrațioasă. Domnului Noica – cum vedeți, tind să-l invoc la tot pasul – îi plăcea o vorbă din *Învățăturile lui Neagoe...*: „Numai cine nu are îndârjire îl vede pe Dumnezeu...”. Din păcate – deși, cum spuneam, firea mă ajută – nu sunt întotdeauna consecvent cu mine însumi. Cei care îmi sunt aproape îmi cunosc irascibilitatea și vanitățile. Cred însă în **politețe**, în datoria de a-l face pe celălalt să se simtă în largul lui. Când nu ești capabil de iubire, sau de afecțiune, trebuie să faci măcar efortul de a fi amabil...

– De ce v-a preocupat peisajul? Ce ați vrut să spuneți prin intermediul meditațiilor asupra lui?

– „Fenomenul original” al tezei mele despre peisaj a fost inaptitudinea mea pentru plimbare. Sunt sedentar, nu-mi place mersul pe jos, nu am „organ” pentru extazul turistic. M-am întrebat dacă nu-mi pot fundamenta idiosincrasiiile prin tradițiile culturii europene. Mi s-a părut că sentimentul european al naturii se manifestă, cultural, în așa fel încât ilustrează mai

frecventată cu aceleași reflexe și distorsiuni.

– Ați fi fost un altul fără întâlnirea cu Noica?

– Categorical da. Întâlnirea cu Noica a fost providențială: mi-a potențat calitățile, atâtea câte sunt, și mi-a temperat defectele.

– Ați fi putut rămâne în Occident. De ce n-ați rămas?

– Am luat întotdeauna foarte în serios coordonatele „impuse” ale vieții mele. Locul unde te naști îți este **dat**. Prin urmare e una dintre materiile prime esențiale ale proiectului tău existențial. Dacă ai, ca punct de plecare, faină și apă, e neproductiv să încerci o rețetă bazată pe lapte și mălai, sau pe cacao cu frișcă. Ești răspunzător de ingredientul cu care ai fost înzestrat și **pe el** trebuie să-l valorifici. Pe de altă parte, principalul meu instrument de lucru este limba română. În orice altă limbă, chiar în cele în care mă descurc binișor, mă simt diminuat. Prin urmare, am rămas în țară din motive care ar putea fi calificate drept strict „funcționale”. Nu m-aș grăbi să le socotesc valabile pentru toată lumea. Cred că e firesc să stai în țara ta, dar nu cred că cei care emigrează trebuie amenajați patriotic. Fiecare caz are istoria sa și justificările sale.

Dacă Constantin Brâncuși ar fi rămas în România, talentul său ar fi rămas la nivelul gloriei județene...

– *Prin lucrarea în cultura română se poate stârni, în momentul de față, un interes european?*

– Evident. Cu condiția să nu lucrezi sub obsesia „interesului european”. Nici un om de cultură autentic nu se epuizează în probleme de impresariat. Nu scrii ca să dai lovitura la Paris, iar dacă o faci te descalifici profesional. Motivațiile care stimulează creativitatea sunt de cu totul altă natură. Cei care își pun grijuliu în scenă „opera” sunt suspecti.

– *Cum de v-ați aventurat în administrație? E o tehnică a amânării destinului de om de cultură? Datorează ceva omul de decizii cărturarului? Cărturarul a beneficiat de pe urma acestei experiențe?*

– Am mai spus-o: m-am lăsat confiscat de administrație din infidelitate față de mine însumi. Am cedat, cu alte cuvinte, unor dexterități secundare, amânându-le, riscant, pe cele esențiale. Mai devreme sau mai târziu, asta se plătește cu o adâncă criză de identitate. Am o scuză: deceniul de după decembrie 1989 a constituit pentru foarte mulți o uriașă provocare „civică”. Te simțeai obligat să participi, să pui umărul, să abandonezi postura comentariului. Marginalitatea la care ne-a obligat statul comunist trebuia, într-un fel sau altul, răscumpărată. Dacă însă nu te oprești la timp ești în pericol să-ți pierzi chipul. Pe de altă parte, în România, ispita politicianului a produs deviația multor „carriere” cărturărești chiar și înainte de perioada comunistă. E, poate, un mic viciu autohton, dar e și efectul „adamismului” românesc de care vorbea Cioran: la noi totul e de luat, mereu, de la început și,

de aceea, toți trebuie să facă de toate... Cărturarul e constrâns de împrejurări să devină și administrator. Colaborarea dintre cele două „personaje” e, inevitabil, dificilă. Uneori, cărturarul sucombă din cauza risipirii publice la care îl obligă administrația, alteori administratorul e inadecvat din cauza excesului deliberativ al cărturarului. Important este ca, odată ce te-ai angajat, să lucrezi cu dedicație, fără bovarisme, fără discursuri patetice despre sacrificiul de sine.

– *Înainte de '90 era cultivat limbajul aluziv. Mulți se complăceau cu voluptate în folosirea lui și erau fericiți când reușeau astfel să înșele vigilența cenzorilor. La dumneavoastră îmi pare că nu sunt edificatoare pasaje precum acesta: „Când ordinea e adânc constituită, libertatea e posibilă. Când ordinea e precară, așadar aparentă, ea nu are decât șansa de a deveni tiranică. Câtă ordine latentă, atâta libertate în act. Cât haos latent, atâta samavolnicie legislativă.”, care citit cum trebuie la vremea respectivă, era incendiar. Dacă nu mă înșel, la dumneavoastră e un semn de răzvrătire întregul demers pe care ni-l propuneți. Așa e?*

– N-am natură de răzvrătit. Pot fi încăpățânat, dar nu fanatic. Chiar când s-a întâmplat să scriu pagini „subversive”, am făcut-o din nevoia elementară – „naturală” aș spune – de a mă comporta coerent, de a nu-mi

disimula abil gândurile. Nu-mi propuneam, așadar, să zgândăresc vigilența oficială, sau să fac figură de erou. E drept că, într-un regim totalitar, normalitatea sună subversiv și sinceritatea pare curaj.

– *Am intrat, de curând, într-un alt mileniu. După experiențele*



pe care le-a cunoscut de-a lungul istoriei umanității, omul se mai poate aștepta la surprize?

– Să nu nostradamizăm... Vom avea, desigur, tot felul de surprize. Prefer să mă pregătesc pentru cele bune. Dar sănătatea spirituală constă în a

decât suma proiectelor circumstanțiale, acela e, de regulă, rezultatul unei colaborări inefabile între om și înger... A-ți urma Proiectul e a te strădui să nu pierzi contactul cu „modelul” tău, cu sinele tău adevărat, cu îngerul care, vrei nu vrei, te însoțește. Pentru asta, trebuie să fii foarte **atent** la tot ce survine ca provocare, ca ofertă, în câmpul vieții zilnice. Asta înseamnă, cred, a te lăsa „inspirat”, a întâmpina orice împrejurare cu **disponibilitate**. Trebuie să ai o viziune a scopurilor proprii, trebuie să eviți angajările arbitrare, dar, în același timp, trebuie să răspunzi prompt și creator la orice solicitare semnificativă a imediatului...

„CINE NU MAI ARE PROIECTE E DEJA MORT...”

fi gata să le întâmpini pe toate cu un bărbătesc „Facă-se voia Ta!”

– *Aveți un proiect pe care îl urmați în ceea ce faceți? Acționați numai după inspirație?*

– Cine nu mai are proiecte e deja mort. Cât despre Proiectul vieții proprii, care e altceva

Descoperită în miezul unui butuc

CRUCEA FĂCĂTOARE DE MINUNI DE LA IBĂNEȘTI DEZLEAGĂ VRĂJILE ȘI BLESTEMELE

Text și foto: CIPRIAN ENEA ■

În credința populară vrăjile și blestemele ocupă un loc important. Fie că trăiesc în marile orașe sau că-și duc viața de zi cu zi în mediul rural, românii cred cu îndârjire în puterea vrăjilor și mai ales în impactul teribil pe care-l au blestemele asupra viitorului lor. Din fericire, pentru cei care sunt convinși că necazurile lor cotidiene se datorează vreunui blestem necruțător, revista noastră „a luat urma” unui preot din Cluj în posesia căruia, spun oamenii, se află o cruce făcătoare de minuni.

CRUCEA A FOST DESCOPERITĂ DE UN ADVENTIST CONVERTIT

Ibăneștiul este o comună de lângă Cluj. Decenii întregi sătenii de aici erau cunoscuți pentru modul vulgar în care îi tratau pe preoții veniți să-i slujească în numele Domnului. Parohia Ibăneștilor devenise o adevărată piatră de încercare pentru orice

preot tânăr care-și începea ucenicia pe aceste meleaguri. După câțiva ani respectiva față bisericească se făcea luntre și punte și se transfera în altă parohie, iar cel care-i lua locul își blestema zilele. În cele din urmă, la Ibănești a apărut părintele Vasile Lazăr. Acesta a acționat cu multă înțelepciune și a cercetat cauzele datorită cărora localnicii își batjocoreau conducătorii spirituali. Așa a

aflat că tradiția „bășcăliei îndreptate împotriva popii” data încă de pe vremea când enoriașilor greco-catolici le-a fost confiscat patrimoniul de către autoritățile comuniste. Din acest motiv ei au declanșat o amplă acțiune de protest îndreptată împotriva preoților ortodocși din parohia Ibăneștilor. Deși, cu timpul, greco-catolicii s-au amestecat cu ortodocșii, tradiția batjocorii clericilor care le călcau comuna

s-a păstrat cu o consecvență uimitoare pentru un popor de creștini. Însă părintele Vasile Lazăr a reușit să dezamorseze acest conflict vechi și s-a pus pe treabă. A renovat vechea biserică transformând-o într-un superb lăcaș de cult, a renovat casa parohială și, lucru extrem de important, a reușit să impună ibăneștenilor respect pentru valorile ortodoxiei. Preotul se dovedise a fi de ispravă, oamenii

erau mulțumiți, iar viața religioasă intrase în normal.

Prin 1991, un țăran din Isticeu (sat care aparține de Ibănești) a plecat să taie lemne. Teodor Chirteș, că așa-l chema pe omul cu pricina, a făcut în pădure mai mulți butuci pe care a început să-i despice cu câte o lovitură-două de topor. La un moment dat, crăpând pe din două un lemn mai mic, Teodor a observat că bucățile desprinse aveau pe ele câte o cruce. Inițial Chirteș fusese ortodox dar, de câțiva ani buni se convertise la adventism, cult care nu respectă semnificațiile divine ale crucii. În aceste condiții Teodor a interpretat crucea despicată din lemn drept un semn divin și a hotărât imediat să se întoarcă la ortodoxie. Povestea devenise de notorietate în zonă și, în cele din urmă, ea a ajuns și la urechea părintelui Vasile Lazăr. Acesta a venit să cerceteze cu proprii lui ochi semnul din lemn și, dându-și seama că o atare lucrare nu putea fi săvârșită de mâna omului, a considerat misterioasa apariție drept un miracol divin. Așa a ajuns crucea descoperită de Teodor Chirteș să fie așezată la loc de cinste în biserica din Ibănești. La început oamenii au venit să se uite la ea mai mult din curiozitate și au privit-o cu multă neîncredere. S-au găsit însă și destui care n-au pus la îndoială flerul preotului și care au crezut necondiționat că această cruce este un semn divin. Și, așa cum spun cei care s-au rugat la ea cu ardoare, crucea din lemn nu a întârziat să-și arate puterile dumnezeiești. Odată cu trecerea timpului au început să creadă și alți oameni în puterile crucii. Nu puțini sunt cei care susțin că s-au vindecat de diferite boli, că au scăpat de blesteme și de vrăji sau că și-au regăsit drumul

în viață de când s-au închinat cu ardoare în fața celor două bucăți de lemn „însemnate de Dumnezeu”.

PĂRINTELE ȘI CRUCEA LUPTĂ ÎMPOTRIVA VRĂJILOR ȘI A BLESTEMELOR

În ultimii ani însă părintele din Ibănești a simțit nevoia să se retragă lângă familia sa, care locuiește la Cluj. Cu acest prilej au fost luate și lemnele cu însemnele crucii și duse acasă la preot, unde sunt vizitate de mulți credincioși. Iată ce ne-a declarat Sfinția Sa despre puterea „crucii din lemn”: „Eu lucrez în momentul de față la un penitenciar, sunt preot acolo, și oamenilor le-ar fi imposibil să ajungă față în față cu aceste bucăți deosebite din lemn dacă le-aș ține la pușcărie. Din acest motiv am optat pentru a păstra crucea la mine acasă, fără însă a îngădi accesul credincioșilor la a o vedea și la a i se închina. Cei mai mulți oameni mă vizitează în zilele de miercuri și de vineri, iar problemele lor sunt dintre cele mai diverse. Boli, necazuri în familie de tot felul, accidente grave sau frământări spirituale dintre cele mai cumplite, toate își găsesc alinare cu ajutorul credinței în Dumnezeu și cu ajutorul acestei cruci, despre care, așa cum știți și dumneavoastră, oamenii susțin că e făcătoare de minuni. Eu, ca preot, știu că toate aceste necazuri sunt cauzate de blesteme sau de farmece. Blestemele și vrăjile sunt cele care îl «smintesc» pe om de la calea cea dreaptă și-l duc pe drumul pierzaniei. Biserica noastră crede în existența blestemelor. Acestea vin fie din partea rudelor apropiate, fie din partea altor persoane. Cel mai

teribil blestem este cel care se abate asupra copiilor din partea părinților; mai ales din partea mamei. Copiii care-și chinuie părinții nu sunt iubiți de Dumnezeu, care lasă toată durerea mamei să se reverse asupra fiilor sau a fiicelor nerecunoscătoare. Și blestemul acesta te poate urmări până la a noua generație. Ba mai sunt și cazuri în care cel blestemat și generațiile care-i vor urma nu pătesc nimic și grozăvia cade pe stră-strănepoți. Să nu uităm că dintre cele 10 porunci numai una este condiționată, porunca a cincea: „Cinstește-l pe aproapele tău și pe mama ta dacă vrei să trăiești mult și bine pe pământ.” Blestemele sunt duse la îndeplinire din voința lui Dumnezeu și amplificate de lucrătura diavolului. De aceea biserica are o serie de rugăciuni speciale și o serie de practici religioase prin care consecințele unui blestem pot fi diminuate sau chiar înlăturate cu totul. Oamenii vin la mine însă și-mi dezvăluie cum au de suferit de pe urma farmecelor de tot felul. Ei bine, eu cred în aceste farmece, cu toate că mulți preoți consideră că nu există așa ceva. Există într-adevăr magie albă și magie neagră. Magia neagră este cea mai periculoasă și face mult rău. Farmecele și vrăjile sunt făcute de o serie de slujitori declarați ai diavolului. În cărțile noastre bisericești nu apare decât o singură rugăciune îndreptată împotriva vrăjilor (în Molitvelnic). Dar eu am o carte veche, de la 1905, tipărită la Brașov, la editura Ciurcu & Co. Este o carte extraordinară, care cuprinde în ea multe rugăciuni de dezlegare a celor mai felurite și mai grozave vrăji. Cu ajutorul acestei cărți, care este o raritate și de existența căreia puțină lume știe, precum și cu ajutorul



Faimoasa carte de rugăciuni veche de 100 de ani



Părintele Vasile Lazăr arătându-ne „crucea din lemn”

«crucii din lemn», să știți că eu am realizat multe lucruri bune și de aceea sunt căutat de multă lume...”

SIDA A VENIT ÎMBRĂCATĂ ÎN HALATE ALBE

Text: LILIANA PETRUȘ ■
Foto: FLORIN IONIȚĂ ■



În „Casa Doru”, de la Spitalul de boli infecțioase „Victor Babeș”, copiii infectați cu HIV de sistemul medical românesc, își amână moartea. Dar cu foarte puțin.

• Oricâtă imaginație aș avea, nu știu cum să numesc un sistem medical care îmbolnăvește oamenii. Și nu cu orice, chiar cu SIDA. Mii de copii au fost condamnați la moarte. Și nu oricum, ci în chinuri groaznice. Să-l numesc un sistem medical criminal? Parcă ar fi prea puțin...

SERINGI CARE INJECTEAZĂ MOARTEA

Știam, de câțiva ani, că jumătate dintre copiii bolnavi de SIDA din Europa se află în România. Și ne imaginam că mai rău de atât nu se poate. Ei bine, se poate! Dar numai la noi! „Din 5.629 de copii bolnavi de SIDA, înregistrați până în prezent în România, circa 80% s-au născut din mame seronegative și au fost contaminați cu virusul HIV, în perioada regimului comunist, prin folosirea instrumentelor nesterilizate sau prin transfuzii cu sânge netestat”,

se precizează într-un material AFP, care a îngrozit, recent, Europa. Ați văzut, doar, ce tare s-a zburlit și părul baronei Emma Nicholson, din cauza copiilor noștri. Și pe bună dreptate. Ni s-a spus, o lungă bucată de vreme, că bolnavii de SIDA sunt și singurii vinovați pentru nenorocirea lor. Cel mai adesea se acuza un comportament sexual riscant, și cu asta basta. Acum aflăm ceea ce bănuiam, de fapt, respectiv că SIDA a venit în România îmbrăcată în halate albe. Mii de copii s-au născut sănătoși. După o injecție, o transfuzie de

sânge sau o intervenție chirurgicală considerată lipsită de risc s-au pricopsit cu HIV. Instrumente medicale nesterilizate, seringi injectând chiar moartea, sânge netestat, iresponsabilitate cu carul. 2.128 dintre acești copii nu ne mai deranjează, au murit deja. Nu chiar singuri, împreună cu 267 de adulți. „Fiul meu, în vârstă de 12 ani, a fost probabil contaminat în timpul unei internări pentru bronșită, la câteva luni după naștere. Sute de copii au fost condamnați la moarte prin neglijența unui medic sau a unei infirmiere”, susține Mariana Stăncu-

lescu, din Constanța, mamă a trei copii. Tonul ei este acuzator. Dar pe cine să acuze? Ceașescu a murit, miniștrii s-au schimbat, statul zice și el că acum e altul, sistemul sanitar, între timp, e ocupat cu reforma, medicii și asistentele mai trăiesc, dar ce vină au ei și ele?

ALȚII AU RĂSPUNS ÎN FAȚA JUSTIȚIEI

După 11 ani de reformă, în România încă se mai descoperă cazuri de copii contaminați în anii '80. Din 1991, când



În salonul 13, cinci fete mimează viața adevărată



utilizarea seringilor de unică folosință a devenit obligatorie, transmiterea infecției HIV pe căi medicale a fost eliminată. Cel puțin așa susțin autoritățile. Dar

tot au mai apărut câteva cazuri de SIDA, la copii născuți din mame sănătoase. Învinovăți de familiile în cauză, Ministerul Sănătății a deschis o anchetă, în 1998, pentru a încerca să stabilească a cui e responsabilitatea. Ați ghicit, nu există vinovați. Poate doar soarta. „În nici unul dintre aceste cazuri nu am putut determina cu certitudine maniera în care acești copii au contractat virusul”, a declarat, pentru AFP, medicul Adrian Streinu-Cercel, șeful programului național de luptă împotriva SIDA. Repet, mii de copii s-au născut sănătoși. Și au fost îmbolnăviți în spitale. Cu o boală cruntă, care îi omoară, înainte de a apuca să înțeleagă ce e viața. Mii de părinți trăiesc așteptând să le moară copiii. Poate astăzi, poate mâine,

poate peste o lună. Și copiii știu că mor, fără să înțeleagă exact ce e asta. Unii își imaginează că este ceva foarte frumos. Și nimeni nu răspunde pentru vreo vină. S-a deschis un singur proces împotriva Ministerului Sănătății, în 1995. Părinții unei fete din Iași au sperat doar că Justiția va stabili cine le-a îmbolnăvit copilul. Nici nu voiau ca acel cineva să fie pedepsit. Voiau doar să recunoască asta. Justiția a închis dosarul „din lipsă de probe”. „Decizia este ridicolă. În toate țările civilizate, persoanele sau instituțiile aflate la originea transmiterii virusului HIV au răspuns în fața Justiției. Și în România trebuie să-și asume cineva responsabilitatea. Departe de a-i culpabiliza în masă pe medici, o astfel de dezbateră ar contribui la reabilitarea acestei profesii”, apreciază dr. Maria Georgescu, președinta Asociației Române Anti-SIDA. Așa este, doamnă doctor, aveți dreptate. Din nefericire pentru dumneavoastră, însă, pentru oamenii îmbolnăviți în spitale și pentru această nație, în general, noi nu trăim într-o țară civilizată.

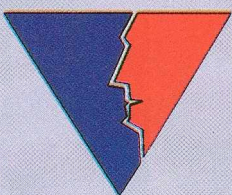
150 DE COPII SE PREFAC CĂ TRĂIESC

Jenată, cu privirea în jos, pentru că urma să zică ceva groaznic, i-am spus doctorului Petru Calistru, directorul Spita-



Dr. Maria Georgescu se crede într-o țară normală, în care vinovații răspund în justiție pentru faptele lor

lului „Victor Babeș”, următoarele: „Știți, domnule doctor, se spune că majoritatea copiilor cu SIDA au fost îmbolnăviți în spitale...”. „Și ce, nu-i așa?” m-a întrebat el, privindu-mă drept în ochi. În pavilioanele numite frumos „Casa Doru” și „Casa Andreia”, de la spitalul amintit, se află în jur de 150 de copii infectați cu HIV. Părinții lor sunt sănătoși, SIDA au luat-o de prin spitale. Cu toată grija personalului medical de aici și cu toate jucăriile și saloanele curate, casa copiilor cu SIDA este un loc sinistru. Miroase de la o poștă a moarte, chiar dacă toată lumea se face că trăiește. Copiii mimează jocul, au și un fel de școală, învață niște



CONCURS

Premiu:
Consultație și examene paraclinice
în valoare de
500.000 lei

CABINET INDIVIDUAL „Dr. CRISTIAN CIOCĂLTAN” – MEDICINĂ GENERALĂ –
MEDICINĂ DE FAMILIE EXPLORĂRI PARACLINICE EKG – ECOGRAFIE

Cabinetul și laboratorul sunt concepute și dotate la standarde
medicale internaționale, după model german.
Adresa: Calea Moșilor 290, Bl. 36, Sc. 1, Ap. 2
Telefon: 212.33.26; Urgențe: mobil 092.25.75.45

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere
a scrisorilor dumneavoastră este **20 iulie 2001**, data poștei

Concurs sponsorizat de PARAMED – Cabinet de Medicina Generala

Paramed

lucruri. La 10-12 ani sunt deja epuizați și bătrâni. Infecția cu HIV îi chinuie sub forma unor boli gen meningită, tuberculoză, bronșită, răceală. Au leziuni pe piele, dureri de cap, greutate pe inimă. În loc de dulciuri, mănâncă zeci de medicamente pe zi. Tratatamentul pentru un copil cu SIDA costă în jur de 30 de milioane pe lună. Fondurile spitalului nu sunt niciodată suficiente. În fiecare joi, vine cineva de la un restaurant și aduce mâncare pentru copii. Mai vin și personalități politice, pentru filmări, de sărbători și de ziua copilului. Atunci se umplu săloanele cu portocale, banane și ciocolată. După aceea nu mai vine nimeni. Copiii rămân doar cu moartea lor. Medicul Cristiana Oprea s-a încărcat, în timp, cu toată suferința acestor copii: „Încercăm să le prelungim viața, să-i facem să nu simtă reali-

tatea. Pe cei cu stare foarte proastă îi izolăm, ca să nu fie afectați și ceilalți. Când ne moare un copil este îngrozitor. Ne atașăm de ei și mor sub ochii noștri. Și nu avem cum să-i ajutăm. Când mi-a murit Daniel, un băiat foarte inteligent, din Teleorman, am crezut că se sfârșește lumea. Unii dintre copii cred că nici nu știu ce e moartea, vorbesc despre ea ca și când ar fi ceva frumos. Alții, însă, o conștientizează. Nu vorbesc despre ea, o închid în ei.”

Ioana Pistică, asistenta șefă, încearcă să se refugieze în joc. Toată ziua râde și se joacă de-a toate cele, cu copiii, ca și când ar fi de-a lor.

În fața salonului 13, de unde ne priveau, curioase, cinci fete, Ioana mi-a spus: „E atât de multă suferință aici. Oricât n-ai vrea, tot te afectează.”



Copiii din sat fug de Monalisa. Ea nu știe de ce.

MONALISA NU ȘTIE DE CE

Monalisa este tare frumoasă. Păr brunet, ochi căprui, față măslinie. Zâmbetul, însă, îi lipsește. Are 12 ani și o supărare mare de tot, că ea stă în spital, în timp ce prietenele ei se joacă prin câmpul de maci, într-un sat din județul Vâlcea. Monalisa nu știe că are SIDA. Ea ne povestește despre altele: „Am sinuzită, la cap. Mă doare tare. Am și tuberculoză. Trebuie să iau 16 pastile. Mi-e greață de ele, vomit și mama se supără, plânge. E atât de frumos la mine în sat, îmi place mai mult acolo la școală. O să plec de aici, foarte repede. Mi-e dor de Luiza, sora mea, și de tata. Și de sora lui. Și de Zenaida, că ea e prietena mea.” Mama Monalisei, internată cu ea în spital, o trimite să se joacă. Că nu-și mai poate ține plânsul. În timp ce alți părinți își pregătesc fetele pentru viitor, ea își pregătește fata pentru... Doamne, de n-ar muri atât de repede: „Mi-au îmbolnăvit-o prin '89-'90, că a stat prin spitale, răcea foarte repede. A fost internată la Drăgășani, apoi la «Grigore Alexandrescu», în București. În 1999 a făcut tuberculoză. Atunci am aflat adevărul. Am crezut că se prăvale cerul pe mine. Am internat-o la pediatrie, în Râmnicu Vâlcea. Cadrele medicale de acolo sunt jalnice. Țipau «Sidele!», în fața copiilor. N-au vrut să ne dea nici farfurii, să mâncăm. Cum să suport asta, doamnă? După ce că ei au îmbolnăvit acești copii, acum îi tratează cu dispreț! Nici statul nu se implică, nici ministerul, toată lumea ne întoarce spatele. Veșnic nu sunt medicamente, veșnic avem probleme. Soțul meu nu lucrează, lucrez doar eu. Credeți-mă că sunt zile în care nici pâine n-avem în casă.



Asistenta șefă se joacă și râde cu fetele ca și când nu este aproape ultima zi. Nimeni nu plânge în fața copiilor.

Cu ce să-i cumpăr eu fructe și legume proaspete și sucuri naturale, așa cum ar trebui, ca să-i prelungesc viața? Mai am o fetiță, mai mică, și mi-e milă și de ea. Că o rețin de la toate, tot ce e mai bun o implor să-i lase surorii ei. Și ea, săraca, suferă, crede că pe ea n-o iubesc.”

Monalisa crede că va pleca, în curând, acasă. De-abia așteaptă să se joacă cu Luiza. Dar ceilalți copii din sat fug de ea, iar Monalisa nu știe de ce.



Monalisa nu înțelege durerea mamei ei. Copila știe că e doar puțin bolnavă și că, foarte curând, va pleca acasă.

De fiecare dată

visez mai sus.

Tuborg mă place așa cum sunt.



TU și TUBORG





CONFORT OCCIDENTAL LA CĂLDURĂ ȘI APĂ CALDĂ, PENTRU GIURGIUVENI

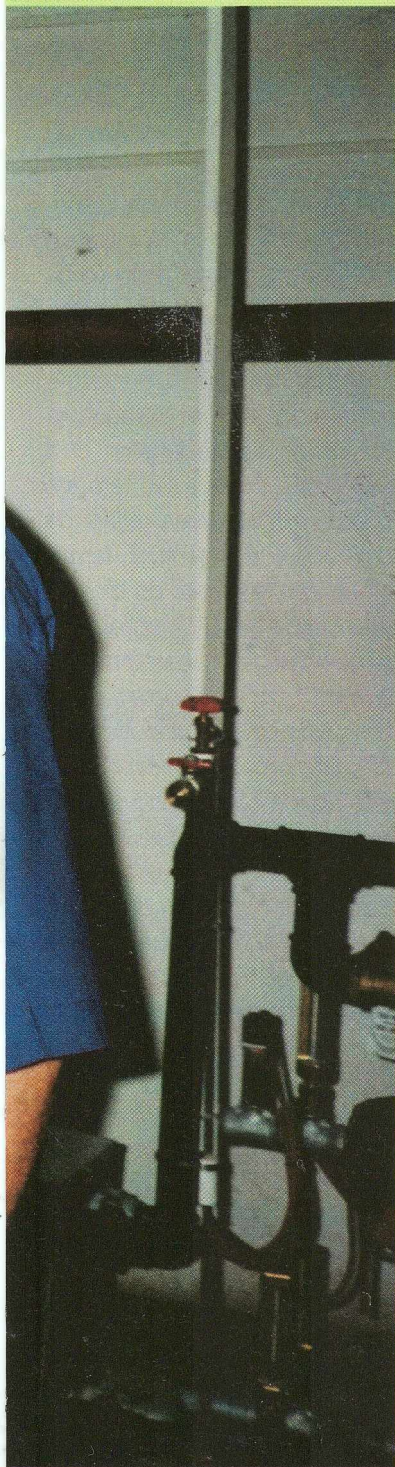
■ Text și foto: CIPRIAN ENEA

Românul are o vorbă care spune că omul gospodar își face iarna car și vara sanie. O astfel de mentalitate am întâlnit-o la S.C. AQUA TERM S.A. (regia locală de gospodărire a apei și a agentului termic) Giurgiu. Unul dintre oamenii care s-au implicat cel mai mult în acest program este Constantin Ionescu, directorul general al regiei mai sus amintite.

LA ÎNCEPUT A FOST UN SIMPLU PROIECT PILOT, PENTRU DOUĂ BLOCURI

AQUA TERM Giurgiu are un număr de 518 angajați și deserveste nu mai puțin de 72.000 locuitori (46.000 la bloc, iar restul la case particulare). Lucrurile în cadrul acestei regii ar merge bine, dacă nu ar fi eternele probleme cu instalațiile învechite, care ar trebui înlocuite

cu unele mult mai fiabile și mai performante. Dar de unde bani? Cu toată lipsa de fonduri care sugrumă efectiv întregul ciclu economic al societății noastre de tranziție, AQUA TERM a reușit să declanșeze o operațiune, de mică anvergură, este drept, care să asigure giurgiuvenilor un confort occidental, în ceea ce privește apa caldă și căldura. Cum a fost posibil acest lucru



nătăți condițiile de livrare a agentului termic din Giurgiu. Studiul a fost concretizat în 1993 și, pe baza acestuia, a fost demarată cea de-a doua fază a proiectului. Firma daneză de consultanță Ramboll a întocmit o cerere de finanțare care a fost aprobată. Cele două părți, română și daneză, au convenit să înceapă o serie de lucrări, care vizau reabilitarea unei mici părți a sistemului de distribuție termică. În cadrul acestui proiect demonstrativ am început lucrările la punctele termice 15 și 19 și la două blocuri aparținând punctului termic 19 (611 și 612). Rezultatele au fost deosebite și proiectul a fost finalizat între 1995-1996. La sfârșit am organizat în orașul nostru un seminar la care au fost invitate conducerele regiilor similare din țară.

**ÎN SEPTEMBRIE VA FI GATA
REABILITAREA
TERMIFICĂRII UNUI
CARTIER CU 22 BLOCURI,
O ȘCOALĂ ȘI UN SPITAL**

– Care a fost contribuția daneză și care a fost contribuția regiei locale, din punct de vedere financiar?

– Costurile acestui proiect au fost în jurul a 20.000 dolari (aproximativ 160.000 DKK – coroane daneze). Din această sumă, 25% a fost contribuția părții române în timp ce partea daneză a suportat restul de 75%. Ei nu ne-au dat, de fapt, acești bani, ci ne-au livrat echipament specific de termoficare, constând în: aparate de contorizare, de automatizare, de reglaj hidraulic, de pompare, de protecție anticorozivă etc.

– Care au fost efectele acestui proiect pentru locatarii blocurilor 611 și 612?

– În primul rând este vorba despre scăderea pierderilor și a

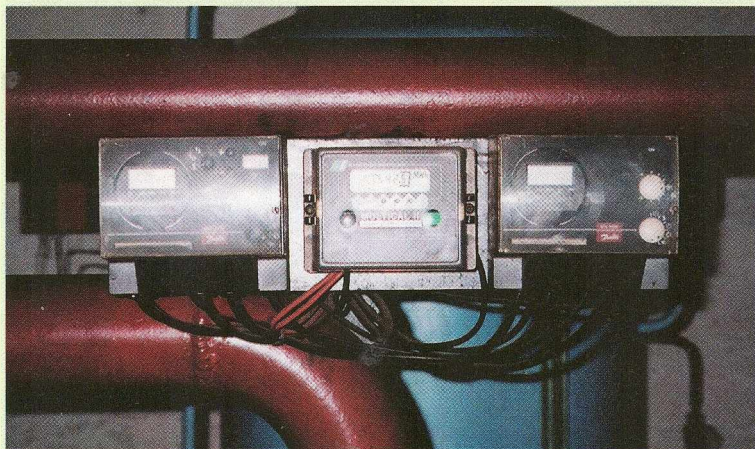
ne explică domnii Constantin Ionescu, în interviul următor:

Rep.: Când ați demarat proiectul de îmbunătățire a rețelei de distribuție a agentului termic?

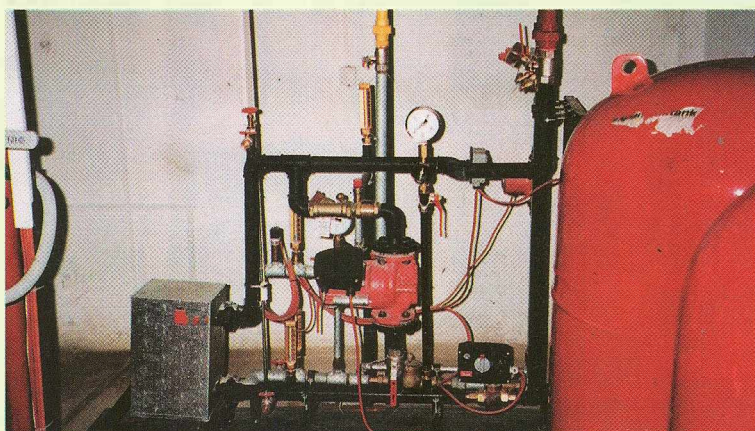
C.I.: Totul a început în 1992, atunci când regia noastră a fost contactată de către Ministerul Energiei și Mediului din Danemarca. Danezii ne-au propus să facem împreună un studiu asupra posibilităților de a îmbu-



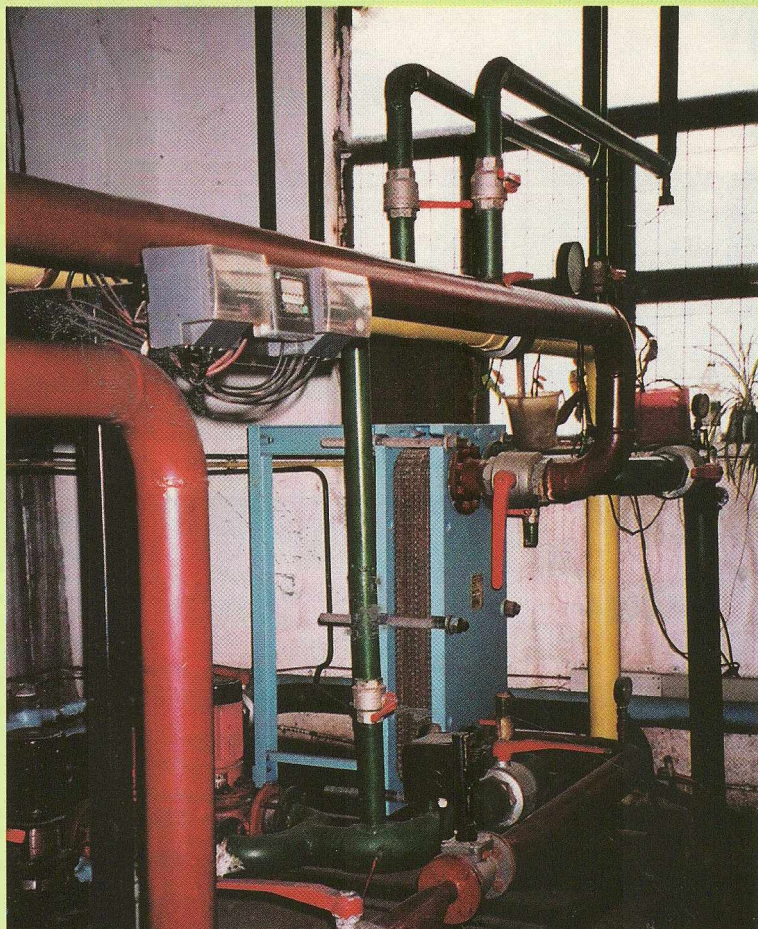
Blocul 611, unde a avut loc prima reabilitare a agentului termic



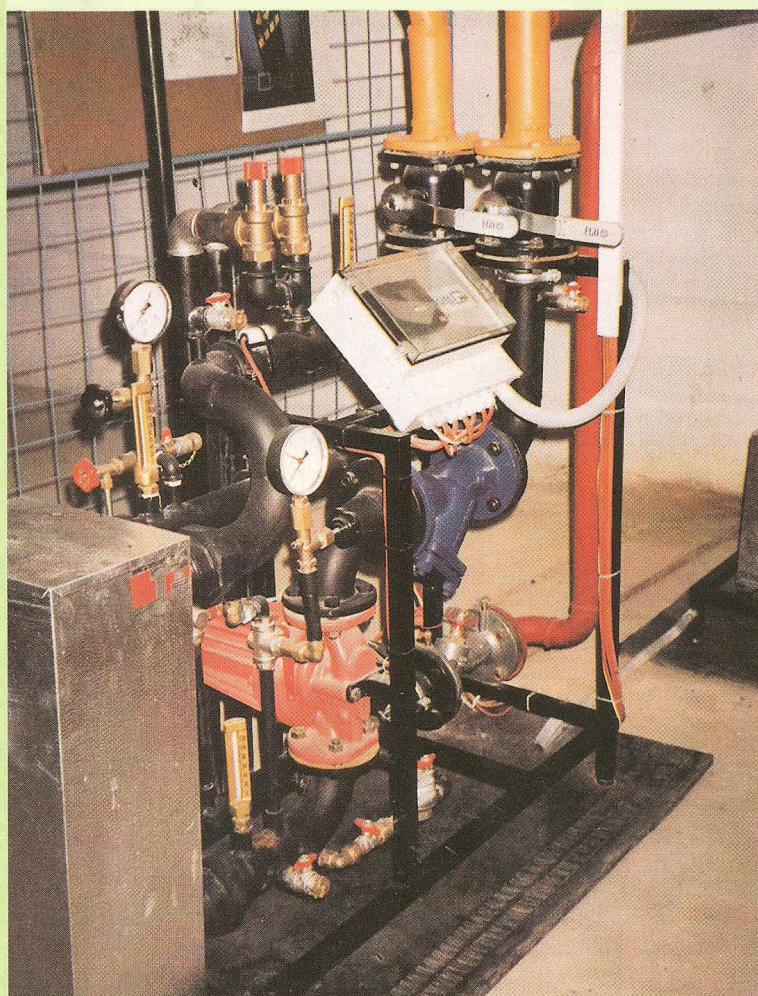
Panoul de comandă a instalației de distribuire a agentului termic



Se muncește din greu la sediul unui nou punct termic



Instalații construite cu echipament de distribuție termică, adus din Danemarca



consumului energetic cu 32%. În aceste condiții este clar că și livrarea agentului termic este mai ieftină. Aici trebuie să specificăm că o atare investiție se amortizează în 6 ani, iar durata de viață a echipamentelor este, în medie, de 30 de ani. Dar efectul cel mai important este asigurarea unui confort occidental, în ceea ce privește apa caldă și căldura, pentru locatarii care beneficiază de acest proiect. Să vă explic mai pe larg. Întreg consumul de apă caldă și căldură este măsurat individual, pe fiecare gospodărie în parte. La căldură, de exemplu, toate caloriferele sunt prevăzute cu un robinet care îi dă consumatorului posibilitatea de a încălzi locuința atât cât îi trebuie și atât cât îi permite buznarul. El are în casă un indicator datorită căruia știe mereu cât trebuie să plătească... Dacă la toate aceste avantaje adăugați și faptul că energia este mai ieftină, veți observa cu ușurință faptul că acest sistem oferă nu numai energie la discreție, dar o oferă mai ieftin decât vechea rețea de distribuție.

– Bine, dar acest sistem funcționează doar la două blocuri. Ce faceți cu restul abonaților?

– Tocmai aici vroiam să ajung. Între timp, Ministerul Energiei și Mediului din Danemarca a înființat în România o reprezentanță a sa. Este vorba despre DEPA, cu sediul la Brașov, care este condusă de doamna Daniela Căncescu. Datorită acestui om extraordinar am reușit să declanșăm o a treia fază a proiectului, care are în vedere reabilitarea rețelei de transmitere a agentului termic într-un cartier cu 22 de blocuri, cu o școală și cu un spital pentru copii. Bugetul acestui proiect este de 1.050.000 dolari, dintre care 30% este contribuția noastră, iar 70% din această sumă este acoperită de către danezi. Evident că și acest proiect este tot demonstrativ, dar el acoperă o arie mult mai mare decât primul și reprezintă un pas important în ceea ce privește reabilitarea termoficării în orașul nostru. Menționăm că în anul 2000 am finalizat 35% din lucrările acestui proiect, iar anul acesta, în septembrie, treaba va fi gata și vă vom invita la inaugurare.



Constantin Ionescu, director general AQUA TERM

ASIGURAREA DE CARE AVEȚI NEVOIE



Societate de asigurare - reasigurare fondată și administrată de:

- BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ •
- BANCA ROMÂNĂ pentru DEZVOLTARE - GROUPE SOCIETE GENERALE •
- CASA de ECONOMII și CONSEMNAȚIUNI •
- BANCA TRANSILVANIA •
- S.C. ISAF S.A. •

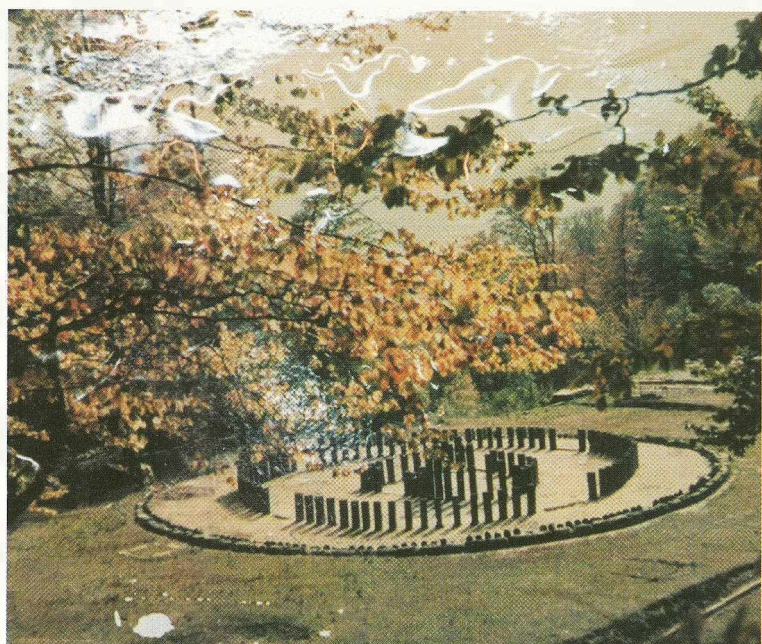
UMBRA LUI ZAMOLXE ÎN DRUMUL TABEREI

Text: TOMA ROMAN jr. ■

Foto: FLORIN IONIȚĂ ■

Pe vremea lui Ceaușescu existau o serie de cercetători istorici sau simpli diletanți, încurajați de regim, care erau denumiți generic dacomani. Aceștia pretindeau că dacii au fost cea mai avansată civilizație a antichității, că au descoperit America de Nord, că au inventat un instrument muzical minunat numit dacofon, că erau ai mai mari medici din lume și multe alte lucruri de același gen. Când am văzut în oraș un afiș despre tratamente medicale geto-dace ne-am gândit că vom găsi niște nesperați continuatori ai simpaticilor dacomani. Am dat vreo două telefoane și am fost invitați într-un fel de apartament conspirativ tocmai în sanctuarul dacic numit Drumul Taberei.





ZAMOLXE, BUNICU' LU' HIPOCRATE

Am ajuns într-un apartament obișnuit de bloc, unde nu era cine știe ce mobilă, dar erau scaune albe, de plastic, mese așijderea și tot felul de articole textile galbene trântite pe puținele piese de mobilier. Pe una dintre mese erau niște potire și o candelă, despre care am fi crezut că sunt geto-dace dacă n-ar fi fost făcute parțial din material plastic. Am aflat că am ajuns în sediul „Fundăției Zamolxe” și ne-am simțit oarecum fericiți, fiindcă predicția noastră că vom da peste niște fani ai dacilor se adevărase. Ne-a întâmpinat o cucoană între două vârste, care inițial n-a vrut să se recomande. Mai întâi am primit un pliant ciudat, un fel de reclamă la niște excursii ezoterice. Așa am aflat că „Fundăția Zamolxe” organizează pelerinaje în amintirea „Oamenilor Albi-Moșii Carpatini”. Cică oamenii ăștia-moși erau un fel de preoți de-ai lui Zamolxe care făceau minuni și vindecări la minut. Așa cum scria poetico-ușor delirant pliantul, „Acolo, pe muntele sfânt al geto-dacilor uitările din noi se destramă, pământul își deschide poarta spre cer, și în cele mai tainice

noapți ale anului, în așezarea sacrală a Sarmisegetusei, noi ne desfășurăm ritualul inițiativ de întâlnire cu strămoșii.”

Cucoana între două vârste, care în cele din urmă s-a recomandat Ileana Roșioru, și un aghiotant cu barbă și ochelari rămas necunoscut până în ziua de azi, s-au apucat să ne explice faptul că dacii aveau o universitate fondată de Zamolxe, că jurământul lui Hipocrat e de fapt jurământul lui Zamolxe și câte și mai câte. Cum i-a panacotat parșivul de Hipocrat textul jurământului lui Zamolxe n-am apucat să aflăm. Așa, ca bombolană pe tort, ni s-a precizat că între Zamolxe și Iisus Cristos există o continuitate perfectă. Nu ne-am prins ce legătură există între ritualul dacic de aruncare a solilor spre divinitate în țepușe și umanitarismul creștin, dar am trecut cu vederea.

CĂLCĂTURA URSULUI

După această interesantă incursiune teologico-istorică, am revenit la cestiune, adică la medicina geto-dacă. Ne-a trecut prin cap o întrebare de bun simț, adicătelea cum le-au parvenit până în zilele noastre rețetele dacilor fiindcă singurul do-

cument scris păstrat probabil de la ei e vestita inscripție nemedicală „Decebalus per Scorrillo”. Imediat ni s-a replicat că dacii au lăsat cică o groază de mărturii scrise despre a căror existență nu vor să afle diverși răuvoitori și că documentele în cauză ar fi păstrate de niște misterioși preoți prin mănăstiri. Una peste alta, medicii daci s-ar fi ocupat cu un fel de bioenergie, studierea magnetismului terestru în concordanță cu trupul uman, ceaiuri de plante, mixturi de ierburi, masaje și chirurgie fără bisturiu, diete alimentare potrivite pentru diverse ocazii. Binenteles, medicina

geto-dacă poate vindeca „tot, mai ales cancerul”. Nu știm de ce, dar textele astea ne sunau cunoscut, parcă de la alți vraci celebri sau poate de la Gregorian Bivolaru. Am rugat-o pe interlocutoarea noastră să detalieze puțin treaba cu masajele geto-dace. Ne-a explicat că străbunii se călcau voioși în picioare, că făceau „călcătura monahală, călcătura ursului și călcătura moșului”. De frică să nu le vină ideea puilor de daci să ne aplice și nouă o călcătură de asta, am spus frumos la revedere și am plecat să medităm la Zamolxe în altă parte.

GLOBE IMPEX SRL



- Ceară cu zahăr Roll-on (80 ml)
- Benzi depilatoare cu ceară
- Cremă depilatoare Blondépil (150 ml)
- Cremă decolorantă (50 ml)
- Gel decolorant (față) (38 ml)
- Gel decolorant (150 ml)

FLACĂRA a obținut pentru tine o reducere de preț de **20%**

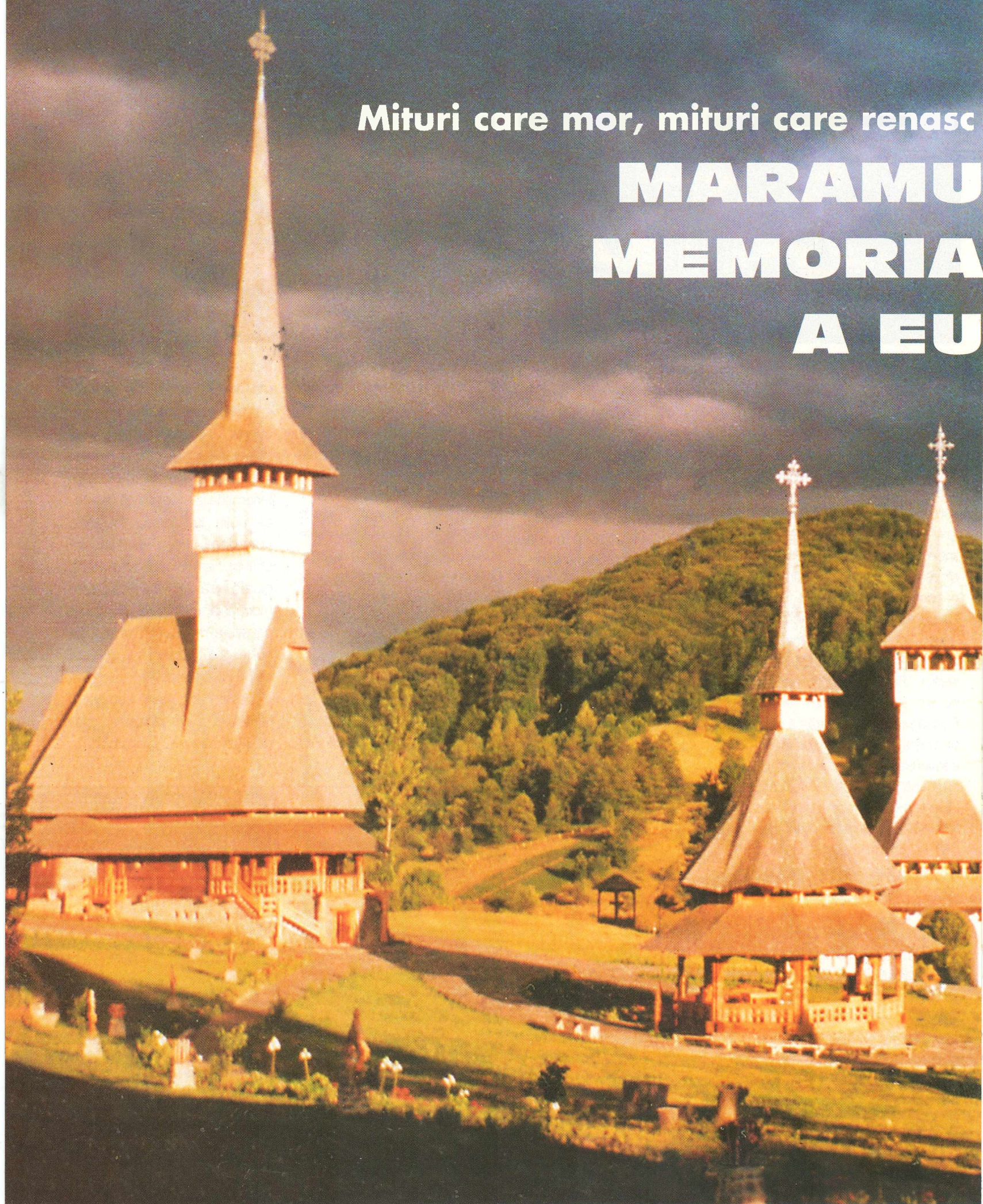
Comandați produsele trimițând acest talon pe adresa: **GLOBE IMPEX SRL, str. Enache Sandu nr. 24, Sector 2, București. Indiferent de valoarea comenzii beneficiați de o reducere de 20% și de scutirea taxelor poștale.**

229.990 lei - 20% = 183.990 lei
144.990 lei - 20% = 115.990 lei
158.990 lei - 20% = 127.190 lei
168.990 lei - 20% = 135.190 lei
174.690 lei - 20% = 139.750 lei
213.490 lei - 20% = 170.790 lei

Produs	_____	Telefon	_____
Nuanță	_____	Semnătură	_____
Nume	_____		
Bucăți	_____		
Adresă	_____		

Mituri care mor, mituri care renasc

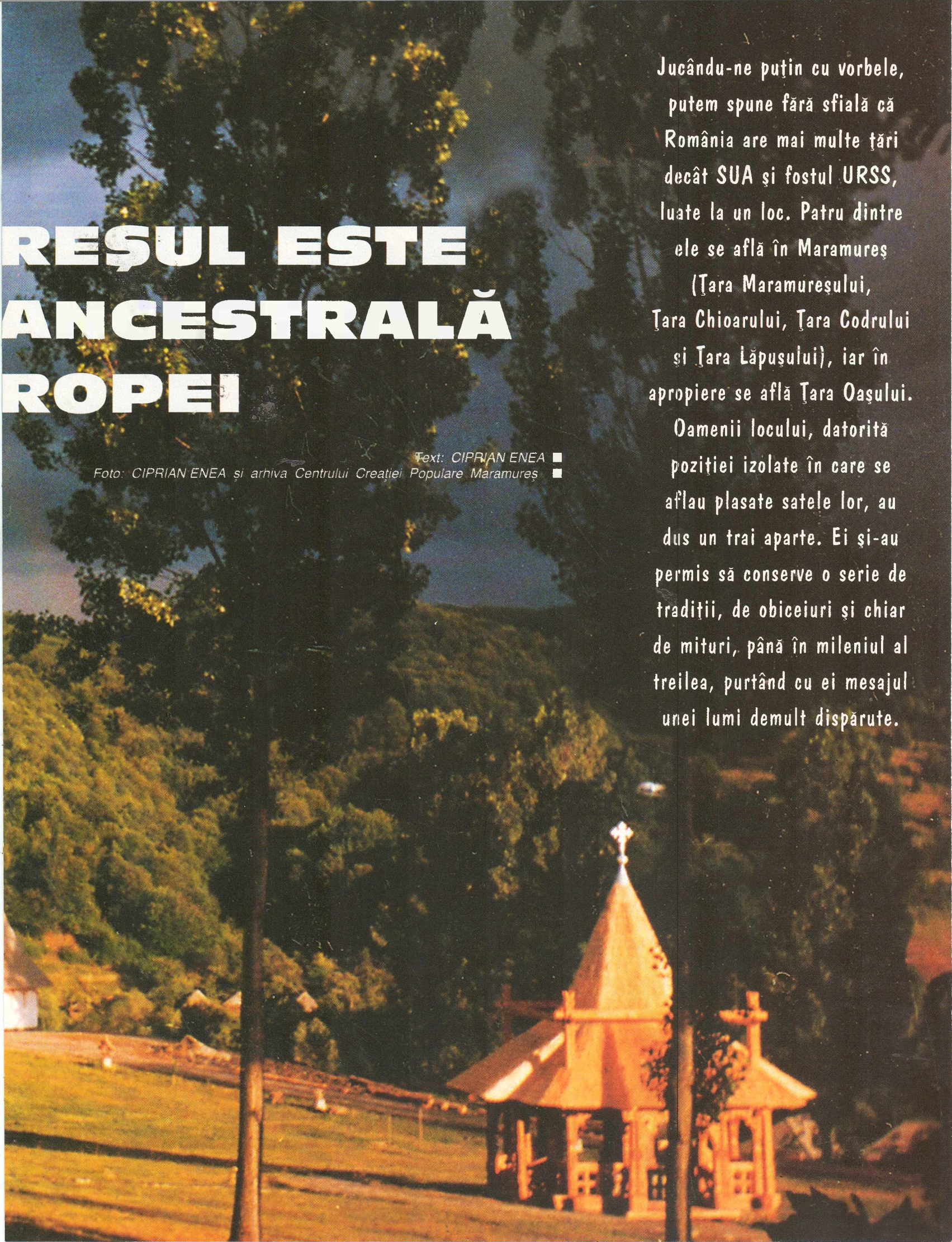
MARAMU MEMORIA A EU



REȘUL ESTE ANCESTRALĂ ROPEI

Text: CIPRIAN ENEA ■
Foto: CIPRIAN ENEA și arhiva Centrului Creatiei Populare Maramureș ■

Jucându-ne puțin cu vorbele, putem spune fără sfială că România are mai multe țări decât SUA și fostul URSS, luate la un loc. Patru dintre ele se află în Maramureș (Țara Maramureșului, Țara Chioarului, Țara Codrului și Țara Lăpușului), iar în apropiere se află Țara Oașului. Oamenii locului, datorită poziției izolate în care se aflau plasate satele lor, au dus un trai aparte. Ei și-au permis să conserve o serie de tradiții, de obiceiuri și chiar de mituri, până în mileniul al treilea, purtând cu ei mesajul unei lumi demult dispărute.



Păcurari (ciobani) din Berbesti



PASTORUL BĂILOR, SOLOMONARIU, FRUMUȘELELE, FATA PĂDURII SAU OMUL NOPTII PÂNDESC A RENAAȘTE DIN UMBRA CODRULUI

Înainte de a începe călătoria noastră reportericească de-a lungul Văii Izei precum și-n alte țărâmurii, la fel de pitorești, ale Maramureșului, ne-am oprit la Baia Mare. Aici l-am întâlnit pe directorul Dumitru Iuga, cel care de peste 30 de ani se implică în bunul mers al Centrului Creației Populare Maramureș (CCPM). Scurta disertație pe care acesta ne-a ținut-o despre mândria maramureșenilor ne-a ajutat să facem primii pași în universul fabulos al unei lumi pline de mistere și de înțelegeri ascunse. Menționăm că Dumitru Iuga este și poet, cunoscut publicului larg și sub pseudonimul de Ioan Bogdan.

SĂBII AKINAKIS, DIN TIMPUL RĂZBOIULUI TROIAN

„Când vorbim despre istoria Maramureșului trebuie să spunem că aceasta începe undeva, în negura neoliticului. Aici au fost descoperite niște spade akinakis, datând din timpul Războiului Troian. Ne readucem cu toții aminte că-n acele teribile bătălii se lupta împotriva năvălitorilor mării, care erau grecii, abia «sosiți». Năvălitori

au fost și gotii, și hunii, și ungurii, năvălitori au fost toți «preste» acest popor, care ne-am păstrat până astăzi. Chiar și romanii au venit peste noi, spunând că ne-au cucerit și de victoria asupra Daciei s-au bucurat mai tare decât de orice alt succes militar. (Dovadă stau fastul incredibil care a urmat după înfrângerea lui Decebal precum și ridicarea Columnii lui Traian; cărei alte cuceriri romane i s-a mai ridicat o columnă?).

De ce astăzi Maramureșul este însemnat ca fiind memoria ancestrală a Europei? De ce în Maramureș portul popular nu este «încă» disprețuit și de ce oamenii au mândria lor și puterea lor de a fi ei înșiși? De ce istoricul de artă de la revista franceză «Famille chrétienne» spune, într-un articol scris pentru vizita Papei Ioan Paul al II-lea în România, că-n Maramureș până și Ceaușescu și-a rupt dinții? Și lucrul acesta este foarte adevărat, deoarece regi-

mul comunist n-a avut curajul să demoleze aici nici măcar o singură biserică!!! Răspunsul la aceste întrebări este foarte simplu. În Maramureș, de la țăran la intelectual, de la primar la preot, a existat mereu o virtute mult mai mare decât cele impuse de un regim politic sau altul. Este vorba despre **viața întru moarte și trăire**. Maramureșanul vrea și știe să-și trăiască viața. Tatăl meu, care acum are 92 de ani, mi-a zis odată: «Atâția împărați, regi și

președinți am văzut și am trăit sub ei, dar toți s-au dus. Numa eu am rămas aici, pe pământul meu, unde este locul meu și unde eu sunt această lume...». La noi, la maramureșeni, există o vorbă care pe jumătate-i glumă, dar pe jumătate este luată foarte în serios. Când cineva îl întreabă pe un țaran cu ce se ocupă, acesta spune că-i frizer, din cauză că bărbiește pământul cu coasa. Maramureșenii mai au încă o mare mândrie: neaplecarea. Revin la tatăl meu, care nu a trecut niciodată pragul casei unuia dintre frații mei, din cauză că acesta s-a căsătorit cu o femeie de «rang inferior», în comparație cu cel al familiei noastre. Fratele meu împreună cu nepoții îl vizitează foarte des pe tata, dar cumnatei mele nu i-a fost îngăduit niciodată acest lucru!

PERSONAJE FABULOASE PÂNDESC DIN UMBRA CODRULUI

Și pentru că tot ne aflăm la Centrul Creației Populare Maramureș, l-am chestionat pe domnul Iuga cu privire la cât de prezente mai sunt în viața maramureșenilor de azi personajele mitologice gen Fata Pădurii, Omul Negru ș.a. Dumitru Iuga ne-a pus la dispoziție o serie de declarații desprinse din satele de pe Valea Izei și nu numai de către cercetătorii Centrului. Aceste mărturisiri se regăsesc și-n Calendarul Maramureșului, lucrare apărută la Baia Mare. Precizăm că destăinuirile respective sunt redactate în forma în care au fost ele culese de reportofoanele etnologilor, de la sătenii rămași anonimi.

PASTORUL BĂILOR

„Este tăt feliu de pastor, tăt feliu de vâlvă: de băi, de pădure, de ptiatră, de pământ.

Ion Scofercea, care nu era

un vâj mincinos, povestea că stătea în munte cu oile, da mai în vale, că altfel se tem. Odată a mers cu sare în Ciungii Bălăsânii, într-o zi de probojănie. Când o vinit înapoi, este un pârau Burloaia, unde erau mine, el o vinit și avea o țără de mămăligă și brânză în traistă și o avut și o oală ca să culeagă poame de runc (zmeură) pântru cocoană. S-o pus să mănânce, cam pe la tri după-amiază. O văzut niște afine și s-o sculat să strângă afine. Când să apucă să strângă aude ptiatră: trrr, da n-o ridicat capul. Și iar aude și ridică capul. Era un om mic, cu o șapcă roșie în cap, un chipiu. Când s-o uitat, și omul s-o uitat. Și zice că avea un ciocan în mână și din când în când lovea ptiatrele. Da parcă nu pășea pe ptiatră. I s-o făcut greață. Și-o plecat. Nici nu s-o mai uitat înapoi.”

OMU' CONDUCĂTORU' LUPILOR

„Un moș de-a lui Ștefanu Chișului s-o întâlnit c-o haită de lupi. Un om, care-i conduce, i-o spus că:

– Ce-ai văzut să nu știe nime. De-ai spune așa, te-a mușca un lup.

Da el o spus. Ș-o fost mușcat de un lup ș-o turbat și n-o putut muri și i-o dat otravă.

Când i-am desfăcut casa mi-o arătat un belciug și Chișu o zâs că acolo o fost legat.”

NAȘTEREA FETEI PĂDURII

„A fost demult o fată frumoasă care s-a rătăcit în pădure și-o apucat-o noaptea. Amu, ea nu s-a pus să se culce, o tăt umblat da de o găsi cărarea care duce spre sat. Într-un timp a venit un om îmbrăcat tăt în negru și i-o spus să meargă după el că i-a arăta drumul. Dar el a dus-o într-o casă de piatră și acolo a vorbit ceva

neînțeles că i-o luat mințile și i s-o transformat chipu de n-o mai semănat cu ea. Apoi i-o luat hainele și i-o dat drumul prin pădure, dar ea nu s-o mai putut întoarce în sat și o rămasă să umble numai prin păduri și cine o întâlnește numa rău îi umblă, că nu-l lasă din mână sănătos.

Îi sugere sufletul, îl schimbă la față ori îl omoară.

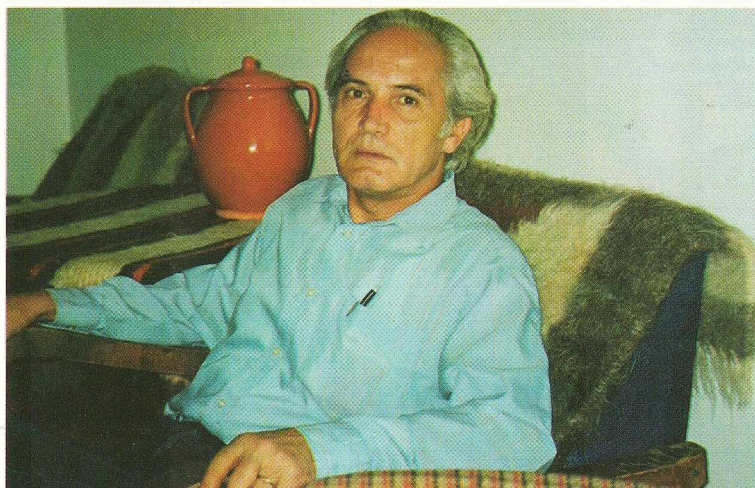
Așe s-a născut Fata Pădurii.”

BĂTRÂNUL VASILE URDA S-A ÎNTÂLNIT ÎN TINEREȚE CU FRUMUȘELE

Pomind de la aceste mărturii și de la multe altele pe care nu le-am publicat, am tras următoarea concluzie. Maramureșenii povestesc deseori despre personajele fabuloase ale codrului, care sunt un hibrid între oameni, demoni și duhuri. Pentru ei, aceste ființe nu sunt nici pe departe rodul unor simple plăsmuirii. Când îi ascuți povestind despre Fata Pădurii, despre Omul Noptii ori despre Frumusele o mare nelămurire îți străbate sufletul. Ai senzația clară că aceste „ființe” au jucat un rol important în viața oamenilor locului până cu circa jumătate de secol în urmă, după care au intrat într-o amorteală stranie. Sătenii din Valea Izei povestesc plini de convingere cum părinții sau bunicii lor au

avut de-a face în pădure cu arătări dintre cele mai stranii. Ei nu-și pun întrebarea de ce au dispărut acestea din viața lor cotidiană, lăsându-te să înțelegi că nu se știe niciodată cum stă treaba...

La Vișeu de Jos i-am făcut o vizită lui Vasile Urda, un bătrân de 90 de ani, care este unul dintre cei mai respectați oameni din satul său. Povestea sa nu se deosebește prea mult de cea a celorlalți vâji (bătrâni) din zonă. Tatăl său era sărac și a muncit toată viața ca pădurar. La 14 ani Vasile s-a angajat ca lucrător la butin (la pădure), unde a transpirat din greu timp de 20 de ani. Până la urmă a reușit să strângă o brumă de bani și să-și cumpere ceva pământ de la evreii care aveau prăvălii prin partea locului. La un moment dat fostul butinar a reușit „să pună mâna” pe un deal aflat undeva, la marginea pădurii, dar în apropierea Vișeuului de Jos. Colina cu pricina era aridă însă și pe ea nu creșteau decât ciulini. Cu răbdare și multă trudă dealul în vârful căruia se află astăzi o frumoasă gospodărie a devenit o adevărată oază de verdeață. La vârsta deplinei maturități, Vasile Urda a intrat în rândul lumii, câștigându-și un loc binemeritat în conducerea satului. El a fost mult timp membru al consiliului



Directorul Dumitru Iuga, folclorist și poet



Calăreți la nuntă

local și a avut chiar o serie de sarcini în cadrul parohiei Vișeuului de Jos.

Așa cum îi place să spună, la viața lui a făcut și bune și rele. El își amintește astăzi cu oarecare sfială de vremea când se ducea la fetele din sat cu sâmbrașii (câte doi băieți la o fată...) ori de frumoasele cântări făcute în cadrul corului bisericii. O mică demonstrație de virtuozitate muzicală religioasă ne-a fost

făcută și nouă... De pe vremea când lucra la butin, vâju Urda are o grămadă de amintiri. Multe dintre acestea sunt despre Frumusele și despre Fata Pădurii: „Apoi care o fost de la noi din sat lucrător la butin și s-a întâlnit cu Fata Pădurii a avut viață grea. Pe câte unii îi pocea când ieșeau afară, să-și facă nevoile. Dacă te prindea începând de la 12 noaptea și până la cântatul cocoșilor, al ei

erai. I se încleșta gura bietului om că nu mai putea scöate un sunet. Și sora Fetei Pădurii era una, Ciurma. Și cu asta era necaz mare dacă-ți ieșea în cale. Dar eu am văzut cu ochii mei astfel de lucruri. Mi s-a întâmplat să mă întâlnesc chiar și cu Frumuselele. Astea sunt 12 fete care se învârt atât de repede într-o horă încât nici nu-ți dai seama când te prind în jocul lor și când te tot duc la

pierzanie, unde vor ele. Dacă sculpi însă spre ele se îndepărtează. La noi în sat o fost adus, pe când eram eu mai tânăr, un bărbat de către Frumusele. Îl chema Agod și Frumuselele l-au învârtit atât de tare și l-au purtat cu hora lor prin butin toată noaptea încât dimineata omul era plin de sânge și avea toate hainele rupte. Când l-au găsit oamenii din sat și l-au întrebat ce-i cu el și de unde îi, nici nu mai știa ce să spună, pentru că-și pierduse mințile. Când s-au întors colegii lui Agod de la pădure au povestit cum stăteau cu toții la pădure și cum dintr-o dată s-a iscat un vânt care l-a luat pe sus și dus a fost. Cu timpul, sătenii au aflat că asta s-a întâmplat din cauza primei neveste a lui Agod, din cauza Parascăi lui Urfi, care i-a făcut farmece. Și acum a rămas vorba asta în sat la noi: «Aducă-te să te aducă ca pe Agod». Astfel de întâmplări erau multe, pe vremea mea, și multe lucruri de acest fel am mai văzut și auzit, dar eu n-am plecat niciodată urechea la ele. Eu sunt un om credincios și-i mulțumesc lui Dumnezeu că acum e liniște și că oamenii nu m'au de-a face cu tot felul de arătări făcătoare de rău. Și nici să nu mai aibă vreodată de-a face cu ele.”



Dansuri specifice Văii Izei



Bătrânul Vasile Urda împreună cu nepotul său și cu Maria Bora

De Sânziene,

MARAMUREȘENII CRED ÎNCĂ ÎN PUTEREA PURIFICATOARE A FOCULUI ȘI A APEI VII

Cuvântul Sânziene prinde în „stricta” lui semnificație
pe care i-o acordă maramureșenii trei lucruri: flori, sărbători și zâne.

FĂCLIILE SE CONSTRUIESC DUPĂ UN ADEVĂRAT RITUAL

În preajma solstițiului de vară, prin locurile mai stâncoase și umbroase ale văilor înfloresc sânzienele. Înalte, aerisite și zvelte, cu rădăcinile bine prigonite între stânci, ele par un simbol al purității și gingășiei naturii. Se spune că la datul în floare al sânzienelor, vrăjit de strălucirea lor, amuțește până și glasul cucului. Prin părțile Borșei și Moiseiului oamenii le îndrăgesc atât de mult încât le răsădesc în stratul cu flori de sub fereastra casei. Înfloritul sânzienelor marchează începerea muncilor agricole de vară; cu precădere cositul fânului. Această perioadă a intrat în tradiția populară locală cu o suită de serbări și practici care se dezlanțuie aproape spontan. Sărbătoarea ce are loc într-una din zilele din preajma solstițiului poartă numele acestor flori: Sânzienele sau Ziua de Sânziene. Prin câteva așezări de pe cursul superior al Văii Vișeuului (Borșa, Moisei, Vișeu de Sus, de Mijloc și de Jos etc.) localnicii mai păstrează câteva datini de o rară frumusețe, întâlnite mai puțin sau chiar dispărute din celelalte sate.

Cu câteva zile înainte de Sânziene coconii și feciorii colindă pădurile după un ritual bine stabilit. Ei adună în tocure din coajă de copac pregătite dinainte sau în frunze de brusture mai mulți „pumni” de rășină de

pe molizi. Apoi caută un molid subțire și uscat din care fac un par. Pe acest lemn va fi construită viitoarea făclie. Fiecare dintre băieți își va folosi întreaga pricepere și îndemânare pentru ca făclia lui să ardă cel mai bine. De obicei, făclia este pregătită de către membrii mai în vârstă ai familiei, a căror experiență este neprețuită în astfel de momente. Pregătirea făcliei începe musai în ajunul Sânzienelor. Parul este cioplit și netezit în partea subțire, pentru a fi mai ușor de ținut în mâini. Capătul mai gros se

crapă în patru sau în opt părți și despicăturile sunt duse până către mâner. Pe urmă se procură surcelele, adică așchii uscate de molid, iar odată cu rășina sunt aduși și câlții de cânepă. Așchiile se introduc în cruciș între despicături, îndesându-se rășina și câlți între ele. După un rând de câlți și rășină urmează un rând de așchii și tot așa... până se umple făclia. Precizăm că rolul câlților nu este numai acela de a aprinde rășina ci, mai ales, aceștia fixează și țin rășina încinsă să nu sară în



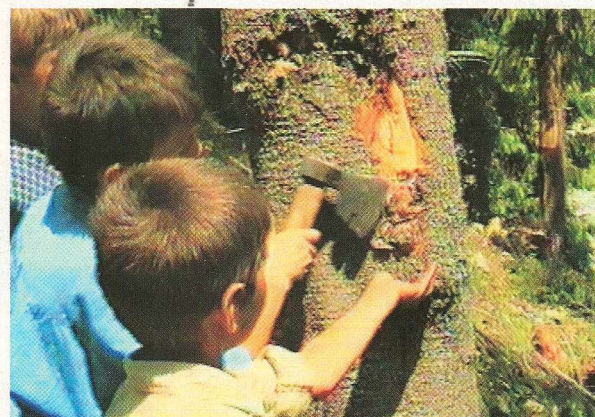
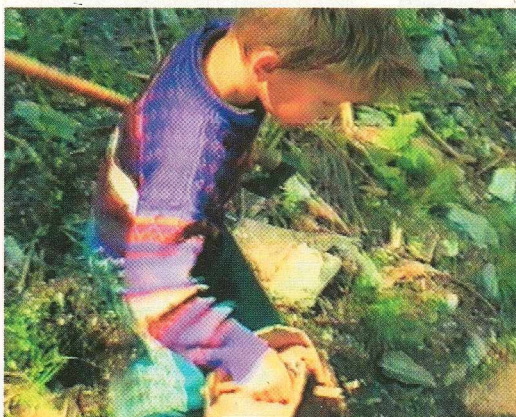
Sânziene



Făclie pentru noaptea de sânziene



Fete pregătite de hora de sânziene



Coconii adună rășină pentru făclie



Feciorii și coconii aprind făcliile și le învârtesc deasupra capului



timpul învârtirii. Când este gata, făclia se leagă la capăt cu sârmă, pentru ca întreaga sa compoziție să nu „zboare” dintre despicături.

NOAPTEA ÎN CARE „COPIII DE TĂȚĂ” SE JOACĂ CU FOCUL

Odată cu lăsarea serii începe un spectacol unic pentru omul care nu este obișnuit cu astfel de datini. Grupuri de copii și

feciori se adună pe coama dealului unde se așază în cerc și aprind făcliile. Apoi băieții se rânduiesc în șir, la o distanță destul de mare unul de altul, pentru a nu se stropi cu rășină încinsă și încep să învârtască flăcările impresionante. În timp ce mănuiesc făcliile deasupra capului sau în față, dar numai în sensul rotirii soarelui, aceștia strigă: „Făclia, măăă... Făclia, măăă...”. Glasurile lor sunt reluate de pe un deal pe altul și dintr-o vale în alta, până ce ecoul se pierde în depărtări, spintecând bezna nopții, asemeni focului făcliilor. Făclia se mai trece apoi și printre picioare, simulând săritul peste focul sacru de rășină. Acest lucru simbolizează acțiunea de purificare precum și protecție împotriva tuturor bolilor și a tuturor relelor. Aprinderea făcliilor este urmată de o suită de focuri impresionante care se fac pe coama dealurilor ori la toate răspântiile mari de drum. Din acest motiv sunt destule cazuri în care drumurile Borșei sau ale împrejurimilor sunt blocate în noaptea cu pricina de grămezi de cauciucuri în flăcări ori de stive impresionante de lemne, care ard în neștire.

La sărbătoare participă toată lumea din sat. Este singura noapte din an în care părinții le



spun copiilor că dacă se joacă cu focul nu mai fac pipi în pat. Mai mult, mamele își îndeamnă coconii, oricât de mici ar fi aceștia, să-și înfrângă teama de foc și să se joace măcar cu vreo câțiva tăciuni aprinși. Când făcliile sunt aproape de a se stinge, băieții coboară cu ele încă fumegându-le și înconjoară livada și țarina cu semănături, după care le aduc acasă. Făcliile sunt date mamei sau tatei care urmează să le înfigă în grădină, între semănături sau în stratul de cartofi pentru a avea o recoltă mai bogată și pentru a feri culturile de dăunători.

FETELE SAR PRIN FOC ȘI SE SCALDĂ GOALE ÎN APĂ NEÎNCEPUTĂ

Dacă învârtitul făcliilor este rezervat aproape în exclusivitate bărbaților, fetele au și ele parte de câteva senzații tari. În timp ce băieții învârt făcliile domnișoarele de diferite vârste sunt nevoite să treacă prin foc. Mai precis, se face un foc nu prea mare și fetele, ajutate uneori de doi bărbați, sar pe deasupra lui cu tot elanul de care sunt capabile. Evident că dacă n-ar fi cei doi bărbați care să le ia de câte un braț și să le treacă repede peste foc, sfârșitul unora dintre

aceste salturi n-ar fi prea fericit... Tot maramureșencilor ținere le este „rezervat” și scăldatul la miezul-noptii în pielea goală, în apă neîncepută. Acest obicei pleacă de la credința că preafrumoasa zână Sânziana se scaldă în acea seară în apa Vișeului și apoi se îmbracă într-o cămașă lungă, albă, făcută din sânziene, florile care îi poartă numele. Din această cauză fetele se adună în grupuri și colindă văile și munții adunând flori dalbe de sânziene, bulbuci, clopoței, dubrahnici (o plantă cu parfum puternic). Florile sunt aduse acasă și sunt puse deasupra ușilor și ferestrelor, la grindă, deasupra icoanelor sau după blide. O parte dintre ele sunt folosite la împletirea cununilor, pe care fetele le poartă în ziua de Sânziene.

Chiar în ajunul sărbătorii, „domnițele” se scaldă goale în apa Vișeului, la miezul de noapte, în locuri tainice și alese dinainte cu grijă, ca să nu le observe nimeni. În urma acestui ritual ele au convingerea că vor fi frumoase și curate ca apa neîncepută. A doua zi fetele se adună având cununite pe cap și flori prinse între cozi și încep să horească de dragoste și de dor, după care se duc la hora din sat.



La 12 noaptea fetele se scaldă-n râu ca să fie frumoase și curate



Obiceiul „făcliei” s-a transmis și-n orașele maramureșene



Femeile merg la slujbă în noaptea de sânziene

Descoperiri de pe Valea Izei

SECRETELE CIOPLITORILOR DE PORȚI, ALE HORINCARILOR, ALE OALELOR DIN POM ETC.

Valea Izei rămâne, fără îndoială, unul dintre cele mai frumoase dar și cele mai trăsnete locuri pe care le-am întâlnit vreodată. Decorul autentic de pădure virginală, tăiată ici, colo, de valea câte unui râu îndărătnic, de munte, te proiectează într-o lume de basm. Acest univers îngropat într-o imensitate de brazi, ce are atât de puține lucruri în comun cu lumea tumultuoasă în care ne ducem traiul zilnic, este pigmentat de așezări la fel de pitorești.

O MĂNĂSTIRE VECHIE DE 600 ANI

Două lucruri sar în ochi călătorului, când intră într-un sat maramureșean: bisericile din lemn și porțile inconfundabile. Vechile lăcașe de cult ale oamenilor din această parte a țării au în ele, în egală măsură, simplitatea apostolilor și, în același timp, măreția Mântuito-

rului pe cruce. Dacă încăperea principală a acestor biserițe, care totodată reprezintă și baza înaltelor construcții, nu pare a fi altceva decât o simplă clădire cocheta, tumurile lungi și ascuțite sfidează până și ideea de gotic. Cu cât privești mai mult asemenea capodopere cu atât gândul începe să facă asocieri dintre cele mai stranii, iar sufletul nu se mai satură de desfătare și

dezmăț. Privindu-le, îți este aproape imposibil să asociezi acest spectacol de religie, arhitectură, lemn, viață rustică și filosofie cu ceva similar, în orice parte a lumii ai încerca să cauți.

Măiestria în lemn a maramureșenilor este cel mai bine reprezentată de către lăcașele de cult ori de către faimoasele porți întâlnite aproape în fiecare gospodărie. În Bârsana, una

dintre cele mai reprezentative localități în ceea ce privește tradiția lemnului, ne-a fost dat să vedem o perlă a așezărilor monahale din această parte a țării: Mănăstirea Bârsana. Primele mențiuni despre respectiva așezare de maici sunt făcute încă de la 1390, într-un document referitor la domeniile Drăgoșeștilor, nepoți ai lui Dragoș Vodă, descălecătorul Moldovei. Următoarele mențiuni au avut loc cu diferite ocazii, în anii 1405, 1408, 1414 etc. Vechea mănăstire, cu hramul Sfântului Nicolae, a fost una dintre chinovile însemnate ale Maramureșului, căci, la 1738, aici a locuit ultimul episcop ortodox, înaintea desființării episcopiei prin unirea oficială a românilor cu biserica Romei. La 1787 însă, în urma presiunilor religioase, numărul viețuitorilor de la Mănăstirea Bârsana s-a împuținat peste măsură. În acel an statul austriac a desființat așezământul monahal, confiscându-i toate averile. Mănăstirea a renăscut însă în 1993, sub conducerea Stareței Monahia Filofteia Oltean. Actualmente frumusețea construcțiilor de aici precum și armonia întregului ansamblu monahal situează Mănăstirea Bârsana printre cele mai admirate așezări monahale ale Maramureșului.

PORȚILE LUI TEODOR BÂRSAN AU FĂCUT ÎNCONJURUL GLOBULUI

Tot la Bârsana l-am întâlnit și pe „jupânul” breslei cioplitorilor de porți: Teodor Bârsan. Gospodăria lui Bârsan este o adevărată bijuterie, semănând

mai degrabă cu un briliant uriaș, de lemn, la care a muncit ani de zile o armată de șlefuitori de elită. Încă de la intrare ne-a întâmpinat o splendidă poartă împodobită cu motive clasice, iar în stânga acesteia se află o troiță de dată recentă. Dantelăria de împletituri și șerpuituri cioplite-n lemn continua pe stâlpii și pe pereții casei, prelungindu-se apoi, ca o iedă nepământească, pe anexele curții. Meșterul ședea sub un șopron modest, din fața casei, și lucra de zor la o nouă comandă. Era asistat de un bătrân care-și alunga oboseala anilor cu un pahar de horincă și de un puști curios care sorbea din ochi mișcarea sacadată și sigură a dăltii. Carnele moartă a lemnului se dădea cuminte în lături, lăsând

mâna omului să moșească eternul, cu o banală bucată de fier bont: „Când am început eu să fac porți, în urmă cu aproape patruzeci de ani, nici prin gând nu-mi trecea c-or să vină la mine să-mi dea comenzi oameni din Franța, din Canada, din Germania. Că din toată lumea or venit să le lucrez. Eu am învățat munca asta cu lemnul de la taică-meu. Dar el nu știa să facă porți. Atunci eu m-am gândit cum să fac să deprind meșteșugul ăsta și m-am apucat să lucrez o poartă la o casă. Marea problemă însă era că nu știam cum să încep. M-am dus la un cioplitor de porți dintr-o comună învecinată, la Călimănești, și i-am zis că-i dau cât îmi cere numai să-mi înceapă el poarta, că eu o termin. Omul o

pornit lucrul și după câteva zile i-am plătit, zicându-i că «am prins» cum stă treaba și că termin eu lucrarea. Așa am lucrat prima poartă. Pe urmă am ajuns să fac porți în comună, apoi și-n alte părți, și până la urmă m-au căutat și de peste hotare.”

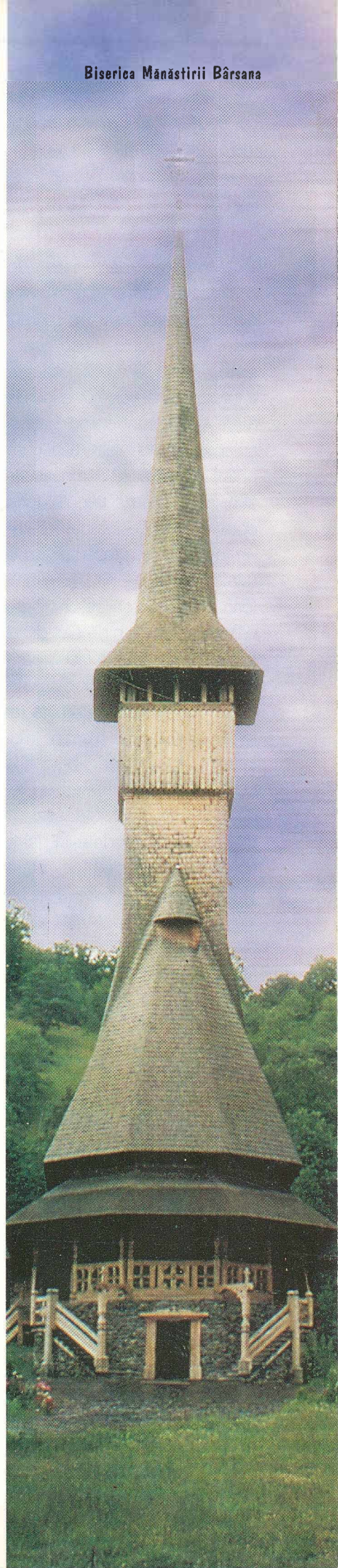
O POARTĂ DE GOSPODAR COSTĂ 120 DE MILIOANE DE LEI

„Ca să faci o poartă îți trebuie stejar uscat, de circa doi-trei ani de zile. Eu lucrez cam patru-cinci categorii de porți, socotite după numărul de stâlpi: cu doi, cu trei, cu patru, cu șase sau cu opt stâlpi. În funcție de asta fac și modelul. La o poartă cu mai puțini stâlpi, aceea trebuie să fie mai subțiri și mai puțin împodobită, că altfel nu iese frumos. La o poartă cu șase sau cu opt stâlpi, așa cum am făcut de curând la un om de afaceri de la dumneavoastră, din București, stâlpii trebuie să fie cât mai groși și mai bogat împodobiti. La fel și cu acoperișul. La o poartă bogată se pun trei acoperișuri, uneori se pun și turlă, este frumos tare... Problema cu porțile astea este însă alta. Lemnul s-a scumpit peste măsură, din cauză că străinii vin și cumpără tot stejarul de la noi. Ei oferă prețuri foarte mari pe metru cub de lemn și foarte greu mai găsești material bun și ieftin. Porțile astea se lucrează numai pe inimă de stejar, după care se ung cu ulei de in; ele sunt garantate la vreo cincizeci de ani și mai bine. În aceste condiții prețurile sunt foarte mari. Încep de la douăzeci de milioane (o poartă mică) și se duc până la o sută douăzeci de milioane (cea mai scumpă poartă, de mare gospodar). Dar, în cazul unei porți mari, numai materialul costă aproape cincizeci de milioane, poate și



Curtea Mănăstirii Bârsana

Biserica Mănăstirii Bârsana



mai bine. Ca să fac o poartă mică, timpul de execuție este în jur de două-trei luni, dar o poartă mare «se duce» la șase luni.”

PE STÂLPI APAR FUNIA, POMUL VIEȚII, COLACUL...

„Motivele pe care le sculptez eu sunt cele moștenite din moși-strămoși. Pe primul plan este funia, cea care simbolizează unitatea noastră, a tuturor românilor. Tot la loc de mare cinste sunt pomul vieții și colacul. Pomul vieții, așa cum puteți observa și dumneavoastră, simbolizează trecutul (prin două linii oblice înclinare către «în jos» – n.r.), prezentul (cu o linie orizontală – n.r.) și viitorul (prin două linii oblice, înclinare către «în sus» – n.r.). Cel de-al treilea motiv este colacul, care are soarele în mijloc. Asta înseamnă bogăția, lumina și forța binelui. Pe margini mai facem, așa, niște «biscuiți», cum le spunem noi, ca un fel de motive de umplură. Astea-s tot felul de modele. Foarte solicitate, mai ales de către străini, sunt și lanțurile dintr-un lemn. Cum ar veni, eu fac lanțul din lemn să se «prindă în verigi» fără să lipesc verigile unele în altele. Ele ies gata unite din lucrătura mea. Dar asta-i o treabă tare dificilă, care mi-a luat o grămadă de timp să îmi dau seama cum se face. Mă tot chinuiam eu, da' nimic. Până când, într-o seară m-am supărat așa de tare și nu m-am culcat până ce n-am găsit o metodă prin care să fac lanțul. Acum lucrez dintr-un singur lemn tavă cu patru lanțuri prinse în cele patru colțuri, iar de lanțuri sunt prinse linguri și cuțite de lemn. Totul-totul; tava, lanțurile, lingurile și cuțitele sunt făcute dintr-un singur lemn și-s legate între ele «natural». N-au nici măcar o lipitură. Și de asta



Teodor Bârsan



Măștile lui Vasile din Săcel



Vasile din Săcel



Poarta casei lui Teodor Bârsan

spuneam că trebuie să fii foarte atent când le lucrezi, pentru că o singură mișcare greșită îți irosește toată munca. Foarte mare căutare au astfel de lanțuri la străini, care îmi dau câteva milioane numai pe unul singur.”

MĂȘTILE LUI VASILE DIN SĂCEL ÎNDEPĂRTEAZĂ DRACII

Am părăsit plini de regret imperiul de basm al lemnăriei lui Teodor Bârsan și ne-am conti-

nuat periplul nostru pe Valea Izei până la Săcel. Știam că aici există un personaj extrem de interesant, nimeni altul decât Vasile Șuşca, directorul Căminului Cultural din Săcel. Despre el se spune că a revoluționat

arta măștilor tradiționale ale zonei, creând un nou stil: „Am mai bine de zece ani de când am început să lucrez măști. Bătrânul meu era croitor și îi rămâneau mereu tot felul de bucăți de materiale, care erau aruncate. Pe mine mă fascinau cârpele acelea colorate și așa s-a născut în mintea mea ideea de a face măști. Toate materialele pe care le folosesc sunt naturale. Pielea, blana și coarnele sunt de la oi sau de la capre, iar pânza este din pânură (postav). Lucrez numai și numai cu lucruri naturale. Partea din

spate a măștilor este din piele, iar obrăzarul îl fac din pânură. Așa cum pe bună dreptate s-a spus nu doar în țară ci și în Franța, în Germania etc., măștile mele au un stil aparte. Ele nu seamănă nici una cu alta și reflectă foarte bine starea mea de spirit, din momentul în care au fost făcute. Sunt ca o oglindă a sufletului artistului. Și n-afară de valoarea lor artistică, ele mai au o importanță specială pentru cei care le cumpără; îndepărtează dracii. De ce? Pentru că demonii care vin și văd masca se sperie și nu se mai cuibăresc în casa respectivă. Și la noi mai este o vorbă legată de mască: «ajunge un drac în casă»”.

PARA CREȘTE-N STICLA DE HORINCĂ ȘI OALELE-N COPACI USCAȚI

Când am scris, la începutul acestui articol, că Valea Izei este un loc uimitor în adevăratul înțeles al cuvântului, să știți că n-am exagerat cu nimic. Imaginați-vă, de exemplu, că mergeți cu mașina și, la un moment dat, din curțile oamenilor încep să apară copaci care în loc de frunze și de poame sunt plini cu oale, câni, ligheane și alte recipiente casnice. De toate culorile, de toate mărimile și în număr cât mai mare... Da' de ce?, vă veți

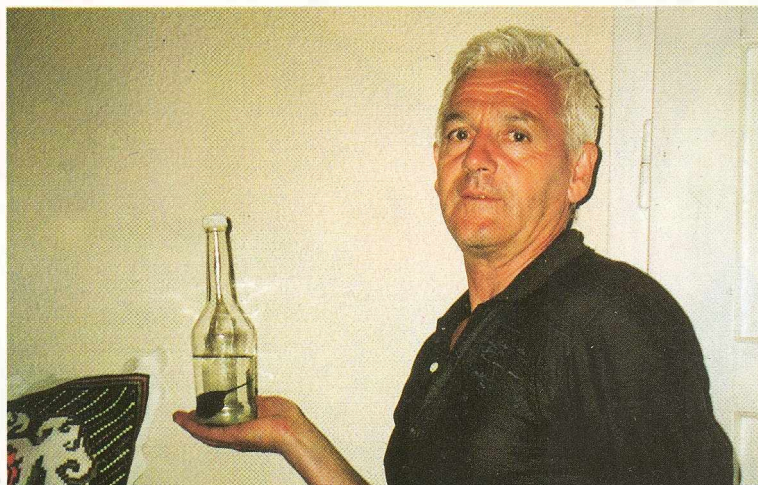
întreba dumneavoastră. Da' de ce?, ne-am întrebat și noi. Ce specie de pom o fi acela care face oale? Ei, bine, răspunsul este mai simplu decât pare. Recipientele nu cresc în copaci de la sine ci acolo sunt puse de stăpânii lor, într-un pom uscat pregătit cu mare grijă, pentru ca trecătorii să poată să admire mândrețea de arsenal recipiento-gastronomic al familiei respective.

Tot legat de ceea ce crește în copac, dar de data asta pe bune, am stat de vorbă cu Ștefan Bora, nimeni altul decât soțul celebrei cântărețe de muzică populară, Maria Bora. Domnul Bora lucrează ca profesor chinetoterapeut în cadrul centrului de recuperare Stibina, din complexul turistic Borșa. Menționăm că aici am descoperit un excelent loc de agrement, la Hotelul Cerbu. Ștefan Bora este un mare specialist în ceea ce privește făcutul și degustatul horincii de pe Valea Izei, despre care cunoscătorii spun că-i cea mai grozavă palincă de pe întreg cuprinsul țării. Dumnealui ne-a servit cu o horincă ținută într-o sticlă care avea în ea o pară uscată. Încercând noi să ne stoarcem mințile pentru a afla cum a ajuns dîtă-mai para în sticlă, am apelat tot la părerea specialistului Bora: „Răspunsul este mai simplu decât vă imaginați. Pur și simplu se pune sticla primăvara în copac și se bagă o pară în ea, când dimensiunile foarte reduse îi permit fructului să intre pe gâtul sticlei. Para se dezvoltă și, toamna, are dimensiuni apreciabile și se află înăuntrul sticlei. Se toarnă horinca peste pară și gata. Dar acum să vă dezvălui

câteva dintre secretele horincii, că la treaba asta mulți vorbesc dar puțini cunosc. După părerea mea, cea mai bună horincă este cea din prune albe-gălbui. Pe urmă ar fi horinca din pere, secondată îndeaproape de cea de mere și, în final, horinca din prună normală. Pentru cunoscători însă, recomand cu mare căldură horinca din cireșe amare, o adevărată delicatăse. Este rară, foarte scumpă pentru că nu-i spornică, dar este delicioasă. Horinca, în general, trebuie să fie rafinată de două ori și să aibă nu mai puțin de 50 de grade și nu mai mult de 52. Dacă-i mai tare se bea mai greu, dacă-i mai moale e prea apoasă... La o băutură bună nu se pune niciodată zahăr. Dacă simțiți un gust ușor dulceag să știți că acolo nu-i o treabă naturală... De ce-i important acest lucru? Pentru că dacă bei o horincă făcută din fructe și zahăr, a doua zi îți plesnește capul. Dacă bei natural, nu ești mahmur oricât ai înghiți seara... Culoarea ei are legătură doar cu butoiul în care a fost ținută și care îi imprimă un foarte fin gust specific. Unii o preferă mai gălbuie, ținută în butoi de dud, dar mie îmi place horinca de culoarea apei, ca să glumim un pic, adică aceea ținută în butoi de stejar sau de fag. Foarte important, însă, este ca băutura să fie extrem de limpede. Acum să vă spun și care-i treaba cu mărgelele. Când este turnată în pahar, horinca face un fel de perle la suprafață. Dacă acestea se păstrează circa douăzeci de secunde să știți că este numai bună de băut, pentru că se încadrează în numărul de grade corespunzător.”



Oalele din copac

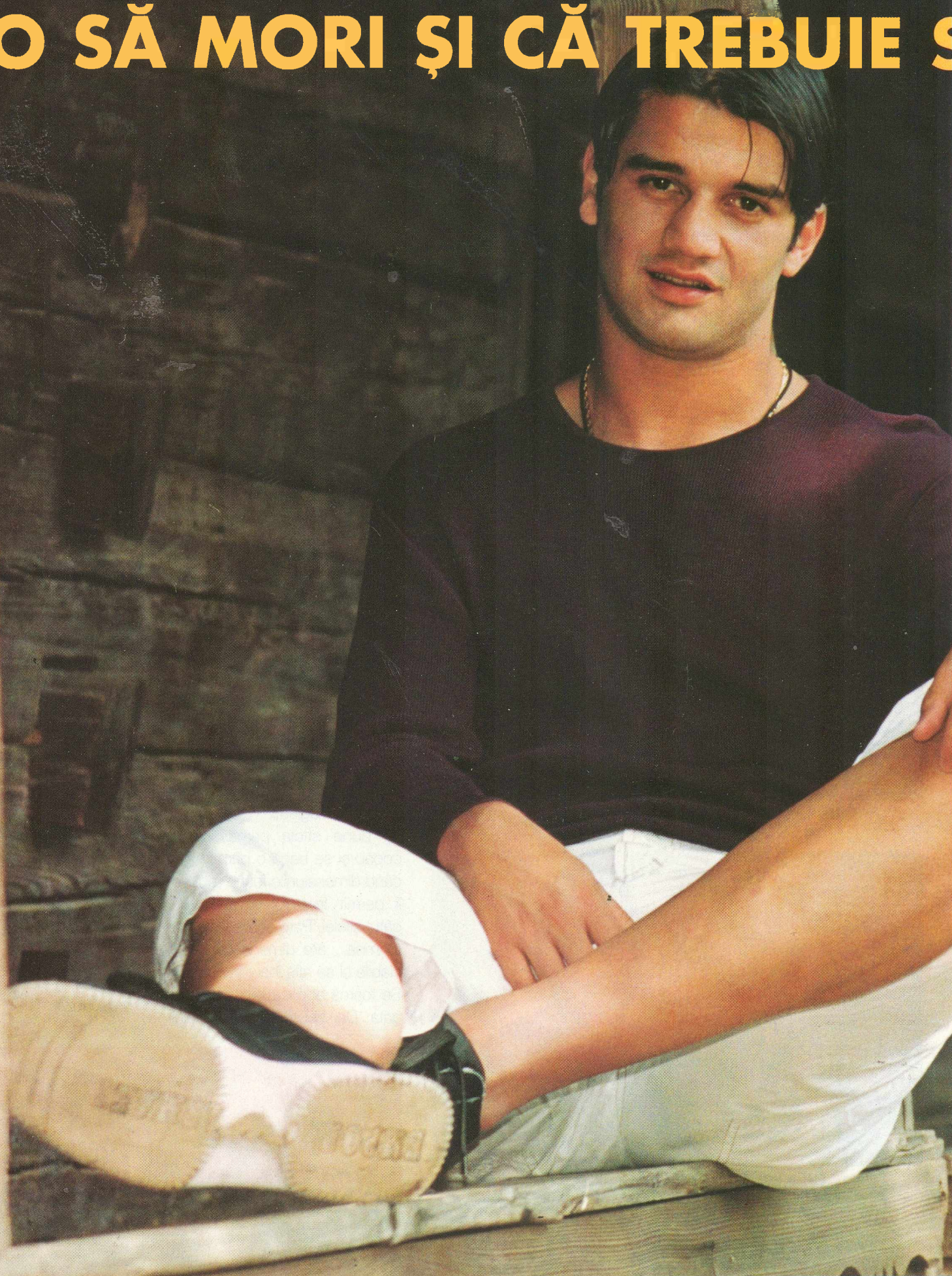


Ștefan Bora arătându-ne para din sticla de horincă

Revista FLACĂRA mulțumește Centrului Creației Populare
Maramureș pentru sprijinul acordat în vederea realizării
acestui material (fotografii, texte, logistică)

● DESTĂINUIRI

„ÎN VIAȚĂ EȘTI SIGUR DE
O SĂ MORI ȘI CĂ TREBUIE S



DOUĂ LUCRURI: CĂ ODATĂ Ă PLĂTEȘTI TAXE STATULUI”

Text: CARLA MIHĂILĂ ■
Foto: FLORIN IONIȚĂ ■



Pe piața fotbalistică valoarea 25 de milioane de dolari, surclasându-i net pe toți ceilalți jucători activi din România. Cu toate acestea, nu și-a luat nasul la purtare, rămânând același Cristi Chivu, pe care nu-l interesează dacă prețuiește câteva milioane de dolari sau... doi lei. Cu alte cuvinte, suma pusă de alții pe „capul” său îl lasă rece. Pentru el, mult mai important este să rămână același om, capabil a se simți valoros. Mi-a spus cu atâta convingere că are încredere în el, în omul Cristi Chivu, încât am reușit să descopăr ce l-a adus la *Ajax Amsterdam*, în septembrie 1999, la o vârstă încă fragedă (19 ani). Hotărârea. Hotărârea de a ajunge cineva, așa cum visa când era copil. Hotărârea de a nu-și dezamăgi familia și de a nu se dezamăgi pe sine. Și, nu în ultimul rând, hotărârea de a fi bun. A intrat deja în istorie ca fiind cel mai tânăr căpitan al echipei naționale de fotbal a României. Pentru toate aceste motive, Fundația „Premiile Flacăra – România” i-a acordat, la 28 iunie 2001, Premiul pentru sport pe anul 2000. Primul dintr-o serie lungă, suntem siguri.

„NU MA CHINUÎȚI PREA MULȚI”

Sunt bucuroasă. Am reușit, după câteva zile de chinuri, la nivel emotiv, să vorbesc, prin telefon, cu Cristi Chivu. A fost plăcut surprins de premiul ce urma să i se acorde. Mi-a spus că va veni joi (14 iunie) de la Reșița și că va fi liber cam două ore. Socotesc în gând și îmi dau seama că acele două ore nu ajung pentru tot ceea ce vrem noi: ședință foto pentru copertă și interior, în trei muzee, plus interviu. Glumesc, propunându-i să mai negociem niște minute în plus. Râde și-mi spune că poate acceptă să

stea cu noi două ore și un sfert.

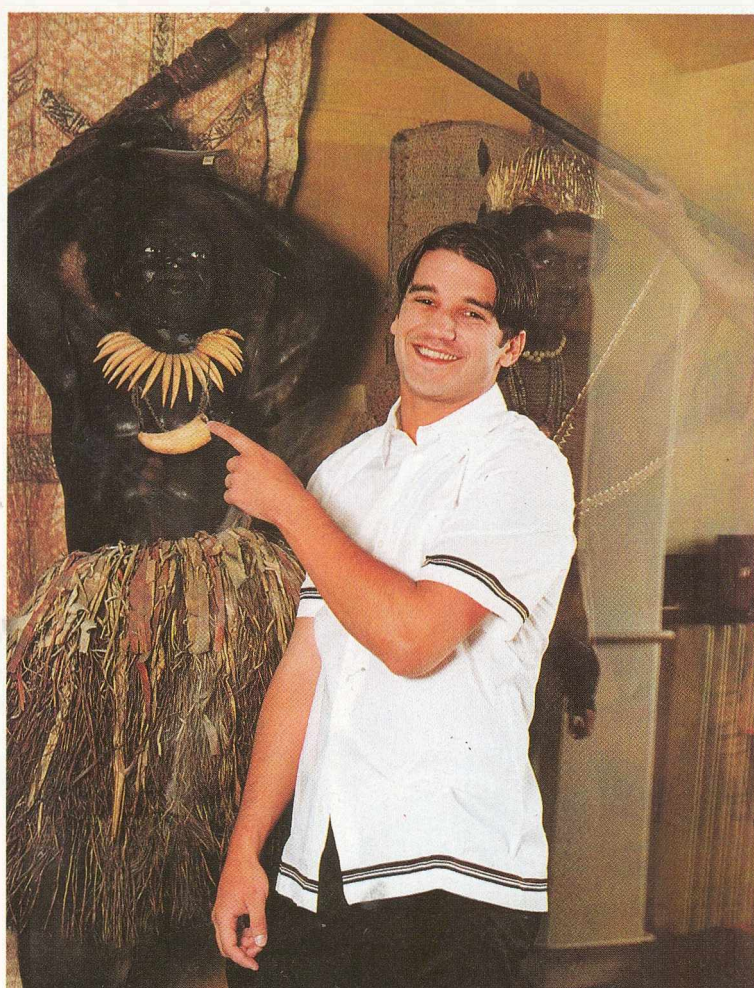
Clipele, ceasurile, zilele s-au scurs firesc. Azi este joi. O joie ploioasă. Vorbesc, tot prin telefon, cu Cristi Chivu. Este la volan, vine la București. De-abia a plecat din Craiova. Muzeele se închid la ora 18.00, deci mai avem patru ore. De la Craiova la București, cu o mașină bună, și cu un șofer pe măsură, ajungi măcar în două ore și jumătate. Ar vrea să facă și un duș. Este clar, azi nu mai avem timp. *Nu vrei să o lăsăm pe mâine dimineață?*, îl întreb. „Mâine ar fi mai bine, aș fi odihnit. Dar să nu mă chinuiți mult!”

Mi s-a descărcat mobilul. Sunt nevoită să îl pun la încărcat la casa de bilete a Muzeului „Gr. Antipa”, locul de întâlnire. Este 10 fix. Ar trebui să apară. Să-l sun? Nu. Elegant este să aștepti câteva minute. Au trecut cinci minute. Îl sun. Dacă nu a nimerit muzeul sau, și mai rău, dacă nu mai vine deloc? „Bună, îmi zice, sunt în fața Muzeului Țăranului Român. Unde este «Antipa»?” Îi explic și apare în câteva secunde. Are un Jeep vișiniu de toată frumusețea. O doamnă care lucrează la muzeu scoate o exclamație: „Uau!”.

Facem cunoștință și mergem la subsol, pentru primele poze. Andreea începe să-l dea cu fond de ten. „Chiar trebuie?”, întreabă mai mult în doară, sau ca să se alinte, pentru că răspunsul îl știe deja.

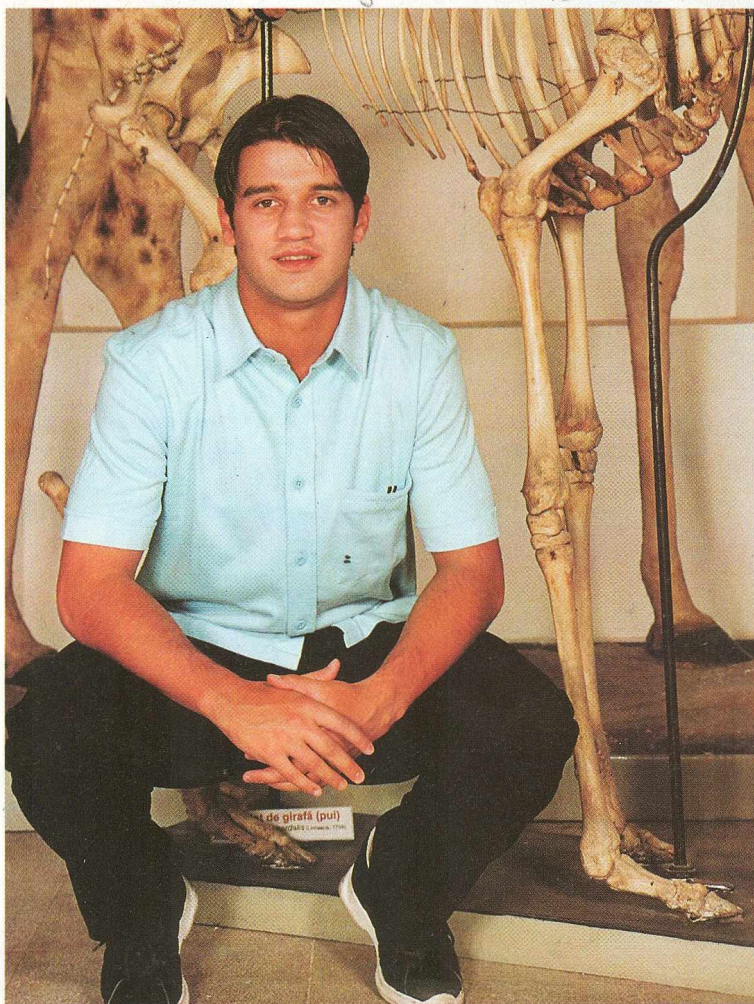
„AM FOST LA STRIP-TEASE”

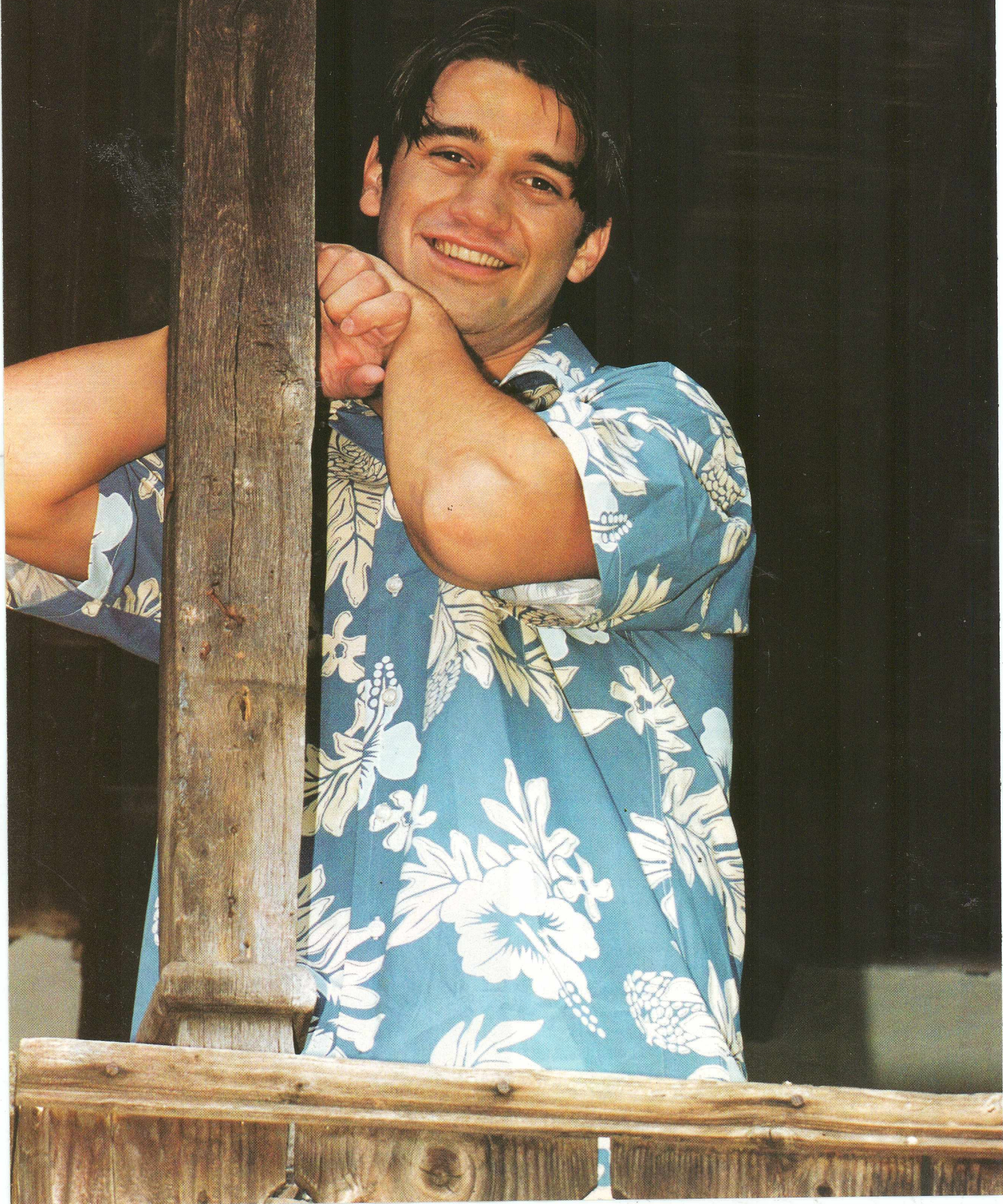
Îi place să spună că are 21 de ani neîmpliniți. S-a născut la 26 octombrie 1980, de Sf. Dumitru, dar mama sa a uitat să-i pună și numele sfântului. Din septembrie 1999 joacă la Ajax ca titular. La Amsterdam s-a acomodat, așa cum spune, bine. I-a fost mai greu la început, când nu cunoștea pe



nimeni. O perioadă de cinci luni a stat la hotel, camera mobilată simplu ajungând să-l plictisească teribil. Și-a cumpărat o casă în afara orașului, de care este mândru, în primul rând pentru că este a lui. „Este frumoasă și este a mea. Am utilat-o cu tot ce am nevoie, într-un stil occidental.” Când a devenit proprietar, a dat o petrecere de casă nouă. Mi-a mărturisit că atunci s-a distrat cel mai tare, poate și pentru că a avut mulți invitați. Gândindu-mă la reuniunile fastuoase din filme, cu zeci sau sute de persoane care se distrează, mi-am imaginat că așa s-a întâmplat și la cheful lui. Dar, răspunsul lui m-a adus cu picioarele pe pământ. „Au fost cam 15-20 de prieteni și prietene.” Realizez că a fi un fotbalist valoros implică, pe lângă ambiție, foarte multă muncă. Iar când ai câte un antrenament de aproape două ore în fiecare zi, nu prea îți mai arde de distracții.

Mai degrabă de odihnă. Iar Cristi asta face zilnic, după prânzul care urmează antrenamentului și care este luat obligatoriu la stadion, cu toată echipa. „Mă odihnesc stând în pat și ascultând muzică, citind sau uitându-mă la televizor. După-amiaza sau seara, dacă este vreme frumoasă ies împreună cu Bogdan Lobonț la o cafea într-un bar, la un film chiar. De fapt, mergem săptămânal la film. De distrat o facem în weekend, după meci, când ne facem intrarea în câte o discotecă, ori toată echipa, ori numai un grup.” Tot vorbind despre distracții, îl întreb dacă a vizitat faimoasa stradă a „felinarelor roșii”, devenită cunoscută datorită numeroaselor case de toleranță, care, după cum știți, în Olanda funcționează legal. „Cum să nu! Nu cred că este cineva care să stea acolo și să nu meargă pe această stradă. Este lungă de vreun kilometru și





permanent se află pe ea sute de mii de turiști. Nu sunt numai bordeluri. Găsești locuri de distracție, muzee.” *Te-a abordat vreo prostituată?*, mă bag și eu în seamă. „Nu”. Răspunsul lui mi s-a părut normal. Dar a continuat: „Eventual, mi s-a întâmplat s-o abordez eu. Glumesc, îți dai seama.” Nu-i place să se ascundă și recunoaște deschis că a fost la strip-tease, adăugând că, probabil, toți bărbații se delectează în acest fel. „Este un loc unde te duci cu prietenii ca să te distrezi, nu neapărat ca să vezi dansatoarele mișcându-se voluptuos.”

„NU AM IUBITĂ ȘI NICI NU O CAUT”

În viața lui Cristi Chivu nu există o iubită. Nu a găsit-o, dar nici nu o caută, considerând că este prea devreme să se implice într-o relație de lungă durată. Tocmai de aceea, nu are un ideal pe ale cărui coordonate să-și construiască imaginea iubitei. I-ar plăcea, ca oricărui bărbat, ca aleasa lui să fie frumoasă, inteligentă și să aibă răbdare, o calitate obligatorie. Se gândește la o familie cu mulți copii, pe care nu știe când o va întemeia. „O voi face în momentul în care voi găsi persoana potrivită. Poate fi mâine, poate fi poimâine, important este să o găsesc. Dar, înainte de asta, trebuie să mă îndrăgostesc. Până acum, în afară de familie, nu am iubit pe nimeni.” N-a iubit, deci n-a suferit din dragoste. Dar, vorba aceea, are toată viața înainte. Cert este că nu l-ar deranja ca jumătatea lui să fie de culoare, de religie musulmană sau budhistă, ceea ce implică faptul că nu are tendințe rasiste. Ar prefera totuși să se însoare cu o româncă.

Cred că are multe admiratoare, iar numărul lor cu siguranță va crește după ce vor afla



că, din când în când, ca orice om sensibil, plânge. Nu atunci când vede vreun film dramatic sau vreo emisiune al cărei scop declarat este să rupă inimile celor slabi. Nu. O face în situații care se ivesc în viața de zi cu zi. Mi-a spus că nu are nici un complex. *Cum ai ajuns la această performanță?*, l-am întrebat. „Muncind și cu mult noroc.” Îi place să citească. *Marțea cu mori* este cartea pe care tocmai a terminat-o și care l-a uns la suflet. „Este vorba despre un om care este pe moarte și care în fiecare marți se întâlnește cu un fost elev de-al lui, povestindu-i despre viață. Am citit-o în limba engleză.” Conduce cu plăcere ore întregi, iar viteza o adaptează în funcție de context. De la Reșița până la București a venit la volanul

Jeep-ului său, deși ar fi putut să aleagă varianta cu avionul, mult mai puțin obositoare.

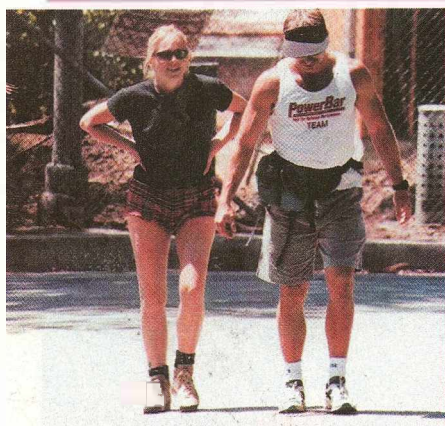
Își iubește foarte mult mama și sora, iar tatălui său îi păstrează o memorie vie. „Sunt sigur că, acolo unde se află, este mândru de mine, așa cum și eu sunt mândru de el. M-a învățat multe lucruri folositoare în viață.” Sora lui, Diana, este studentă în anul III la Științe Economice, în Timișoara. În acest oraș, Cristi se simte cel mai bine, poate pentru că este preferatul lui. Aici merge, împreună cu sora și cu prietenii lui, să se distreze. Mama sa l-a vizitat foarte des la Amsterdam, ajutându-l să nu ducă prea mult dorul mâncăruri-

lor tradiționale românești. Simțind nevoia să se revanșeze, dar și pentru că l-a plăcut, în urmă cu două săptămâni, când au fost la iarbă verde, Cristi a ținut să fie bucătar-șef, purtând o grijă deosebită mititelor și fripturilor de pe grătar.

Nu-i place să viseze cu ochii deschiși, așa cum făcea în copilărie. Tocmai de aceea, întrebându-l ce ar vrea să facă peste 10-15 ani, mi-a spus că preferă să trăiască azi, fără să se gândească neapărat la mâine. „În viață ești sigur de două lucruri: că odată o să mori și că trebuie să plătești taxe statului. Nu știu ce-mi rezervă viitorul.”

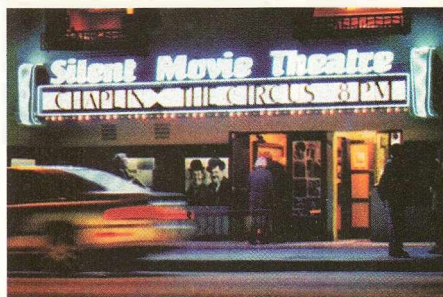
FLACĂRA mulțumește conducerii Muzeului „Gr. Antipa” și conducerii Muzeului Satului pentru locația pusă la dispoziție. Adresăm mulțumiri, de asemenea, firmei Stefanel pentru vestimentația lui Cristian Chivu

mania sportului printre staruri



Întotdeauna marii actori ai filmului au demonstrat și aptitudini pentru diverse sporturi: de la călărie, floretă sau box până la parasutism sau sporturi extreme. Iar imaginea lor publică a fost imitată de mulți admiratori. Acum, aproape toate marile vedete ale filmului sau cântecului au în stafful lor și un preparator fizic. Naomi Campbell, care până de curând făcea zilnic vizite la sala de gimnastică, a fost îndemnată de antrenorul propriu să-și pună mănuși de box pentru a-și descărca energia; Madonna, pe lângă sporturi care adesea i-au mărit masa musculară, practică și yoga, iar Sharon Stone, Cindy Crawford sau Jody Foster recunosc faptul că a fi în formă pe platou înseamnă în primul rând a te simți bine fizic. Iar această preocupare înseamnă și o mare cheltuială pentru că marile vedete își plătesc preparatorul fizic, dispun de săli proprii sau de bazine de înot în care dotările tehnice reprezintă ultimul strigăt în materie.

filmul mut redivivus



Imaginea alăturată înfățișează o sală de cinematograful din SUA cu afișe dedicate unei retrospectivă a filmului mut. Suntem la Silent Movie Theater din Los Angeles, unde se proiectează *Cercul de Charlie Chaplin*.

Marele comic, asemeni lui Buster Keaton sau Laurel and Hardy sunt redescoperiți de iubitorii filmului american în cele câteva zeci de săli deschise tocmai pentru a le reaminti gloria și geniul. Printre fanii genului se numără nu numai cei în vârstă care au nostalgia „marelui mut”, ci și tinerii care au adevărate revelații în fața unor realizări total necunoscute.



șeicii se distrează

Localul nocturn Diamond Club din Dubai este unul dintre punctele de interes pentru superbogații petrolului din zona Golfului, iar patronii săi nu ezită să propună chiar modalități mai puțin „ortodoxe” de distracție. Acest local a fost recent interzis de autorități pentru că a organizat o serată pentru homosexuali. Șeicul din Dubai a reacționat spunând că spectacolul „violează legea islamică”, dar în legătură cu alte aspecte ale tregidantei vieți nocturne din emirat se pare că a închis ochii. Emiratul Dubai este unul dintre cele mai liberale și moderne din regiune.

skunk anansie

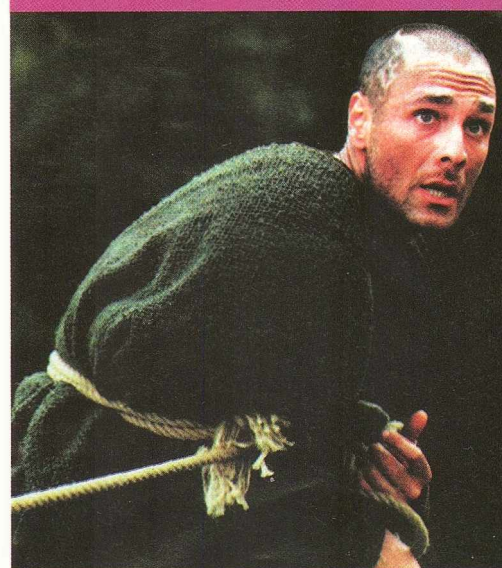


Numele „de artă” este Skin, dar în realitate o cheamă Deborah și este interpreta vocală a grupului american *Skunk Anansie*, care continuă să se afle în ascensiune pe piața discurilor și, evident, în inimile susținătorilor. „Am crescut în gunoi și nu vreau să rămân acolo”, declara de curând Skin, alias Deborah, care mai spunea că a avut câteva experiențe dure de rasism în SUA și că se simte foarte bine în Europa. Motiv pentru care grupul a făcut recent un turneu pe bătrânul continent cu etape în Italia, Germania, Spania și Portugalia, pentru ca apoi să se deplaseze în Africa de Sud. După acest turneu grupul urmează să editeze un nou album cu câteva piese a căror muzicalitate și putere de atracție va fi testată în concertele europene.

raoul bova și evul mediu

„Frumosul” Raoul Bova, devenit, din fost campion de înot, o prezență indiscutabilă pe marele ecran și unul dintre actorii cei mai căutați din Italia, a participat de curând la lansarea filmului *Cavalieri che fecero l'impresa* (*Cavalerii care au întreprins misiunea*), de Pupi Avati. În acest film, Bova a trebuit să se radă pe cap și să „împrumute” un aspect cât mai puțin atrăgător pentru a intra deplin în pielea personajului. Pentru că „eroul” său este un tânăr din Evul Mediu, care este implicat de voie, de nevoie, în aventura căutării Giulgiului Sfânt. Filmul, a cărui desfășurare este plasată în jurul anului 1200, în plină epocă a Cruciadelor, nu este lipsit de acțiuni violente, dar este animat de un sentiment de generozitate și eroism.

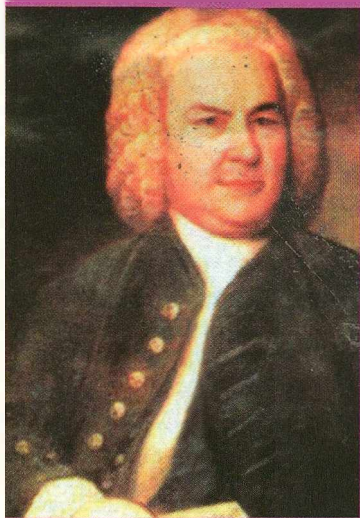
Bova a mărturisit în câteva interviuri că a avut în ultimul timp o ofertă din SUA, dar nu i-a plăcut atmosfera din jurul marilor case producătoare, așa că a continuat să lucreze la un film despre



mafia siciliană, un subiect care îi este familiar, mai ales că a apărut și în câteva episoade din *La Piovra* (*Caracatița*). El a mai spus că îi place să întruchi peze tipul de bărbat curajos, tenebros în aparență, dar adept al unui cod etic superior.

bach și concertele brandenburgice

În 1717, Johann Sebastian Bach se afla la Kthen, chemat de prințul Leopold care îi oferise un salariu mai bun cu scopul de a-l smulge de la curtea ducelui de Saxonia. Aici și la Berlin, marele compozitor avea să-l întâlnească pe Christian Ludwig, fratele mai mic al lui Frederic I și unchi al regelui din acea vreme, Frederic Wilhelm. Christian Ludwig era în perioada aceea margraf de Brandenburg și el a fost cel care a „sponsorizat” faimoasele concerte brandenburgice.



Celebra operă a lui Bach a fost piatra de încercare pentru mulți interpreți, iar de curând o nouă ediție completă a apărut pe CD în Italia și Germania, bucurându-se de mare succes.

Rimbaud inedit



Nu, nu este vorba despre vreo nouă poezie a lui Arthur Rimbaud, „poetul blestemat”, cel care după ce a creat o culegere de poezii turbulente și șocante prin frumusețea lor sălbatică, a întors spatele lumii și la o vârstă încă fragedă a ales anonimatul. Ineditul la care ne refeream în titlu are în vedere o fotografie care l-ar reprezenta pe Rimbaud. Ea a fost descoperită, în urma unor adevărate peripeții, de către un anticar și colecționar din Franța. Fotografia îl reprezintă, în mod aproape cert – spun cercetătorii – pe Rimbaud în timp ce se afla în Yemen, la Aden. Această mărturie fotografică din 1880 este una dintre puținele care se păstrează despre marele poet.

stalin pe roțile



Un fost campion de lupte din Lituania, Viliomas Malinauskas, s-a gândit să răspundă curiozității vizitatorilor care vin în număr tot mai mare în țara sa și care întreabă de arta din perioada sovietică și chiar doresc să vadă de aproape chipurile „părinților comunismului rus”, Lenin și Stalin. De aceea, fostul luptător a început să culegă nu numai țara sa, ci și Rusia de unde a adunat 12 statui cu Lenin și câteva cu Stalin pe care le-a expus într-un parc. În acest parc însă el va reproduce și aspecte din pușcăriile sovietice. Nu lipsește nimic din aceste gulaguri în miniatură, de la aspectul celulelor, la sârma ghimpată, de la lozincile care îndemna la muncă și la respectul autorității comuniste și până la uniforme gardienilor.

„imagini ale spiritului”

Crescută într-o familie cu venituri modeste din Ciudad de Mexico, Graciela Iturbide a devenit la 60 de ani una dintre cele mai cunoscute artiste fotograf din lume. Absolventă a facultății de litere și filosofie, și a unui curs de cinematografie, elevă a lui Henri Cartier Bresson, mare colindătoare a lumii, această artistă este cunoscută și respectată în Europa și în Americi. De curând i-a apărut un volum antologic de fotografie, intitulat *Images of the Spirit*. Cu acest prilej ea a relatat că a fost atrasă în tinerețe de film dar că a renunțat pentru că nu avea mijloace suficiente și pentru că a dorit să rămână autonomă în tot ce face. Instinctul și talentul nu au trădat-o și iată-o acum celebră și respectată.

Grupaj realizat de
ȘTEFAN NICOLAE

MAȘINA DE SCRIS

UN AUTOR DESPRE CARE SE VA MAI VORBI

de



CĂTĂLIN GOMBOȘ

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

Povestirile lui Cătălin Gomboș (basmе, parabole, poeme în proză, nu știu cum le-aș putea defini exact) mi-au fost înmănaute – și elogiute – de poetul Ioan S. Pop. Sunt texte subtile și pline de farmec, amestec de metafizică și ironie, care ar merita să apară într-o carte. Deocamdată reproduc două dintre ele, **Fidel** și **Lipiduzele**. Despre autor nu știu decât că este bucureștean.

Alex. Ștefănescu

FIDEL

Pisoiiul meu, Fidel, are un mod tare interesant de a evita realitatea. Atunci când face câte o tâmpenie, sau când are chef de joacă, se ascunde de mine băgându-și capul în câte un ungher, sau sub un covor, ferm convins că dacă el nu mă vede nici eu nu pot să îmi dau seama unde ar putea fi, deși coada sa stufoasă reprezintă mai mult decât un indiciu. Însă acest indiciu există numai în realitatea mea căci, cel puțin din momentul în care s-a vârat sub covor, Fidel are o altă realitate. Evident că foarte mulți se vor grăbi să exclame că acest lucru este imposibil, că Fidel doar are impresia că realitatea sa este alta, ceea ce îmi aduce aminte de o întâmplare. Locul în care s-a petrecut este lipsit de importanță, ar putea la fel de bine să fi fost o grădină zoologică de aiurea, sau savana africană; la fel, perioada în care a avut loc este irelevantă. De altfel, a trecut atâta timp de atunci, încât nici nu mai știu dacă eu am fost implicat în vreun fel, sau doar am auzit povestea de la adevăratul martor; oricum, o percep ca pe o foarte veche amintire personală. Este posibil ca detaliile, aparent foarte clare în mintea mea, să poarte amprenta timpului (nu exclud posibilitatea ca ele să reprezinte fragmente răslețe din alte amintiri), de aceea voi trece peste ele, referindu-mă doar la cele două lucruri a căror veridicitate se află dincolo de orice îndoială: furtuna, de o putere și o intensitate mai mare decât orice am văzut eu vreodată, și acel struț care, după ce a alergat disperat o vreme încoace și încolo, căutând un adăpost, a sfârșit prin a-și băga capul în nisip. L-am privit cu milă, convins fiind că prima rafală puternică de vânt îi va frânge gâtul. Apoi am

uitat de el, preocupat să îmi salvez propria viață. Doar când s-a încheiat prăpădul l-am căutat din nou cu privirea, iar ceea ce am văzut m-a umplut de uimire. Căci toată aceea dezlănțuire a naturii, care răsturnase stânci și smulsese copacii din rădăcini, nici măcar nu îi zburlise penele struțului care, sub ochii mei și-a scos capul din nisip și a început să alerge înspre Est. Le-am povestit și altora ce se întâmplase, însă cu toții mi-au zis că a fost doar o iluzie, provocată probabil de șocul prin care trecusem, și, pentru a-și susține afirmațiile, m-au dus și mi-au arătat cadavrul unui struț. Însă eu știu foarte bine ce am văzut. În realitatea acelui struț, pe care am reușit să o percep și eu, nu a avut loc nici un fel de furtună; iar faptul că el a fost găsit mort în realitatea celorlalți nu schimbă cu nimic acest lucru.

Ar mai fi de spus despre Fidel că se crede om – nu numai că se comportă ca atare, șezând în fund, mâncând doar ce mănânc și eu etc., dar în plus are pretenția de a fi tratat ca un membru al familiei, cu aceleași drepturi și privilegii (nu și obligații, însă cui nu-i place să se răsfețe?) ca și ceilalți.

Cât despre mine, îmi plac la nebunie peștele și smântâna, îmi imaginez că am ochi și mers de felină, torc atunci când mă mângâie iubita mea, și de fiecare dată când văd un copac, simt nevoia să mă cațăr în el.

LIPIDUZELE

Niște ființe pe nedrept excluse din culegerile de legendă și din *Geografiile* și *Istoriile* vechilor cărturari sunt lipiduzele, care trăiesc în apropierea litoralului nordic al Pontului Euxin. Se știe cu certitudine că ele sunt fiicele lui Poseidon. Tradiția diferă în

ceea ce o privește pe mama lipiduzelor. Unele surse afirmă că aceasta ar fi Terpsichore, muza dansului și a poeziei lirice, în timp ce altele susțin că este vorba despre sora acesteia, Erato, muza poeziei lirice și erotice. Este posibil ca nici unul dintre izvoare să nu fie greșit, cunoscută fiind atracția lui Poseidon pentru frumoasele fiice ale Mnemosynei. Totuși, autorul acestor rânduri înclină să creadă că este vorba despre Terpsichore, datorită asemănării dintre lipiduze și celelalte fiice ale acesteia, sirenele. Ca și sirenele, lipiduzele pot vrăji prin cântece marinarii, iar prin simpla arătare a chipului îi pot face să se arunce înnebuniți înspre adâncuri. Spre deosebire de sirene însă, lipiduzele au o natură generoasă; de-aceia vocea lor se face auzită doar când cutrierătorii mărilor au nevoie de ajutor, pentru a putea scăpa nevătămați din cele mai cumplite furtuni. Cât despre chipul lor, preferă să și-l ascundă. Foarte rar s-a întâmplat ca ele să își ia înfățișare umană când se aflau în preajmă muritorii, și nici așa nu au fost văzute vreodată, singurul semn al prezenței lor fiind o îmbrățișare ușoară simțită de câte un norocos ales și, câteodată, o umbră surprinsă cu coada ochiului. Dacă doresc să se afle în apropierea noastră, se transformă în meduze de cristal topit.

În urmă cu câțiva ani, am găsit, în timp ce înotam, o astfel de meduză din cristal topit. Fermecat de frumusețea ei, am luat-o cu mine la mal, i-am construit un uriaș castel de nisip, și am ascuns-o acolo. În noaptea care a urmat, o furtună cumplită a biciuit acea plajă; când m-am întors a doua zi nu mai rămăsese nici o urmă din castelul de nisip, iar împreună cu el dispăruse și lipiduză mea.

IMPORTANT!

Aștept în continuare versuri, proză, piese de teatru, eseuri, reportaje de la toți cei pe care îi pasionează scrisul. Adresa mea este: Alex. Ștefănescu, la revista **Flacăra**, Piața Presei nr. 1, sector 1, 71341, București.

Toate textele valoroase se publică. Toate textele publicate candidează automat la Premiul **Mașina de scris** care se acordă în fiecare toamnă.

ANTOLOGIA DE PROZĂ SCURTĂ

În legătură cu conținutul acestei povestiri se impune o precizare: există la mănăstire la Aninoasa (comuna bunicilor mei, județul Argeș) cu adevărat un craniu al unui presupus sfânt Cristofor. Descoperirea îi aparține fostei starețe care voia să facă din mănăstirea de la Aninoasa o replică la mănăstirea din Curtea de Argeș, iar din Cristofor un corespondent al Sfintei Filoftea. Actualmente la Aninoasa este mănăstire de călugări. Deși stareța a plecat, craniul „făcător de minuni” este tot acolo. Restul... este imaginație.

Autoarea

CĂLUGĂRIȚA ȘI SFÂNTUL CRISTOFOR

– «Filoteio! Filoteio! Scoală de sapă!» Ce să fie asta, doamne? Îmi spusei eu înfricoșată și făcui Sfânta Cruce. Mă sucii, mă învârtii, aprinsei candela, îngenu-nunchiai să mă rog, mă rugai fierbinte și parcă, parcă mă mai liniștisem. Mă bag iar în așternut, mă ia somnul și deodată aud mai clar: «Filoteio! Filoteio! Scoală de sapă!» Sar îngrozită din pat și mă duc spre ușă. O deschid și mă uit în sus, la cer. Stele, puzderie. Mă uit cu atenție, lucea o stea, parcă clipea la mine. M-am înfricoșat de-a binelea. Ce semn o fi asta, doamne? mă întrebai eu. Vis... nu fusese. Și, deodată, uitându-mă eu așa, în sus, m-am luminat. Spune, doamne, îndrumă-mi pașii să îndeplinesc mare voia Ta. Arată-mi, Luminătorule, eu, păcătoasa roaba Ta voi îndeplini porunca. Și zicând asta, căzui în genunchi, așteptând un semn. «Ridică-te, Filoteio, și mergi de sapă!» am auzit eu atunci o voce ce venea parcă din cer și din pământ, din zidurile mănăstirii și din biserică totodată. Unde, doamne? am întrebat eu. «Ia o cazma, Filoteio, și sapă în pivniță, lângă zidul mănăstirii!» Facă-se voia Ta, doamne, am răspuns eu atunci și-am plecat să găsesc cazmaua. Am găsit-o și-am așteptat alt semn. La un moment dat, o lumină sfântă pogori din cer, coborî în pivniță și se așternu pe un locșor întunecos de lângă zid. Eu, pe urmele ei. Ce să fac, ce să fac...? Am luat cazmaua și m-am apucat de săpat. Mergea greu. Pământul uscat, noapte, doar lumina lunii, lopata grea, eu, femeie, de...! N-am săpat eu prea mult, vreo juma de metru, când, ce să vezi...? Din pământul tare ca piatra iese la iveală un ciolan. Îl iau, mă uit la el, când aud iar vocea, parcă mai mănioasă: «Filoteio!» Poruncește, doamne! spusei eu. «Ia cazmaua și sapă!» Facă-se voia Ta, doamne! zisei eu atunci și mă închinai cu evlavie.

Îmi frecai mâinile, scuipai în palme, pusei mâna pe lopată și

mă apuca să sap. Pe măsură ce groapa se adâncea, scoteam la iveală tot felul de ciolane, ba mai mari, ba mai mici, când, la un moment dat, lopata dădu de ceva tare. O aruncai pe mormanul de pământ alături de alelalte oase și mă aplecai. Am dat pământul la o parte cu degetele și-am descoperit... ce credeți?... un craniu! Dau să pun mâna pe lopată când aud vocea: «Filoteio! Lasă cazmaua!»

Am lăsat-o, ce era să fac...? M-am apucat să-l dezgrop cu mâinile. După ceva chin, îl scosei din locșorul lui. Îl privii și pe-o parte și pe alta și tocmai mă întrebam ce plan a avut Dumnezeu cu mine când auzii: «Filoteio! Umblă cu grijă mare. Ce ai tu în mâini e căpățâna Sfântului Cristofor, marele pătimitor. Pune-l la loc curat, Filoteio, și luminat, și de-acum înainte el să fie patronul mănăstirii. Ai înțeles, Filoteio?» tuna vocea. Am înțeles, doamne! am răspuns eu pierită de emoție și plină de smerenie.

A doua zi l-am chemat pe părintele, poci-l-ar boala. I-am povestit minunea și păgânul nici n-a vrut să mă asculte. Tuna și fulgera. Zicea că n-aveam voie să sap, că mănăstirea e monument istoric în conservare și că fără avizul nu știu cărei comisii de la protecția monumentelor istorice nu trebuia să mă ating. Da las' că știu eu mai bine, e ciudus că nu l-a ales Dumnezeu pe el. Ba, pe deasupra, m-am pomenit și cu Grigoriță Popeci, profesorul de istorie, a doua zi cam pe vremea asta. Venise să-mi spună că sub zidul mănăstirilor nu se îngropau decât hoții și criminalii și că nici pomeneală de Sfântul Cristofor în vreun calendar. Ce, parcă trebuie să stai în calendar ca să fii neapărat sfânt...? Și-apoi, poți să te împotrivești voinței lui Dumnezeu...?

Așa povestea stareța Filoteia tuturor celor care binevoiau să asculte evlavioasa poveste a descoperirii Sfântului Cristofor.

marele pătimitor.

Și încă precucernica maică stareță descoperise virtuți nebănuite craniului nemaipomenitului sfânt. Cristofor avea puterea de a îndeplini orice dorință celui care îl milostivea cu câte-un bănuț.

Drept să vă spun, am fost și eu în pelerinaj la Sfântul Cristofor. Am ascultat cu smerenie spusele măicuței, l-am milostivit și în momentul acela mi-am dorit cu

ardoare ca epocala descoperire a stareței să nu rămână în anonimat. Și odată ce această povestire a văzut lumina tiparului, eu una nu mă mai îndoiesc că Sfinția Sa, Cristofor, mi-a îndeplinit dorința. Vă recomand și dumneavoastră: Să nu vă îndoiti...!

IOANA-LAURA DAMASCHIN
Câmpulung-Muscel

UMOR INVOLUNTAR

„Dincolo de poezie/
Dragostea se trăiește bine/ și-n
bucătărie!// Am gustat/ Dar de
acreală, am căzut la
pat./ Am aflat/
Totuși, ceva/ Ceva
drept rezultat://
Nimic nu e gustos,
iubit, fără blonda
ta licoare!// Lasă!
Lasă, draga mea,
albul tău amor să
zboare!”

RĂZVAN IANCU
Constanța

„Iubesc și trăiesc/
Cu dor greu să nu
mor, mă păsuiesc/
Și m-ascund după

deget/ Ca vaca la balet/ Fugind
din primăveri/ Spre un complex
de probleme/ Și întrebări din
cele mai grele/ Să scap de
belele/ De toate ce-s rele.”

PAVEL RĂTUNDEANU-
FERGHETE
Ciubăncuța – Dej



NICHITA STĂNESCU



CONCURS

Premiu:

CĂRȚI ÎN VALOARE DE
500.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:

București, Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de
trimitere a scrisorilor dumneavoastră este 20 iulie 2001, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA „MAȘINA DE SCRIS”

Editura „Mașina
de scris”

FLACĂRA pentru minte, inimă și literatură

ARTA PROZATORULUI CONSTANTIN ȚOIU



Text: NICOLAE BALOTĂ ■
Foto: FLORIN IONIȚĂ ■

Sunt celebrări care ne produc mai multă satisfacție nouă celor ce sărbătorim decât sărbătoritului. Acum când premiul pentru literatură al revistei *Flacăra* este atribuit marelui prozator Constantin Țoiu, am intima convingere că această încununare a unei opere nu face decât să răscumpere cu totul parțial – și numai pentru noi, prietenii și cititorii săi, mai puțin pentru el însuși – neglijențele, ignoranța, necunoașterea, distracția de care ne-am făcut vinovați față de opera sa, prilej pentru noi (mai căruând decât pentru el) de satisfacție reparatorie.

Prima mea întâlnire cu Constantin Țoiu (pe care, pe vremea aceea azi îndepărtată, îl numeam familiar Costăchel) s-a petrecut sub semnul literelor: la „Biblioteca Relațiilor culturale cu străinătatea”, unde ne făceam – repet, *illo tempore*, cu aproape o jumătate de secol în urmă – veacul. Spațiu binecuvântat prin numărul mare de cărți bune (pe vremea aceea interzise, dar care ni se puneau la dispoziție prin complicitatea binevoitoare a prietenelor bibliotecare – binecuvântată să le fie memoria!). Prima noastră convorbire s-a învârtit în jurul lui Stendhal. Și următoarele, așijderea, se roteau în jurul unor subiecte similare, căci eram amândoi împătimiți ai literelor, dar nu numai, căci – cum notam în jurnalul meu, pe atunci „Caietul albastru” – vorbeam adeseori, ca doi nu mai puțin împătimiți, „și de femei” (vorba lui Pîrgu).

Anii au trecut, în istoria tumultuoasă a secolului (cum spune Naratorul lui Țoiu din *Barbarius*: „o jumătate de secol și ceva trece ca nimic, de regulă...”), ne-am depărtat unul de altul, nu ne-am întâlnit multă vreme, dar urmăream de departe aventura literară a vechiului amic. Avusesem prilejul să reflectez pe marginea romanului său, *Galeria cu viță sălbatică*, dar mai târziu, scrierile sale, de la *Însoțitorul la Morsus diaboli*, prin *Obligado* și *Căderea în lume*, le-am luat doar la cunoștință, fără să le pot lua și în mână. Or, iată, îmi dau acum seama, după parcurgerea lor și îndeosebi după lectura ultimului său roman, *Barbarius*, că – fără să fie înconjurată de corul turiferarilor năimiți, într-o selectă, mândră singurătate, ocrotită doar de fervoarea unor cunoscători – s-a construit pe încetul o operă de o neostentativă, neprovocatoare, dar foarte autentică originalitate, făcută să dureze.

Trebuie să remarc că prozatorul nostru dispune de o rară, dublă facultate artistică: el,

miniaturistul prezent în foiletoanele sale savuroase din *România literară*, în stare să schițeze din câteva linii, în puține fraze, un portret, să evoce o amintire, să proiecteze o fabulă, să regizeze un joc spiritual, are și darul compoziției, al alcătuirii unui conglomerat epic. Fragmentarul ca și complexul narativ au, deopotrivă, în Constantin Țoiu, un maestru. De altfel, acestea se conjugă în alcătuirea unei scrieri, cum este acest rafinat *Barbarius*, mărturie a unei arte ajunsă la suprema ei împlinire.

Rafinament, înainte de toate, al tratării realităților. Un tratament ce nu este nicicum echivalentul simplistului realism, nici chiar în



ipostaza unui „realism superior” (formulă critică aplicată de Crohmălniceanu prozei lui Constantin Țoiu). Nu este în opera acestuia o mărturie care ne-ar „câștiga încrederea” (vorba amintitului critic) prin veridicitatea ei. Aș spune, dimpotrivă. Scrierea ne seduce tocmai prin îndrăznelile imaginarului, prin forța de transpunere, de transcendere, de parabolizare a realității. Iată destinul lui Cezar Zdrăvculescu, înscris în istoria sângerosului secol al XX-lea, începând din ultimul an al celui de-al Doilea Război până în zilele sfârșitului de veac. Dar istoria nu este decât o fatalitate sumbră ce planează ca într-un *arrière-plan* al narațiunii. Cât despre existența eroului, ca și figura sa, ele sunt supuse unor transfigurări, unor travestiri, ce revelează adevărul lor mult mai pregnant decât prin metodele „realiste” de repre-

zentare a verosimilului. Și-apoi, prozatorul acesta posedă instrumentele subtile ale ironiei, care dizolvă datul greoi al realității, ba chiar și masa atât de apăsătoare în secolul pe care abia l-am depășit al ideologicului. Nu afirmă el odată, prin gura eroului său din *Barbarius*: „că Erosul, Libidoul, Cupidon, apucându-se de politică, biologia cu fuduliile ei analfabete, dar grele de sămânță, învinge, va învinge mereu ideologia...”? Iar, altă dată, în aceeași scriere, se profetizează: „în secolul următor, sexul va fi «vioara întâi», după cum în celelalte în urmă fusese conștiința”.

Distorsiunile istoriei, travestiurile personalității, jocurile ironiei ca reprezentare a tragicului, arta lui Țoiu recurge la cele mai diverse, mai rafinate modalități ale depășirii aceluia plan zero al narațiunii care este acela al „redării” realităților. Dar nu numai atât. Scriitorul acesta a înțeles precum puțini, printre prozatorii români contemporani, importanța esențială a discursului. Ficțiunea sa este acompaniată, străbătută, ca o melodie de un bas-continuu, de un discurs, când subiacent, când manifest, al Naratorului, al eroilor săi, al alter-ego-urilor acestora. Pasionante trimeri spre lumea Legii, a Romei antice, a lui Tacitus, despre care ni se spune că se ocupa de „istoria mare”, neavând habar că „adevărată și marea istorie era, este și va fi totdeauna, istoria mică a întâmplărilor comice, cu tâlc, istoria hoțiilor de tot felul, a înșelătoriilor, păcălelilor de necrezut, istoria coamelor puse bărbatilor iluștri...”. Aceasta mai adevărată istorie decât „marea istorie” este și aceea a povestitorilor. Constantin Țoiu este printre maeștrii acestei istorii, într-o epocă ce pare să fi uitat de plăcerile simple și rafinate ale Povestirii. Zeci de istorii din romanele sale o dovedesc. A cultiva arta ficțiunilor delectabile înseamnă a avea încredere în proliferarea fantaziei ce lucrează în spațiul larg deschis al hazardului. Cum spune un mărunț personaj episodic din *Barbarius*, un fost crupier, devenit vânzător la Aprozar, în anii comunismului, ca un fel de sentință după descompunerea acestui regim: „Comuniștii... nu țineau seamă de hazard, d’ăia au pierdut partida, printre altele”.

Ficțiune și discurs, împletite cu o artă subtilă, proza lui Constantin Țoiu este un model exemplar greu de urmat. În unicitatea ei rezidă originalitatea ei. Ea trebuia, în sfârșit încununată. Ceea ce am satisfacția că s-a făcut în cadrul acesta, al *Flacărei*.

DAN BOTTA,

Viziunile muzicale ale unui poet



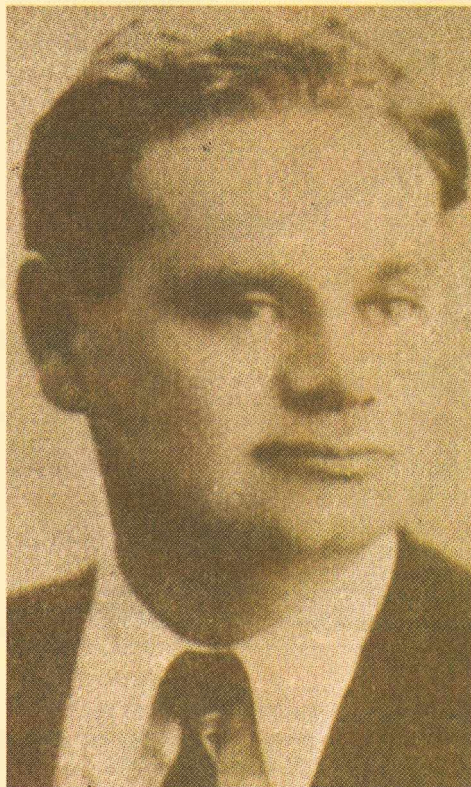
Text: GRIGORE CONSTANTINESCU ■

Într-un comentariu al esteticianului Emil Manu se spune că poetul Dan Botta este ușor de situat, ca gânditor, între Lucian Blaga și Tudor Vianu. Probabil așa este, dar numai pentru cei care i-au studiat scrierile, ceea ce nu mai este, de multă vreme, un semn de actualizare și răspândire a lor. Delicatului traducător al lui Baudelaire și Villon i-a fost hărăzită uitarea și ceea ce întreprindem acum, citindu-i meditațiile despre muzică, reprezintă o întoarcere în timp, pe cât de neobișnuită, pe atât de atrăgătoare. Dan Botta, în pagini de proză, cercetează și traduce arta sonurilor. Uneori a vorbit despre muzică și în conferințe, la Fundația Dalles, cu vreo șapte decenii în urmă. Din acele texte desprindem acum gânduri extrem de actuale. Despre repere ale muzicii, Dan Botta spune: „Romantismul tinde spre un ideal de muzică. Friza monotonă, melodia continuă a visului, fluiditatea fără repaos, sună simbolele acestui ideal...”.

Și poetul continuă: „Să ne imaginăm fluviul împietrit, fraza devenind o succesiune de metope, rațiunea dominantă, rațiunea arhitectă! Totul se ordonă după un ideal sever. Postulatele lui sunt: proporție, simetrie, euritmie, Clasicism. Romantism și clasicism constituie dialectica lumii, ritmul devenirii intelectuale. Istoria spiritului uman e istoria litigiului etern al acestor forme...”. Oponentă care, am spune acum, o descifrăm în complementaritate, dialectic, căci astfel arată ceea ce Botta își imaginează drept clasicism.

Să cercetăm, printre gândurile poetului, explicarea acestei opoziții, numite de el „litigiul etern”. Desigur, suntem departe – și totuși atât de aproape – de clasicii pe care el îi admiră. Cum ar fi Beethoven, spre pildă: „Ce s-a numit mai apoi universalitate, universalitatea lui Kant, a lui Goethe, a lui Beethoven și, așa spune, universalitatea lui Napoleon, îmi apare ca expresia unui dor de posesiune. Panic, cosmic, nupțial. *Seid umschlungen Millionen – Uniți-vă, milioane!* Acest strigăt de dragoste, aruncat de Schiller universului, are ceva din senzualitatea unui strigăt în junglă. *Seid umschlungen Millionen* a fost realizat de Beethoven în acordurile acelui infinit *Freunde – Bucurie* al *Simfoniei a IX-a*, cum a fost realizat de Napoleon în creația imperiului său”. Poetul comentator continuă apoi cu argumente din ce în ce mai subtile, adesea la marginea sugestiei literare

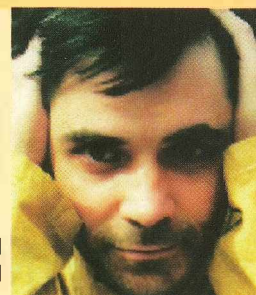
cu cea psihologică: „Geniul lui Beethoven se desfășoară în ele ca un element cosmic. Metafizica lui Kant dedicată splendorilor cerului moral – mai frumos zice-se decât cerurile fizice – interior și arzând de fluide și clare cantități, se relevă în aceste pagini ale lui Beethoven. Pentru a da simfoniei sale sunetul cel mai uman, sunetul profund al unui act colectiv și sacru, pentru a-i da caracterul de umanitate pe care-l aveau odinioară solemnitățile religioase ale evului mediu și ale Renașterii. Beethoven a compus Bucuria pe



un registru imens de voce și orchestră. El a unit astfel într-o genială sinteză cele două mari categorii ale artei muzicale, vocile și orchestra, alianță care e singură în stare de a enunța solidaritatea și generalitatea lumii”. Iată deci că Dan Botta consideră semnificațiile capodoperei beethoveniene drept un semnal ce depășește totuși ideea de clasic, merge spre o amplificare a mesajelor, în care muzica este acel vehicol purtător de idei. Căci, așa cum spunea poetul: „Tradiția muzi-

cii religioase pune la îndemâna lui Beethoven mijloacele de a realiza stările acestea de mare cuminecătură. Corul este instrumentul superb al elocvenței, comentariul necesar al unei opere de expresie filosofică, dar el participă la complexul armonic cu nu știu ce accente cordiale – fiindcă sunt umane –, cu nu știu ce modulații îngerești”. În succesiunea demonstrației sale, Dan Botta încheie, conform unei modalități proprii de exprimare, cercul observațiilor reîntorcându-se, pe o treaptă superioară desigur, la reperele de unde pornise discursul său: „Dacă spre a ilustra concepția *Simfoniei a IX-a*, ar fi să evocăm pe Kant, ne-am referi la *Critica judecării*, aceea în care se revelă constituția pantheică a lumii. Și, mai ales, la teoria teleologiei imanente, unde Kant identifică scopurile firii, cauzelor operante, și rezolvă armonios, antinomia mecanismului și finalismului universal...”. Superbă demonstrație, aproape imposibil de imaginat după atâtea comentarii strălucite care au căutat să explice capodopera beethoveniană. Dar, așa cum se știe, admirația lui Dan Botta pentru muzica germană era evidentă, bazată pe afinități de sensibilitate și cultură. Putem descoperi această atitudine în unele însemnări ale sale, din volumul intitulat *Limite*, publicat în 1936, de către colecția *Gândirea*. „*Lumea nu e decât o muzică realizată*”, spunea Schopenhauer. Cunoașterea muzicală a lumii este soluția acestui geniu germanic, comun metafizicienilor și marilor compozitori. Să reducem aceste mari antinomii la potirul miraculos al cunoașterii. Templul grec, imagine a universului finit. Muzica germană, act de revelație, creație confuză, fenomen intuitiv. Templul grec, sediul acelui *principium individuationis*. Muzica germană, principiu de comuniune întru substanța unică, esențială tuturor. Alianța acestor doi factori – concluzionează Dan Botta – poate singură lămuri formația spiritului european. Efigia acestuia – bifrontă – ar putea reprezenta figura liniștită, de o indiferență aproape astrală, a fiului Latonei și masca dureroasă, convulsivă, a lui Beethoven...”. O incursiune, în liniștea uitării poetului, ne-a deschis orizontul înfrățirii cuvântului cu sunetul, venind din neunde pentru a ne dăruir comoara de gândire a marilor noștri predecesori. Dan Botta este unul dintre ei.

Imperiul ADMINISTRAȚIEI



Text: REMUS ANDREI ION ■
Foto: FLORIN IONIȚĂ și ROMPRES ■

Ministerul Culturii a devenit după 1990, încetul cu încetul, un fel de imperiu: mii și mii de subordonați, bani de la buget care se împart mai ușor pentru cei obedienți, rudelor și prietenilor politici, „cimitir al elefanților”. A devenit, mai concentrat spus, un loc de unde se pot lua bani — salarii și subvenții — fără prea multe întrebări. Dar, ca orice imperiu, Ministerul Culturii va avea căderea lui: nu mai sunt bani, „elefanții” îmbătrânesc și ei, artiștii adevărați ocolesc instituția, se pot câștiga bani mai mulți din contracte independente decât din salariile minime plătite de la buget. Bugetul în sine este un imperiu care dă semne de slăbiciune. În ansamblu însă, imperiul administrației este tot pe poziții forte: face ce face și ține viața culturală în șah.

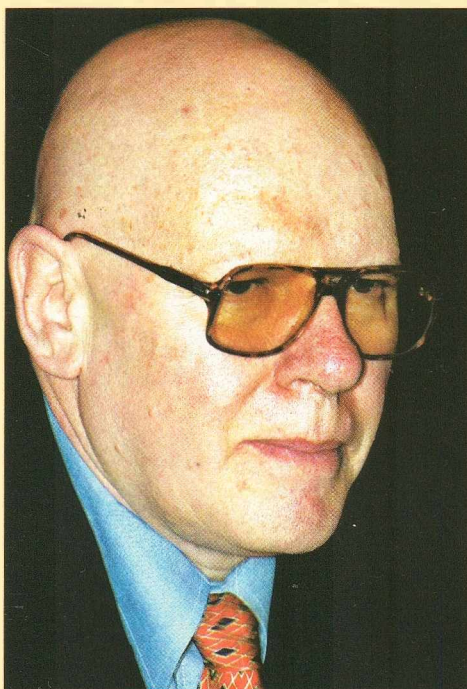
COLEGI ÎN COMUNISM, COLEGI ÎN PEDESERISM

Lumea culturală pare să se fi obișnuit destul de mult cu sărăcia: unii au învățat să fie independenți, alții însă, foarte mulți, rămân dependenți de banul public. Salariul contează, deși piața liberă are reguli care asigură venituri bune, mai mari, pentru adevărații întreprinzători. Există întreprinzători adevărați și în administrația publică, unde folosesc cei mai curați bani: banii publici. Acești bani, împărțiți de autorități politice, sunt cheltuiți de cele mai multe ori pe baza unor criterii politice. E un lanț folosit de administrațiile din toate timpurile, doar interesele diferă. Administratorii mai mici, cei numiți sau ajunși în fruntea unor instituții, știu acest lucru și urmăresc deciziile politice ca să vadă ce soartă vor avea.

Actuala putere a trebuit să își clădească și ea un mic imperiu: la început în Ministerul Culturii și apoi la nivelul instituțiilor. Schimbarea e caracterizată la prima vedere de media de vârstă a preferațiilor, apoi de atașamentul față de puterea care le-a dat primele funcții, cu ani buni înainte de 1989. Au fost colegi în comunism, sunt colegi în pedeserism. Membri de partid? Nu! Au făcut odată greșeala asta, când se lăudau cu carnetul roșu. Acum sunt independenți, dar tot în fruntea partidului și a administrației. Pentru ei anii nouăzeci au fost o pauză.

LISTA!

Până în 1996 s-a apelat la „șalounul doi”, oameni relativ noi, pe care Ceaușescu nu i-a scos în față deși obediența lor a fost mereu folosită. S-a greșit, PDSR a pierdut alegerile. Acum au fost aduși de acasă, mulți de la pensie, cei din fosta primă linie. Primul a răspuns prezent Răzvan Theodorescu, desemnat de ceva ani pentru fotoliul de ministru al Culturii. I s-a atașat și Departamentul cultelor, iar profesorul academician a instalat imediat, fără concurs, o echipă de „primă mână”:



Este sau nu Răzvan Theodorescu pe lista de remanieri?!

Ioan Hidegcutti, Florin Rotaru, Horea Popescu în minister, Dinu Săraru la Naționalul din București (numit pe 26 ianuarie!), Amza Săceanu la Operetă. Personajele sunt cunoscute: mai ieri s-au pensionat ca activiști culturali.

Jocuri administrative

Urmările acestor schimbări la vârf s-au văzut imediat. Au urmat scandaluri la operele din București (faxurile care îl contestă pe directorul Răzvan Cernat au fost expediate pe 2 ianuarie din biroul său) și Cluj. Alți directori! La București, regula pare să fi căzut: Ludovic Spiess este un om de caracter, apolitic, administrator cu ambiții, știe ce înseamnă să muncești ca să ajungi la performanță! Dintr-o dată și syndicatele au prins viață: la

cele două Opere totul a fost orchestrat de syndicate care sunt la primul lor protest, în timp ce actorii și-au strâns și ei rândurile în USIS, sub privirile vigilente ale consilierului de Cotroceni, Victor Opaschi. La Timișoara, un mai vechi client al PDSR, regizorul Ioan Ardeal Ieremia obține câștig de cauză în procesul prin care contesta numirea profesorului Ion Ungureanu la conducerea Teatrului Național Timișoara. Din fericire, Ministerul Culturii intervine și declară recurs în defavoarea lui Ieremia. Atunci, același Ieremia se gândește să conteste revenirea lui Ion Caramitru la președinția UNITER. Imediat își găsește



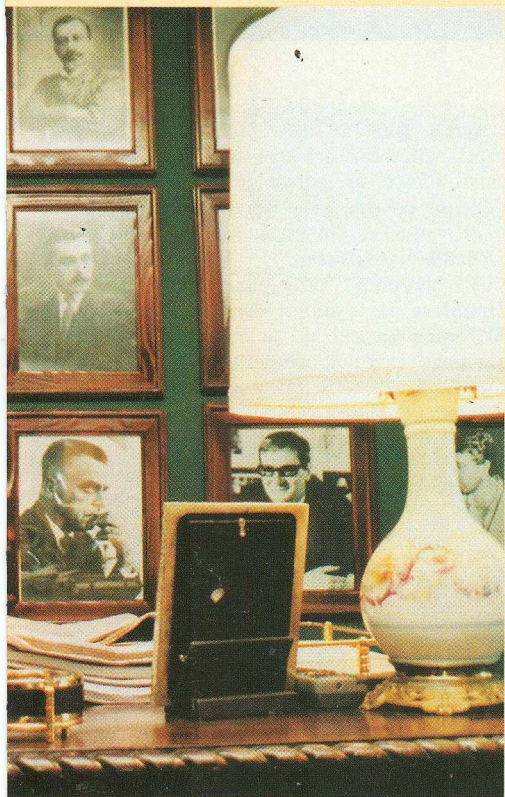
Dinu Săraru, omul care conduce „nava amiral” a culturii române.



Florina Cercel se visează în imperiul administrației

aliați printre mai vechii dușmani ai lui Caramitru. Și acest demers al lui Ieremia a rămas fără succes.

La București reapariția lui Dinu Săraru pe scena administrației a adus un val de festivisme pe scena Naționalului: au fost numiți



societarii de onoare și societarii Teatrului Național. Radu Beligan are un birou permanent în teatru, au apărut diplome, gazeta teatrului plătită de sponsori, o colecție de piese din care nu a apărut decât un titlu, ceremonii la Intercontinental cu invitați de la Cotroceni și Guvern etc. În spatele acestui festivisme se duce un rușinos război al nervilor provocat de actrița Florina Cercel. Femeia vrea cu orice chip să ajungă directoare. Are spate politic, pe care și l-a construit în tinerețe. Știa că Ion Iliescu va fi președinte și a candidat pentru directorat cot la cot cu Ion Cojar. Nu a fost dorită atunci și nu e dorită nici acum. Dar „dacă voi nu mă vreți, eu vă vreau!” Florina Cercel contestă concursul pe care l-a pierdut. Peste puțină vreme Ion Cojar demisionează din motive de sănătate și apoi este decorat la Cotroceni de președinte. Directoratul i-a fost încredințat lui Dinu Săraru și Florina Cercel renunță la proces, dar vizează postul de director adjunct care era ocupat de câteva stagioni de regizorul Gelu Colceag. Presiuni! Gelu Colceag demisionează! Florina Cercel nu primește postul. Alte presiuni. Tot teatrul bârfește! Agitație în spatele cortinei. Mulți sunt pesimiști: „până la urmă tot va fi numită”.

BANII !?

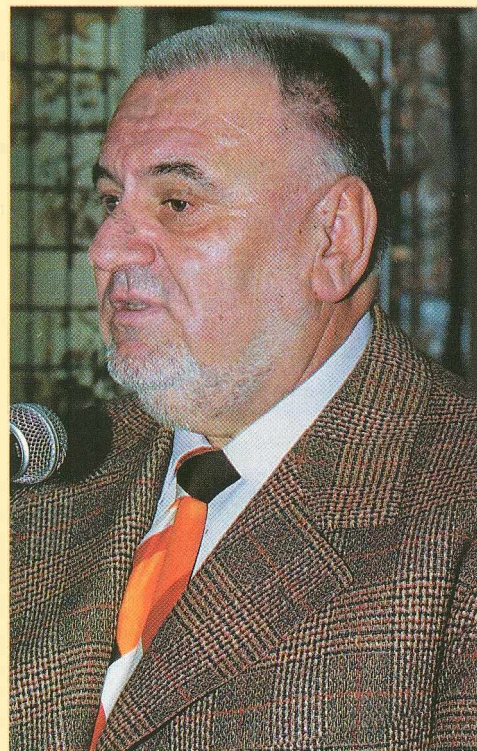
Autoritatea Ministerului Culturii începe să se clatine în momentul în care se ajunge la bani. Se pare că, din acest motiv Răzvan Theodorescu este pe lista remaniabililor. Ioan Hidecuti, secretarul general al MCC, spunea în luna aprilie că bugetul culturii este unul „de criză”, deși este cu 40 de miliarde mai mare decât în 2000. Dacă punem la socoteală inflația, suma este evident mai mică! Dar chiar înainte de a se vota legea bugetului, liderii ministerului anunțau că la rectificarea bugetară din august MCC va cere 235 de miliarde pentru a plăti în continuare salariile și încă 400 de miliarde pentru investiții și restaurare. Pe de altă parte, Răzvan Theodorescu a reușit să obțină amânarea programului de restructurare de 30 la sută cerut de Guvern. Sumele cerute la rectificare ar putea fi sensibil mai mari dacă luăm în considerare că MC a avut și cheltuieli pe care spera să nu le mai facă: finanțarea festivalurilor de teatru de la Piatra Neamț, Sibiu și Sf. Gheorghe. S-a găsit formula unei „finanțări simbolice”, care se pare că a mulțumit pe multă lume. Festivalurile s-au încheiat cu succes!

O duc ceva mai bine teatrele care sunt finanțate de autoritățile locale. S-au încercat și aici ceva diversiuni, care însă au eșuat. Festivalurile de teatru locale nu ar fi avut loc dacă fondurile principale nu veneau de la bugetele locale. Multe teatre și-ar fi închis porțile dacă nu primeau salarii și bani pentru spectacole de la autoritățile locale. Teatrul Bulandra, unde a fost chipurile și o grevă pentru a storce mai mulți bani de la primărie, plătea în decembrie cel de-al 13-lea salariu din banii obținuți pentru un turneu în Ungaria. Cu banii de la primărie a reușit însă unul dintre cele mai bune spectacole ale stagiunii, *Unchiul Vanea*, și pregătește *Egmont* pentru Festivalul Uniunii Teatrelor din Europa.

Traian Bănescu a reușit până acum să asigure teatrelor bani buni, cu toate cheltuielile pentru festivalurile populare organizate de Primărie. Bugetul Capitalei are 200 de miliarde de lei pentru cultură.

AMENINȚAREA REFORMEI

Reforma instituțiilor culturale, mai ales a teatrelor, plutește de ani buni ca o nebuloasă peste activitatea Ministerului Culturii. Ion Caramitru părea a fi cel care va lua taurul de coarne, dar nu a fost deloc așa. A preferat să se supună regulii majorității, cerută de un referendum pe care l-a inițiat la începutul mandatului. Acum, chiar PDSR cere ceea ce nu dorea în anii trecuți. Dacă nu sunt bani, trebuie restructurare. Declarații în acest sens au fost. La sfârșitul lunii februarie ministrul însuși cerea instituțiilor de spectacole să renunțe la contractele de muncă pe o perioadă nedeterminată. „Oricât ar încerca să strige sindicatele, nu putem aplica decât criteriul valorii și al pieței culturale”, declara cu ambiție ministrul. El a arătat atunci că 75 la

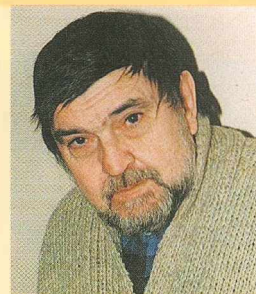


Ludovic Spiess, un director cu pasiuni. Ca să scape de „obligății” a ales o partidă de pescuit tocmai când lumea cerea invitații pentru turneul Balșoi Teatr.

sută din prețul biletelor și 90 la sută din activitatea instituțiilor de spectacole este subvenționată de stat. Asta ar fi o situație financiară „intolerabilă”. Peste câteva săptămâni însă, în aprilie, Ioan Hidecuti susținea că abia dacă va începe descentralizarea, la anu’, după votarea legii bugetului. Deocamdată lupta se dă pe hârtie: s-a depus o lege a cinematografilei și ar trebui să apară și o lege a instituțiilor de spectacole. Câteva variante mai există prin sertarele ministerului de pe vremea celorlalți miniștri.

HANNIBAL

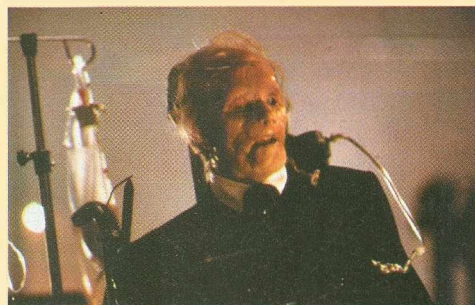
"Hannibal" – SUA – 2000 – 128 minute
Distribuit de: NEW FILMS INTERNATIONAL – ROMANIA



HORIA PĂTRAȘCU ■

Este imposibil să nu fii uluit de numărul celebrităților care figurează pe genericul acestui film (aproape că-ți vine să te întrebi: cum naiba nu le-a fost rușine, sau măcar jenă, să apară atâția, unul alături de altul?!). Câteva exemple:

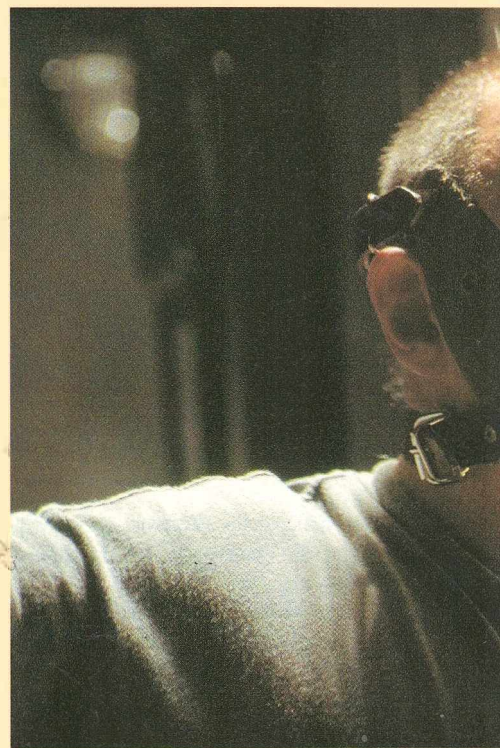
Filmul este produs de „veteranul” **Dino De Laurentis** (producător, printre altele, în anii '50, al oscarizatorilor filme ale lui Fellini: *La strada* și *Noptile Cabiriei*); rolul titular este susținut cu brio de **Sir Anthony Hopkins** (*Legendele toamnei*, *Picasso* etc. – dar și OSCAR pentru neuitatul *Tăcerea mieilor*) – ba aici fiind chiar și compozitor, bucată interpretată la pian aparținându-i lui Hopkins însuși!... Unul dintre scenariști este **Steven Zaillian** (OSCAR pentru scenariul *Lista lui*



Schindler); regia filmului este semnată de **Ridley Scott** (autorul neuitatului *Dueliștii*, care a primit premiul juriului la Cannes, dar și al *Gladiatorului* – cinci OSCAR-uri la ultima ediție a decernării premiilor Academiei Americane de Film, apărut în anul ce s-a scurs și care a doborât recordurile internaționale de încasări...!). Și, repet, sunt doar câteva exemple: păi, cum să nu te cuprindă amețeala, cum să nu te cuprindă „amok”-ul...?!

Dar să lăsăm gluma la o parte: *Hannibal* este un HORROR de excepție, ce-ți face pielea-găină și de la care cei mai slabi de înțel riscă să plece cu mașina salvării... (ceea ce reprezintă meritul suprem al unui astfel de film!). Realizat după al treilea roman al lui **Thomas Harris** (și la 10 ani după *Tăcerea mieilor*), avându-l drept erou pe același medic-canibal, înspăimântătorul **Hannibal Lecter** – filmul lui Ridley Scott continuă istoria acestui diabolic și super-inteligent criminal singuratec și care viețuiește acum (după zece ani), undeva în Florența zilelor noastre... obsedat încă – ba chiar marcat! – de existența agentei FBI **Clarice Starling** (în rol: **Julianne Moore**, care a înlocuit-o aici pe fermecătoarea **Jodie Foster**, și a făcut asta destul de onorabil).

Față de *Tăcerea mieilor*, *Hannibal* adân-



PROIECT: VRĂJITOAREA
"The Blair Witch" – SUA – 1999 – 87 minute
Distribuit de: NEW FILMS
INTERNATIONAL-ROMANIA

Un „thriller” de excepție, realizat de doi producători independenți (**Gregg Hale** și **Robin Cowie**), scris, regizat și montat de



către **Daniel Myrick** și **Eduardo Sanchez** – cu toții licențiați ai **Universității de Film din Orlando**, Florida – și care demonstrează cum se poate face într-adevăr un film, beneficiind de mijloace modeste și surprinzător de non-convenționale...!

Pretextul: „Pe 21 octombrie 1994, trei tineri cinești-studenți intră în pădurea Black Hills, Maryland, în scopul realizării unui documentar despre o legendă locală – *THE BLAIR WITCH* – ce susținea că regiunea a fost bântuită pe vremuri de spirite funeste, martor singular fiind cimitirul local unde au fost îngropați oameni uciși bestial și inexplicabil; din acest moment, pe cei trei tineri nu i-a mai văzut nimeni... dar, un an mai târziu, a fost găsit... materialul filmat de către aceștia!

Care constituie, acum și așadar, exact filmul pe care îl vedem noi, instalați comod în fotoliile sălii de proiecție...!

Filmul are alura (cutremurătoare!) unui documentar tras „pe viu”: filmări realizate cu un aparat de 16 mm, cu o cameră video de amatori, și cu un reportofon oarecare pentru înregistrarea dialogurilor... (să nu uităm însă: cei trei membri ai riscantei expediții, sunt de acum... morți!).

Acest film a fost „realizat” în doar 8 (opt!) zile. Iar cei trei interpreți principali (mai există și personaje episodice reale: pelicula conține și o serie de interviuri ale unor viețuitori din zonă, marcați profund de „legenda” în cauză...?) – așadar, repet, cei trei interpreți principali sunt: **Heather Donahue** în rolul regizoarei; **Michael Williams** în cel al sunetistului, și **Joshua Leonard** în rolul operatorului pe 16 mm. Și mai sunt, cu toții, absolvenți ai unor înalte



cește analiza psihologică a relației dintre cei doi – care, fiecare, par hipnotizați de personalitatea celuilalt! – dar și crește, potențial, reacția violentă și crudă a doctorului care se vede amenințat de răzbunarea diabolică a uneia dintre fostele lui victime (rămase în viață, dar cu totul desfigurate).

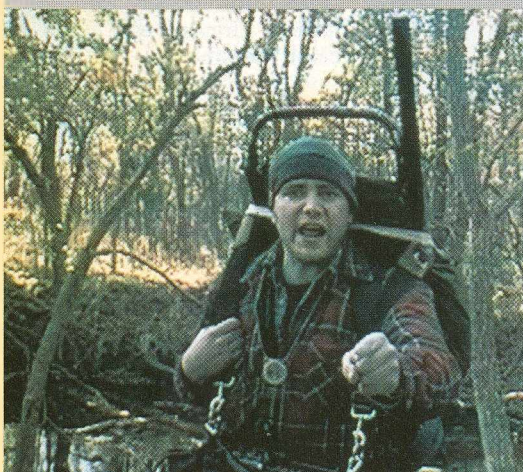
Contrastând, voit, cu „oribilul” aproape insuportabil al unor secvențe – acțiunea filmului lui Scott se consumă în spații largi, impresionante (precum Domul, Palazzo Vecchio sau Farmacia de la Santa Maria Novella – fondată în 1221?!), filmările

având însă loc și în, de pildă, cea mai mare reședință privată din SUA: Baltimore Estate, conacul celebrului George Vanderbilt, construit în 1889, înconjurat de 8.000 de acri de grădină și pădure. Superbele decoruri măresc astfel, prin opoziție, grozăviile prin care trec eroii, iar valurile de sânge par a apăsa odată mai mult frumusețea simplă a vieții normale pe care ei, acești eroi, par puși cu tot dinadinsul să o distrugă, mânați de instincte oarbe sau, pur și simplu, de TEAMĂ...!

Este caracteristică în acest sens secvența finală, cea a „servirii mesei” (foarte greu de suportat pentru mulți spectatori!), dar care, sunt absolut convins!, va deveni una **antologică** pentru producțiile de acest gen...!



studii de actorie și câștigători a numeroase premii de valoare... dar nebeneficiind până acum de o recunoaștere publică în mass-media – **care costă!** Ei au fost lansați direct în „pădurea cu pricina”, lăsați să se descurce cum pot – dar având un contract ferm, **acela de a face un film!** – ghidați foarte rar pe parcurs de niște bilețele aruncate din eli-



copter, și făcând foamea la modul fizic... înnebuniți uneori de spaimă și singurătate... mergând, practic, **exact** pe calea înaintașilor lor... și care și-au găsit, tragic, **MOARTEA!**

Este un film într-adevăr **de groază** – în care **frica** deține, de fapt, **rolul principal!** – un film ce nu este, sau nu se referă la

vrăjitoare sau vrăjitorii, ci se constituie, oarecum singular, într-unul ce te provoacă a constata – fără drept de replică! – **atroci-tatea...!**



MARFA și banii

România - 2001 - 130 minute

Distribuit de: ROMÂNIAFILM

În sfârșit, Doamne! - și mai ales după atâta timp de așteptare - UN EXCEPȚIONAL FILM DE ACTUALITATE ROMÂNESC!!!!... (și cred că greșesc: nu, neapărat, de actualitate - pentru că bătaia sa e cu rază mult mai lungă - ci, pur și simplu: un excepțional film românesc!).

Intitulat, simplu și deștept-comercial, *Marfa și banii*... (în care, dacă vrei: „marfa” reprezintă conștiința - iar „banii”, Apocalipsa!).

Deși, repet: filmul bate cu mult mai departe, cele mai diverse interpretări cazuistic-estetice fiind abia de acum încolo posibile (și necesare chiar, pentru cinematografia națională!), adică din momentul ieșirii sale în premieră pe biete și autohtonele noastre ecrane...!

De o simplitate desăvârșită și având, practic, doar trei personaje principale; elaborat până la fotogramă, debordând de umor în dialoguri sau situații; realizat cu un profesionalism surprinzător pentru un debutant, care „se joacă” (asimilând conștient și fără pic de ostentație!), cu hazul-sinistru al lui Milos Forman din *Iubirile unei blonde*, cu avatariile tentant-riscante ale genului „de itinerar” tip *Bonnie și Clyde* al lui Arthur Penn; cu performanțele „cine-verite-ului, sau ale „prizei în direct”; cu formidabilul impact pe care „neorealismul italian” l-a produs cinematografiei mondiale prin veridicul realității suite pe marele ecran; cu modestia artistică a marilor autori ce nu caută să se impună publicului, ci să-l cucerească! - acest film, realizat cu mijloace vizibil modeste, poate servi drept lecție multora dintre „mamuții-consacrați-fals-și-impudici”, realizatori totali ai multora dintre catastrofele cinematografice ale producției românești de film din ultimele decenii...!

Doi tineri însoțiți de o fată, din Constanța, trebuie să facă un drum cu mașina până la București și retur, urmând a plasa în Capitală, la o adresă anume, o sacoșă plină



cu medicamente: asta e tot...!

Ei bine, pe parcursul acestui insipid (în aparență!) periplu, aceștia trei vor ajunge să-și pună la îndoială - sau să mediteze asupra - câtorva lucruri esențiale: PRIETENIA, DRAGOSTEA, CINSTEA și MOARTEA...! Iar finalul - realizat în „coadă de pește” - este cutremurător... și, de fapt, **singurul posibil!** (invitând la o crâncenă meditație, **abia din acest moment**).

Regizorul filmului (și co-scenarist, alături de Răzvan Rădulescu), este debutantul în lung metraj artistic Cristi Puiu (născut pe 3 aprilie 1967 în București - absolvent în 1996 al Școlii Superioare de Artă Vizuală din Geneva). Vom mai auzi cu siguranță de el, așa cum vom auzi desigur și de cei trei tineri, de asemenea debutanți, aflați în rolurile principale (și „existând” pe ecran peste 99% din durata peliculei!); ei se numesc Alexandru Papadopol, Dragoș Bucur și Ioana Flora.

De-a dreptul copleșitori, în două roluri secundare, actorii Luminița Gheorghiu (în rolul mamei) și Răzvan Vasilescu (în rolul „boss”-ului). Imaginea: Silviu Stăvilă; sunetul: Andrei Pap și Călin Potcoavă; montajul: Ines Barbu și Niță Chivuțescu.

Filmul are și un defect (major!): limbajul eroilor este realmente copleșit de expresii triviale (?!; dacă n-am fi ipocriți, ce-ar fi să analizăm din acest punct de vedere producțiile americane, în care formula **fuck you!** sau **sheet** sunt folosite curent în sensul de „dă-te naibii”, „frumos ești!”, sau „a căzut guvernul...”). Să sperăm însă că aceste expresii imunde (ce ar fi putut fi „periate” de către autori - și NU TOTAL, întrucât ele reprezintă, într-adevăr, vocabularul tineretului nostru actual!), nu-i va alunga din sală pe spectatorii mai scrobiți de intelect sau vârstă (reacția criticii s-ar putea să fie imprevizibilă pentru moment?!), filmul fiind în esență un film GREU și care - **râzând!** - constituie o palmă trasă, din plin, României actuale...

FLACĂRA pentru minte, inimă și literatură

FILM

Excepțional

MARFA ȘI BANII (România – comedie dramatică)

HANNIBAL (SUA – horror)

Remarcabil

PROIECT: VRĂJITOAREA (SUA – horror)

TEATRU

Excepțional

UNCHIUL VANEA, regia YURI KORDONSKY, Teatrul BULANDRA

SARAGOSA, 66 DE ZILE, regia ALEXANDRU DABIJA, Teatrul ODEON

Veți avea satisfacții

DANSOLITUDE, un spectacol de FLORIN FIEROIU, Teatrul NOTTARA

CAFENEUA, regia DRAGOȘ GALGOȚIU, Teatrul ODEON

FRĂȚII, regia ALEXANDRU DABIJA, Teatrul ODEON

O SCRISOARE PIERDUTĂ, regia ALEXANDRU TOCILESCU, Teatrul NAȚIONAL București

Cineva are ceva de spus

CEASORNICĂRIA TAUS, regia MIRCEA MARIN, Theatrum MUNDI, Teatrul BULANDRA

ÎNGERUL ALBASTRU, regia RĂZVAN MAZILU, Teatrul ODEON

CADAVRUL VIU, regia GELU COLCEAG, Teatrul NAȚIONAL București

EU CÂND VREAU SĂ FLUIER, FLUIER, regia SORIN MISIRI-ANȚU, Teatrul de COMEDIE

CUM VĂ PLACE, regia ION MIRCIOAGĂ, Teatrul Arad

POVESTIRI DIN PĂDUREA VIENEZĂ, regia ANCA BRADU, Teatrul NAȚIONAL Cluj

Comedii, comedii...

FILUMENA MARTURANO, regia FELIX ALEXA, Teatrul SICĂ ALEXANDRESCU Brașov

N-AVEM BANI, NU PLĂTIM, regia ADA LUPU, Teatrul Ploiești

ALCOOL... AMAR... AMOR, regia și coregrafia FLORIN FIEROIU, Teatrul LUNI

Greu de (re)văzut

FRUMOS E ÎN SEPTEMBRIE LA VENETIA, regia NICOLAE SCARLAT, Teatrul NOTTARA

GEORGE ARION

„Detectiv fără voie”

Editura ALLFA, București, 2001, 677 p.

Detectiv fără voie adună între aceleași coperte romanele *Atac în bibliotecă* (prima ediție: Editura Eminescu, 1983; a doua ediție: Editura Flacăra, 1992; a treia ediție: Editura Flacăra, 1994), *Profesionistul* (Editura Eminescu, 1985), *Trucaj* (Editura Albatros, 1987) și *Pe ce picior dansați?* (Editura Eminescu, 1990). Prologul a fost scris în anul 2000, ca o explicație târzie, dar necesară, a modului în care s-a născut protagonistul acestor romane.

Din zecile de *Opinii despre George Arion* publicate la sfârșitul acestui volum ne-am oprit asupra celeia a lui Tudorel Urian apărută în *Viața Studențească* nr. 43, 23 octombrie 1985: „...Andrei Mladin este un profesionist. Dar nu un profesionist al pistolului sau al karatelor ci un profesionist al lecturilor. El este, vorba bătrânului Thibaudet, un «liseur de romans», un cititor avid, cu mintea înțesată de cele 1001 de povești polițiste citite, care-l obsedează și față de care are, ca majoritatea cititorilor genului, o atitudine participativă.”



ISABELLE BRICARD

„Dicționarul oamenilor celebri în fața morții”

Editura ALBATROS, București, 2001, 444 p.

„Nu există subiect mai viu decât un dicționar care repertoriază ultimul sfert de oră din viața a 1.200 de oameni celebri, bărbați și femei, începând din antichitate până în zilele noastre. Și nici subiect mai variat, căci, dacă moartea este universală, asta nu înseamnă că este și uniformă(...) Ultimele cuvinte ale acestor muribunzi iluștri par să fie, de multe ori, un fel de ultime capodopere. Această carte (și ea o capodoperă) demonstrează cu prisosință că, așa cum în timpul vieții respectă codul bunelor maniere, și moartea trebuie întâmpinată cu o anume eleganță.” Un volum inedit care, cu siguranță, va avea un mare succes la public.



ION ȚĂRANU

„Numai tinereții i se iartă totul”

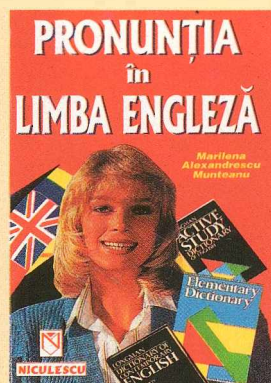
– două volume –

Editura JUNIMEA, Iași, 2001, 452+344 p.

Ion Țăranu este membru al Uniunii Scriitorilor din România încă din anul 1981. Reproducem de pe coperta a patra a volumului doi alesele cuvinte ale lui Constantin Ciopraga: „Frescă policromă a unei epoci de convulsii multiforme – sociale, etice, psihologice –, demers în care cugetul curat e în perpetuă coliziune cu demonicul. Personaje pozitive și destine încrucișate se confruntă în acest roman antrenant: – un document travestit, cu rezonanțe ale zbaterilor din ultimele decenii ale veacului al XX-lea. După alte proze, mai restrânse, Ion Țăranu vine acum cu cea mai bună carte a sa.”



Vă semnalăm noi apariții la **Editura Niculescu**:



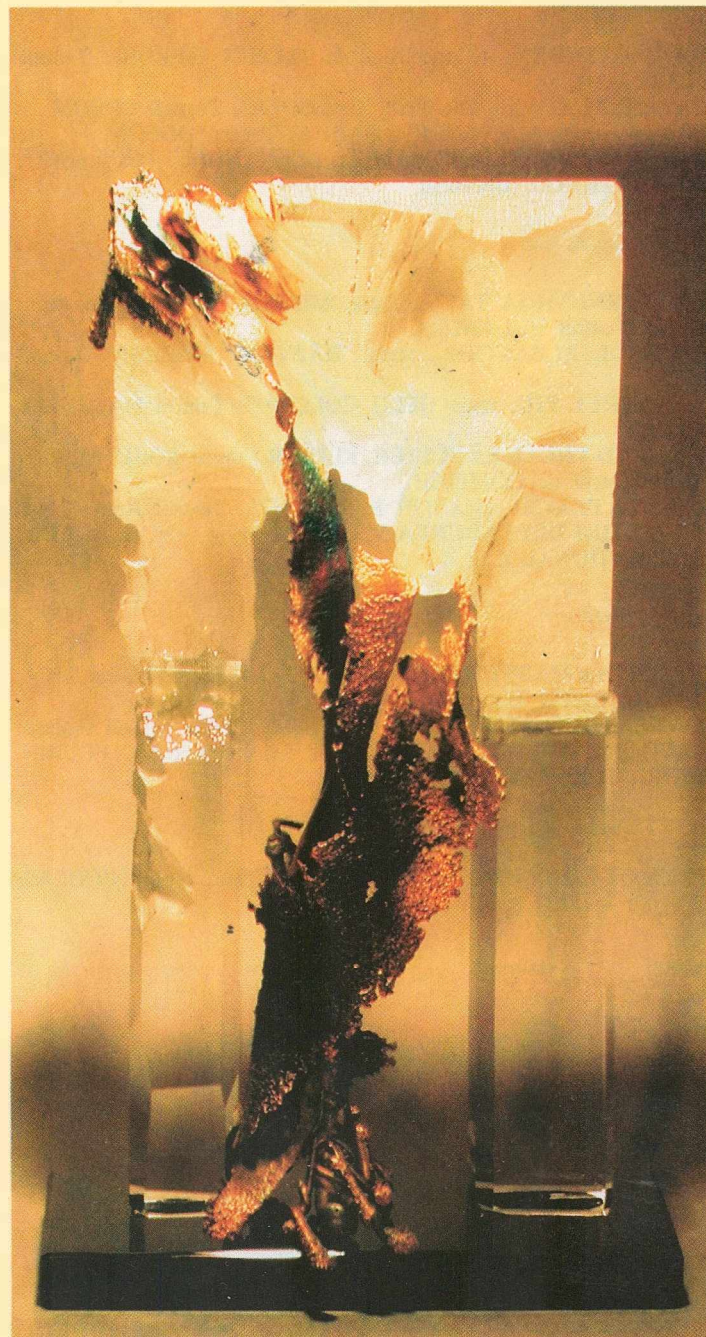
MIRACOLUL STICLEI

Text: ANA BARTON ■

Niciodată nu văzusem un atelier al unui artist care lucrează în sticlă. Dan Băncilă pregătește o expoziție, iar atelierul său are acum un conținut spectaculos. Mi-a vorbit și despre o recentă lucrare parietală – cristal optic cu metal – realizată la Intercontinental. De asemenea, împreună cu alți artiști, a lucrat plafonul din Sala Tronului de la Cotroceni. Ciclurile sale expoziționale se numesc:

Geneze, Influențe, Ciclu mineral. „Geneza, pentru că începând de la forma marină și de la cea vegetală, vezi niște nașteri în fiecare anotimp. Am ajuns la niște forme care nu imită natura, dar care trec prin mine. Acum îmi place cristalul optic: forma pură, dar și colată cu metale.” Alternanța transparent/mat se regăsește în aproape toate lucrările. Chiar dacă este vorba de lucrări de

mici dimensiuni, formele sunt sculpturale; este surmontat domeniul artei decorative. „Acest ultim ciclu e interesant prin faptul că formele au stabilitate, nu te duc spre ceva fragil. Pornind de la starea nativă a mineralelor ajungi la simboluri. Te poți «alăpta» de la ele toată viața.” Arta decorativă, ca și sculptura, de altfel, sunt legate foarte mult de tehnică; trebuie să fie bine cunoscute și stăpânite



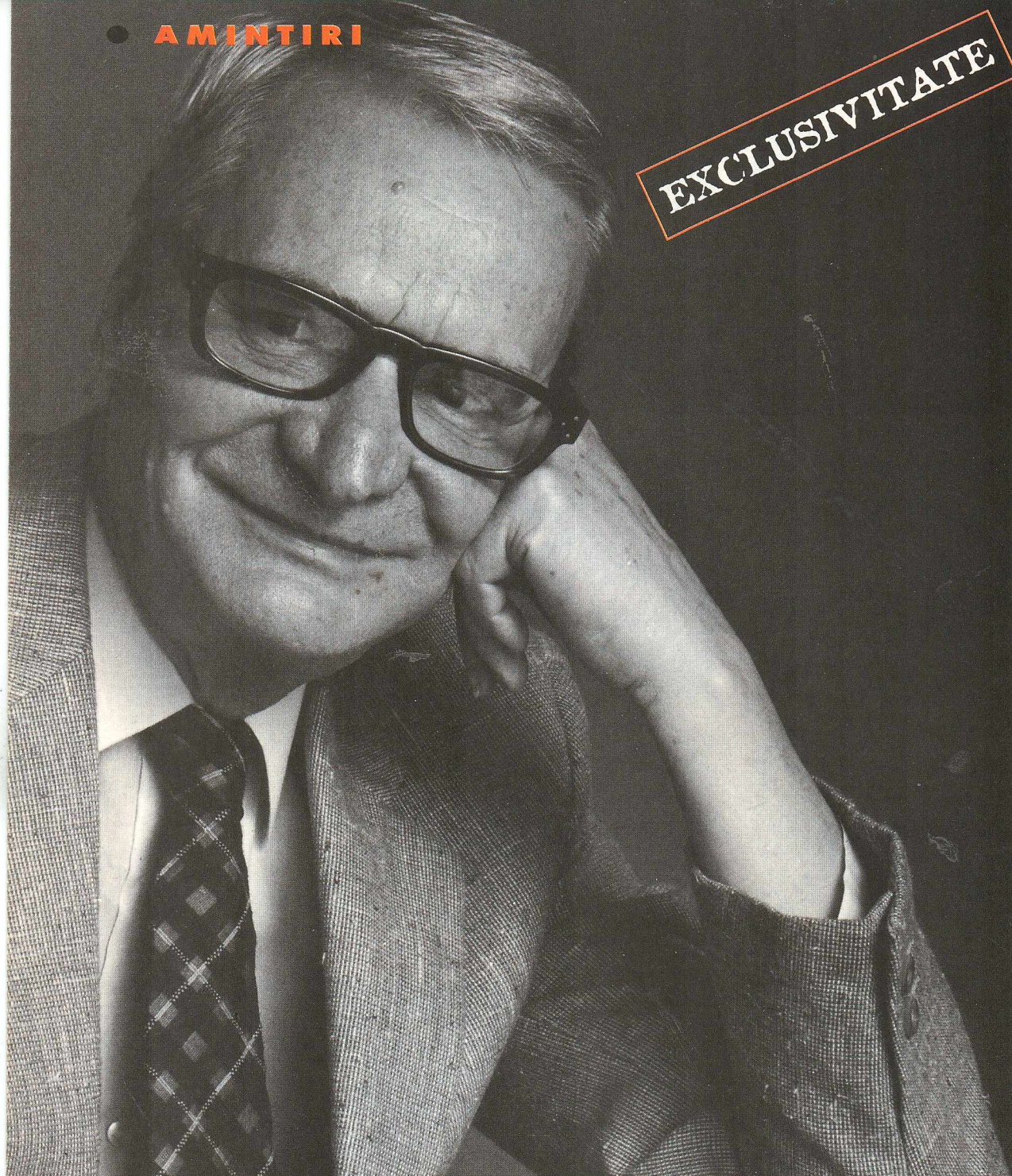


procedeele tehnice. „Arta sticlei este una dintre cele mai vechi meserii din lume. Sticla nu se poate scoate decât cu o țeavă. Și pe vremea fenicienilor tot așa se lucra.” Dan Băncilă este foarte legat de următorul principiu: „să nu te lași niciodată subjugat de întâmplare. Sticla poate da foarte multe *întâmplări* interesante. Trebuie să le acumulezi pe toate și să creezi o bancă de date. Tu ești cel care îți propune niște forme, nu natura; nu ea te conduce”. Artistul trebuie să

fie un vizionar: „vezi în blocul respectiv lucrarea finală”. Nu se teme de eșec. „O formă pe care o rebutez și nu-mi place, mă poate duce la ceva care să-mi placă.” E convins că arta decorativă, în special sticla, reprezintă o îmbinare a talentului cu meșteșugul. Acest lucru se vede foarte bine în lucrările sale care, inspirând forță și sensibilitate, respiră un aer poetic. Dan Băncilă sculptează pentru sine însuși. „Eu nu sunt sculptor. Am modelat forme mici, le-am

turnat în bronz și le-am colat cu cristal.” Deși figurează într-un catalog japonez alături de 300 de artiști sticlari din toată lumea, deși a primit multe diplome și premii, artistul e convins că ele nu reprezintă un scop în sine pentru care să ajungi să faci compromisuri; sunt doar o recunoaștere. Lucrările lui Dan Băncilă seamănă cu niște frânturi dintr-un vis uriaș al omenirii, dacă acesta ar exista, cu o permanentă căutare a esențelor și a puterii sinelui de a crea perpetuu.

ÎNCEPUTU RADU



„ÎȚI DAI SEAMA, DUMNEATA, CĂ PUTEAU SĂ TE MÂNÂNCE LUPII!”

„M-am născut în magazia de mărfuri a gării – mai exact, haltei – Filipești, din județul Bacău.” Așa își începe povestea Radu Beligan, această legendă vie a teatrului și filmului românesc, fără a uita să specifice că întâmplările pe care le veți afla în aceste pagini sunt necunoscute, inedite și haioase. Domnia Sa are un excelent dar de a

povesti, moștenit, ca mulți moldoveni, de la Creangă (mai ales că se și înrudește cu marele clasic), iar intervențiile mele jurnalistice nu ar face decât să știrbească din farmecul istorisirii. Să-l ascultăm, așadar, pe Radu Beligan: „Tata, impiegat CFR, fusese mutat de curând la Filipești, dar locuința care i se atribuisese nu era gata, așa încât familia a locuit provizoriu în magazia de mărfuri. În ultimul pelerinaj sentimental pe care l-am făcut, cu mulți ani în

urmă, prin locurile natale, am aflat și un episod comico-dramatic petrecut cu prilejul botezului meu. Un bătrân de 90 de ani, care a fost prieten al tatii, mi-a povestit cum au urcat cu o sanie cei trei kilometri de deal, până la biserica din sat. După ceremonie și cheful care a urmat, copilul a fost așezat într-un culcuș de paie, la fundul saniei. La un hop, copilul a fost proiectat în zăpadă, fapt de care nu și-au dat seama decât odată ajunși la gară. Au făcut cale

„Cea mai mare realizare a mea nu sunt rolurile celebre pe care le-am interpretat, ci copiii mei, toți frumoși și deștepti, de care sunt foarte mândru. Cine mai face patru copii în ziua de azi?” Radu Beligan îmi spune aceste cuvinte cu același fin accent moldovenesc, reconfortant și bine-știut, de altfel, marca sa. Este extrem de jovial maestrul, iar acest lucru mă ajută să trec peste emoțiile întâlnirii cu Domnia Sa. Îmi vorbește despre teatru, visul și viața sa dintotdeauna, despre momentul declanșării vocației sale, care, de fapt, a fost, cum îi face plăcere să spună, „o adevărată intoxicație”.

întoarsă și m-au recuperat. Bătrânul a încheiat cu o reflecție stupefiantă: «Îți dai seama, dumneata, că puteau să te mănânce lupii!»

Bunicul meu patern, Adam Beligan, era preot într-un sat de lângă Iași, Cilibiu, iar soața sa, presbitera Ecaterina, era vară primară cu Ion Creangă. Au avut împreună șapte copii, dintre care cel mai mare, Nicolae, era tatăl meu. Tata a fost un personaj uimitor. La 14 ani a întemeiat o trupă de amatori cu colegii de

JNEI LEGENDE: BELIGAN

Text: CARLA MIHĂILĂ ■

Foto: Arhiva personală ■

gimnaziu, colindând târgurile și satele Moldovei cu un spectacol compus din... țineți-vă bine! un act din *Hamlet* și o dramăizare făcută de el după *Sărmanul Dionis*... La terminarea liceului, s-a înscris la Conservatorul din Iași și apoi a fost angajat probist la Teatrul Național. Își amintea cu mândrie de cel dintâi rol, Primul Marinar din *Prințesa îndepărtată* de Rostand, tradusă și pusă în scenă de Mihai Codreanu. «Bagă de seamă, băiete, rolul e foarte important, l-a avertizat poetul, pentru că tu spui prima replică. E ca și cum dai *la-ul* la orchestră.» Tata era obsedat de rolul lui Hamlet. De curând, am descoperit la Biblioteca Teatrului Național din București un manuscris al traducerii lui Grigore Maroneanu, copiat de tata cu o impresionantă caligrafie, iar la sfârșit era data și semnătura probistului: 1907, Ianuarie 15, N.A. Beligan.

Dar probistul avea ambiții mari. S-a dus la directorul teatrului, care era Mihail Sadoveanu, și a cerut dublură la rolul deținut en-titre de profesorul lui, State Dragomir. Lui Sadoveanu i s-a părut atât de enormă cutezanța tatei, încât a luat călimara de pe birou și a aruncat-o spre genitorii mei, pătându-i unicul costum. Dezamăgit, tata a părăsit teatrul, a urmat o școală și a ajuns cefarist. Apoi, m-a făcut pe mine, cu scopul declarat de a răzbuna visurile lui retezate. Așadar, bunicul preot, adică tot un fel de actor într-o reprezentație sacră,

tatăl actor, mama grecoaică, adică venită din țara care a inventat teatrul, mai adăugăm o genă-două de la Ion Creangă și destinul meu era pecetluit.

„COPIL FIIND, NU CUTREIERAM PĂDURI, CI ORGANIZAM SPECTACOLE”

Eram un copil cuminte și tandru, îmi adoram părinții și frații, și încă de la șase ani am avut revelația teatrului. În satul Căiuți, unde tata era șeful gării, am văzut pentru prima oară un spectacol. Într-o clasă a școlii, trei învățători au improvizat o



În anul 1949, după o repetiție la *Trei surori*, cu toți actorii celebri ai momentului

scenă și au jucat *Conu' Leonida față cu reacțiunea*. Reprezentația a avut un asemenea impact asupra mea, încât m-a marcat pe viață. Oricâte spectacole magnifice am văzut de-a lungul vieții, nimic nu a putut șterge clipa când cortina, făcută din două cearceafuri, s-a deschis și pe masă ardea o lampă cu gaz. Acesta a fost momentul de grație care a declanșat vocația mea, care de fapt n-a

fost numai vocație, ci o adevărată intoxicație. Din acea clipă n-am mai mâncat, n-am mai băut și n-am mai visat decât teatru.

Deci eu, copil fiind, nu cutreieram păduri, ci organizam spectacole în curte sau în podul casei părintești. Firește, spectacolele acestea erau, ca în buna tradiție a secolului al XVII-lea italian, un soi de *commedia dell'arte*, scenarii improvizate de noi

A interpretat câteva zeci de roluri celebre ale dramaturgiei românești (Caragiale, Delavrancea, Camil Petrescu, Mușatescu, Victor Eftimiu, Mihail Sebastian ș.a.) și străine (Shakespeare, Goldoni, Gogol, Cehov, Bernard Shaw, Camus, Eugene Ionesco, Umberto Eco ș.a.).

A fost: profesor la Institutul de Teatru și Film (1950-1965), director al Teatrului de Comedie (1961-1969), director al Teatrului Național (1969-1990).

În 1967 a fost ales membru al Cartelului Internațional al Teatrului, alături de Jean-Louis Barrault, Peter Brook, Giorgio Strehler ș.a.

În 1971 a fost ales președinte activ al Institutului Internațional de Teatru, iar în 1979 a fost numit președinte de onoare pe viață al aceluiași Institut.

Între anii 1971 și 1978 a fost co-președinte, cu Yehudi Menuhin, al Festivalurilor Internaționale de Teatru și Muzică, organizate de UNESCO.

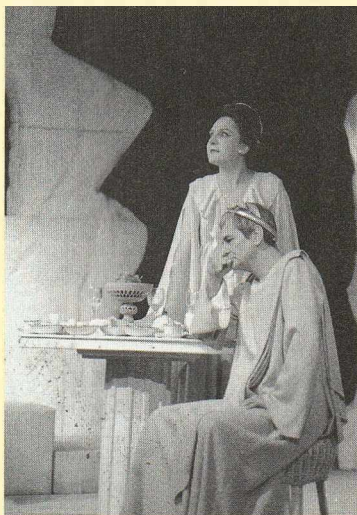
Printr-un decret al Ministerului Afacerilor Culturale al Franței, semnat de André Malraux, a fost numit membru în Consiliul Superior al Teatrului Națiunilor.

A mai fost numit: membru al Academiei *Le Muse* din Florența, Doctor Honoris Causa al Academiei de Arte *George Enescu*, cetățean de onoare al municipiilor Iași și Bacău.

Este autorul a trei volume de eseuri: *Pretexte și subtexte* (1968), *Luni, marți, miercuri...* (1978) și *Note de insomniac* (2000).

I s-au acordat multe premii românești și internaționale, printre care Premiul Academiei Române (1997), Premiul Galei UNITER-Trofeul Dionysos (1995-1996), Premiul Fundației TOFAN (1998), Premiul Academiei *Le Muse* din Florența (1980), PRIX 14 JUILLET al Ministerului de Externe al Franței (1998), Trofeul EUGENE IONESCO (1999).

La 28 iunie 2001, Fundația „Premiile Flacăra-România” i-a acordat Premiul Flacăra pentru Teatru și Film.



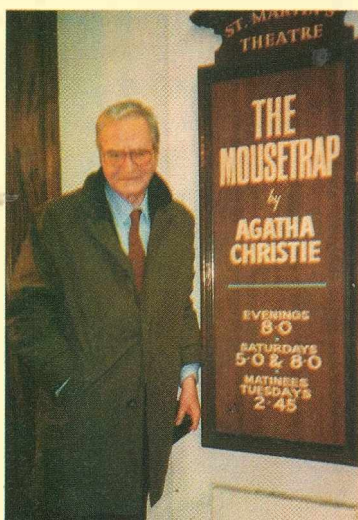
Pe scenă, în piesa *Romulus cel Mare*



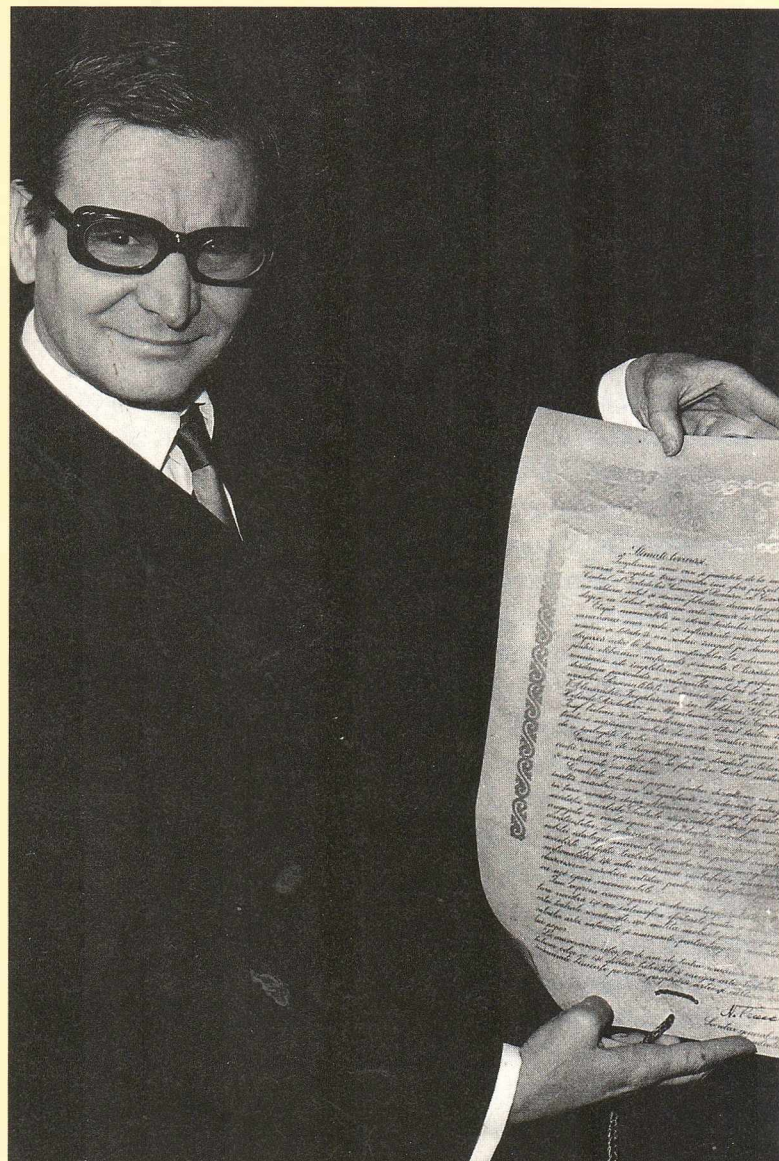
Cu Marietta Deculescu în *Steaua fără nume*, de Mihail Sebastian



La Melbourne, cu una dintre cele două nepoate ale sale de acolo



Amintire de la Londra



Cu ocazia aniversării a 125 de ani de teatru



Jucând în piesa *Contrabasul*

pe baza întâmplărilor din realitatea imediată.

Mai târziu, ca elev al Liceului Internat C. Negruzzi, ale cărei serbări erau o veche tradiție ieșeană, am desfășurat o susținută activitate teatrală, jucând, din clasa I și până într-a VIII-a, nu mai puțin de 20 de piese, unele dintre ele traduse de mine din franceză. Am avut norocul să am drept «instructori» pe marele regizor Ion Sava și pe celebrul comedian Ramadan. Când Ștefan Ciubotărașu și Ștefan Dăncinescu și-au dat producția de Conservator cu *O noapte furtunoasă*, m-au chemat de la liceu să-l joc pe Spiridon. Aveam 11 ani.

După un strălucit examen de

bacalaureat, am coborât la București, m-am înscris la Drept și Filosofie, de unde am câpătat o bursă cu care puteam să-mi țin zilele și să mă prezint în strada Brezoianu, la Academia Regală de Muzică și Artă Dramatică, în fața unei comisii din care făceau parte Lucia Sturdza Bulandra, Ion Manolescu și Nicolae Soreanu. Nu i-am convins. În disperarea ce a urmat acestui eșec, am scris doamnei Bulandra o scrisoare în care o imploram să-mi mai dea o șansă. Cu acordul rectorului Jora, m-a acceptat ca auditor la cursul ei, urmând ca după primul semestru să mi se decidă soarta.

„DUMNEATA, DACĂ AI SĂ FII SERIOS, AI SĂ FACI O MARE CARIERA!”

M-am prezentat la clasa ei, în care erau toți studenții din anii II, III și IV. Marea actriță trona într-un jilț imperial și, punându-și lorgnonul ca să mă vadă mai bine, a poruncit: «Spune, băiețel!» Am spus poezia lui Serghei Esenin, *Scrisoare mamei*. La sfârșit, a urmat o tăcere care mi s-a părut o eternitate, după care, cu o voce gravă, a pronunțat sentința care și azi îmi răsună în urechi: «Dumneata, dacă ai să fii serios, ai să faci o mare carieră!» Am lucrat în anul acela ca un nebun scene din *Hamlet*, Oswald din *Strigoii*, Raskolnikov din *Crimă și pedeapsă*, Ludovic al XI-lea din *Gringoire*, de Theodore de Banville. Sorbeam ca un burete sfaturile acestei imense profesoare, aflată în ultimul ei an de învățământ.

La producția care a avut loc pe scena vechiului Teatru Național, machiat în Ludovic al XI-lea de celebrul Pepi Machauer, am avut norocul să fiu văzut de Victor Ion Popa, care tocmai primise direcția unui nou teatru, *Muncă și Voie Bună*. După

câteva zile de vacanță petrecute lângă tata, în gara Brad, din Munții Apuseni, m-am pomenit cu o telegramă care stă și azi înrămată deasupra biroului meu: «Veniți neapărat București duminică dimineată, angajament. Victor Ion Popa.» Uimit de repertoriul pe care-l lucrasem la Conservator, Popa a descoperit vâna mea comică, distribuindu-mă în două comedii, care mi-au adus un succes neașteptat. Faimosul cronicar N. Carandino a scris atunci: «Tânărul acesta poartă în raniță bastonul de mareșal», iar Victor Ion Popa însuși a scris într-un articol că sunt «unul dintre cei mai autentici comici din câți am văzut pe lume.»

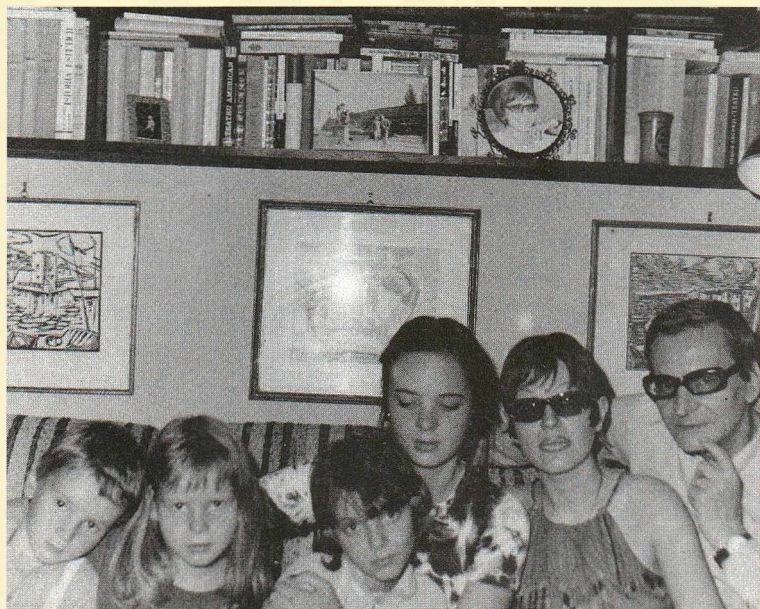
Astfel a început una dintre cele mai lungi cariere din istoria teatrului românesc, căci nu cred să fie mulți aceia care au atins, ca mine, 63 de ani de viață scenică... Am fost deseori întrebat care este secretul acestei longevități artistice. Cred că totul se leagă de sentința premonitoare a Doamnei Bulandra. Am fost serios și nu mi-am pierdut până acum STAREA DE ELEV. Aceasta, împreună cu voluptatea muncii, sunt cele două coordonate care mi-au păstrat tinerețea fizică și morală.



Alături de cea de-a doua soție, Marica, și de copiii lor, Alexandru, Lamia și Raluca



Ana-Maria este stabilită la Melbourne și este scriitoare



Familia reunită. În centru se află fiica din prima căsătorie, Ana-Maria

CONCURS

Premiu:
O ISTORIE A SOCIETĂȚII ROMÂNEȘTI CONTEMPORANE ÎN INTERVIURI
 (2 vol.) și alte 4 cărți de GEORGE ARION

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
 București, Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de
 trimitere a scrisorilor dumneavoastră este **20 iulie 2001**, data poștei

Concurs sponsorizat de Fundația „PREMIILE FLACĂRA-ROMÂNIA”

Fundația Premiile Flacăra - România

● INEDIT

LUPII DIN T AU UN VII



ARA BÂRSEI TOR NEGRU



Text: CARLA MIHAILA ■
Foto: FLORIN IONITA ■



Crai și Poiana sunt doi dintre cei aproximativ 3.400 de lupi care își duc existența în pădurile României. Ei trăiesc într-o zonă îngrădită, de câteva sute de metri pătrați. O duc mai bine decât semenii lor de la Grădina zoologică. Sunt subiecții unor cercetări făcute de Fundația Carpați, o instituție ce își are sediul la Zărnești. Aceasta a fost înființată pentru derularea unor proiecte ce vizează ecoturismul din zonă și pentru crearea unei rezervații naturale. Inițial, rezervația era destinată supravegherii lupilor, pentru ca, mai târziu, atât urșii, cât și râșii să intre în vizorul celor de la Zărnești.



UN VIȚEL MÂNCAT ÎN DOUĂ ZILE

La 5-6 km de orașul Zărnești, cum mergi înspre Plaiul Foii, pe partea dreaptă, de-abia îți atrage atenția o poartă, deasupra căreia stă scris „Cabana Lupilor”. Clădirea din spatele porții este mai degrabă o căbănuță cu două încăperi. Un pârlăș curge chiar prin curtea străjuită

de doi câini lupi și de doi ciobănești. Un bărbat blond își spală pantalonii în apa cristalină. Când mă vede, mă salută: „Hello! Who are you?” Îi spun că sunt ziaristă și că doresc să scriu un articol despre rezervația de lupi, de care auzisem întâmplător, fără să fiu sigură de existența ei. Speranțele îmi fuseseră spulberate de cei câțiva ciobani pe care-i întrebam de rezervație și care habar nu aveau că există așa ceva. „Lupii sunt în pădure, mi-au spus ei. Dacă vreți să vedeți lupi, mergeți la Cabana Lupilor, sunt acolo doi.” Așa am ajuns aici. Când aude ce vreau, bărbatul ezită puțin, după care îmi zice că nu pot vorbi decât cu directorul programului care se ocupă de rezervație. „El este acum în Germania, se întoarce miercuri. (n.r. – era sâmbătă). Încercați atunci.” Nici nu am timp să mă bosumflu, că aud, într-o română curată, dar cu accent: „Bună ziua! Ce doriți?”

Am cunoscut-o astfel pe Herica, o tânără care studiază Biologia în Germania. Ea mi i-a arătat pe Crai și pe Poiana, cei doi lupi care se regăsesc în ilustrația materialului în cauză. Sunt semidomesticiți. Te lasă să-i mângâi prin găurile gardului de sârmă. Cum am ajuns lângă zona împrejmuită, au venit foarte aproape de noi. „Sunt flămânzi, așteaptă să le dăm de mâncare, altfel nu i-ați fi văzut.” Am

fost curioasă să aflu ce mănâncă. „Viței, mânji, cai sau vite bolnave sau mai bătrâne. Le dăm câte un vițel întreg și-l mănâncă în două zile. După aceea, patru sau cinci zile stau flămânzi.” Crai și Poiana sunt aici de patru ani. Ei au fost aduși de la o fermă, unde erau ținuți în captivitate. De fapt, așa s-au născut. Ei nu au cunoscut libertatea și viața în sălbăcie.

CARPAȚII ROMÂNEȘTI SUNT SINGURUL LOC DIN EUROPA UNDE TRĂIESC RÂȘI, LUPI ȘI URȘI SĂNĂTOȘI

Rezervația naturală care supraveghează carnivorele mari, adică urșii, lupii și râșii, se află în zona Brașovului. Aria pe care se întinde această rezervație măsoară cam 2.000 de km pătrați, fiind în principal localizată în județul Brașov, dar extinzându-se și în Argeș, Prahova și Covasna. Trei masive importante sunt



Cabana Lupilor

parte integrantă a proiectului de supraveghere a animalelor amintite: Ciucaș, Bucegi și Piatra Craiului. Sediul central al instituției care a inițiat proiectul de monitorizare (*Carpathian Large Carnivore Project*) se află în munții Piatra Craiului, mai precis la Zărnești. Totul a început în urmă cu opt ani, printr-o cooperare între *Munich Wildlife Society* și Institutul Român pentru Cercetarea și Administrarea Pădurii, ca parte a Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului. Atunci, Consiliul local al orașului aprobase demararea lucrărilor pentru o carieră de granit în Munții Bârsei. Acest lucru ar fi dus la distrugerea ecosistemului din zonă, inclusiv la sfârșitul vieții carnivorelor mari. Rapid, a fost prezentat Consiliului un proiect de dezvoltare a ecoturismului în zonă, finanțat considerabil de Fondul Mondial pentru Natură. După două săptămâni, cei care au înaintat propunerea (Christoph Promberger și Ovidiu Ionescu, de fapt inițiatorii proiectului) au avut un răspuns afirmativ. Carpații românești au fost aleși întrucât sunt singurul loc din Europa, exceptând Rusia, unde mai există o populație sănătoasă de urși, lupi și râși. Aici trăiesc 50% dintre urșii Europei (cam 5.400 de exemplare), 35% dintre lupi (aproximativ 3.400) și 30% dintre râși (în jur de 2.000). Animalele respective sunt distribuite pe o suprafață de aproximativ 70.000 de kilometri pătrați.

Animalele precum râșii, lupii și urșii sunt destul de greu de studiat. Pentru a obține o imagine sumară asupra carnivorelor este nevoie de o experiență îndelungată, cât o viață de om, iar informații directe cu privire la viața lor în sălbăcie sunt practic imposibil de câștigat. În prezent, în majoritatea proiectelor de supraveghere a carnivorelor mari,



Herica (în mijloc) și două dintre fetele care lucrează voluntar la proiect

se lucrează prin capturarea animalelor și atașarea unui sistem radio, care permite urmărirea acestora la distanțe destul de mari. Cea mai grea încercare este capturarea animalelor vii, iar cei care lucrează la *Carpathian Large Carnivore Project* nu recurg la tehnicile cele mai eficiente care s-au dezvoltat de-a lungul istoriei de persecuție a carnivorelor, întrucât protecția animalelor este prioritară.

ANIMALELE SUNT MONITORIZATE PRINTR-UN SISTEM RADIO ATAȘAT LA O ZGARDA

Lupii sunt capturați prin metoda „capcanei lui McBride”, care le imobilizează un picior. Ei sunt momiți cu urină sau excremente de lup, cu ulei de sponcs sau cu alte paste urât mirositoare de care sunt, de obicei, deosebit de atrași. Mirosul îi determină să pășească în capcană. În majoritatea cazurilor, sunt așezate cam 30 de capcane, în linie dreaptă, pe o distanță cuprinsă între 20 și 200 de metri, pe dru-

murile străbătute în mod regulat de lupi. Din 1994 până în 1999, Christoph, împreună cu toți cei care lucrează în cadrul proiectului de supraveghere a carnivorelor, au așezat cam 50 de linii de capcană, capturarea lupilor durând între 4 zile și 4 săptămâni. Prinderea în capcană a funcționat de 19 ori: doi pui au fost eliberați fără să le fie atașat sistemul radio, trei lupi au fost prinși de câte două sau trei ori, iar 13 au fost echipați cu acel sistem radio. Singurele răni provocate de capcana McBride sunt niște tăieturi ușoare ce se pot observa pe laba imobilizată.

Problema este că momeala destinată lupilor atrage și alte animale, cel mai des câinii ciobănești care păzesc turmele de oi. Multe ovine au fost capturate, nu pentru că ar fi fost atrase de miros, ci pentru că au pășit din greșeală în capcană. În schimb, urșii au un simț al mirosului foarte dezvoltat, sunt curioși și nu se tem de urmele lăsate de oameni. Iar un pui prins în capcană, cu ursoaica în preajmă, ar fi un pericol. De aceea, s-a recurs la o altă tehnică: un loc unde se știe că stau lupii (după urmele lăsate în zăpadă sau după semnalele



SAHIB
Restaurant
INDIAN

CONCURS

Premiu:
O masă pentru două
persoane în valoare de
500.000 lei

SAHIB, RESTAURANT INDIAN
(tradițional)

Str. Teodosie Rudeanu (lângă Primăria Sector 1 - Bd. Banu Manta)
București - România - Tel/Fax: 01/222.18.55 - 12⁰⁰ - 24⁰⁰

PETRECEȚI CLIPE DE NEUITAT ÎNTR-O ATMOSFERĂ INTIMĂ!

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este **20 iulie 2001**, data poștei

Concurs sponsorizat de **SAHIB - Restaurant INDIAN**



transmise de sistemul radio deja atașat unor animale) este înconjurat de frânghii, de care se leagă stegulețe colorate la fiecare jumătate de metru. Lupii se tem să treacă de aceste frânghii și sunt împinși într-un soi de coș, la al cărui capăt se află o plasă. Această metodă s-a încercat de șase ori, fiind vizate trei haite, întotdeauna cu intenția de a recaptura un lup moni-

torizat sau pentru a se atașa sistemul radio mai multor indivizi din aceeași haită. S-a reușit doar recapturarea lui Timiș (fiecare lup prins a primit câte un nume de recunoaștere), adăugându-i-se încă o zgardă monitorizată. Aceasta i-a căzut după câteva luni, în timp ce prima a funcționat încă un an și jumătate.

Cei care lucrează la proiect

depun eforturi uriașe pentru a-l finaliza cu brio. Un animal monitorizat trebuie să fie supravegheat intens o perioadă de câteva săptămâni, pentru a putea identifica locurile unde stau haitele. Capturarea râșilor nu s-a bucurat de succes în România. După cinci luni de încercări intensive, a fost capturată o femelă, căreia i-a fost pusă zgarda cu semnal radio în luna august a anului 1999. Pentru urși se folosește exclusiv metoda cuștii de fier lungă de 2,5 metri, lată și înaltă de 1,5 metri. Au fost prinși 11 urși, toți vizitatori frecvenți ai lăzilor de gunoi din Răcățău. Nu a fost nevoie să se șteargă urmele umane sau să se ascundă cușca, întrucât urșii din zonă sunt obișnuiți cu oamenii.

Unul dintre principalele proiecte ale Fundației Transilvania este dezvoltarea ecoturismului. În acest sens, se organizează excursii sub titulatura *Wolves, Bears and Lynx in Transilvania*.

Ținta principală este demonstrarea faptului că marile carnivore nu reprezintă numai o povară pentru creșterea animalelor. Se dorește inițierea unor afaceri locale, ale căror câștiguri să vină din serviciile oferite turiștilor interesați de viața carnivoarelor și nu numai. Primele patru grupuri de turiști doritori să afle cât mai multe despre carnivore au venit din Anglia, în 1995.

Problema este că, după cum ne-a spus domnul Andrei Blumer (cel ce se ocupă cu dezvoltarea ecoturismului în cadrul proiectului), printr-o recentă Hotărâre de Guvern s-a dat licența lucrărilor la cariera de granit de care am mai amintit. Aceasta poate aduce beneficii de moment, dar, cu siguranță, va genera distrugerea ecosistemului din zona Bârsei, ceea ce implică sfârșitul vieții carnivorelor mari. Și să nu uităm, că, exceptând Rusia, doar în Carpații noștri mai există reprezentanți sănătoși ai speciilor amintite.



**BANCA
COMERCIALA
ROMANA**

A lansat un nou card...

BCR VISA Electron

... card de debit emis în lei pentru persoane fizice.

Poate fi folosit oriunde este afișată sigla **VISA** (în țară sau străinătate).

Solicitați eliberarea unui card **BCR VISA Electron** în perioada **2 mai - 4 august 2001** și intrați automat într-un concurs dotat cu un premiu de **3.000 \$** (alimentarea contului Dvs. cu **250 \$** lunar timp de un an).

În plus, puteți câștiga prin tragere la sorți un premiu de **100 \$** în fiecare săptămână din perioada sus menționată.

Pentru informații suplimentare adresați-vă unităților BCR din toată țara.



**GLOBE
IMPEX SRL**

CONCURS

Premiu:
Produse cosmetice în valoare de
500.000 lei.

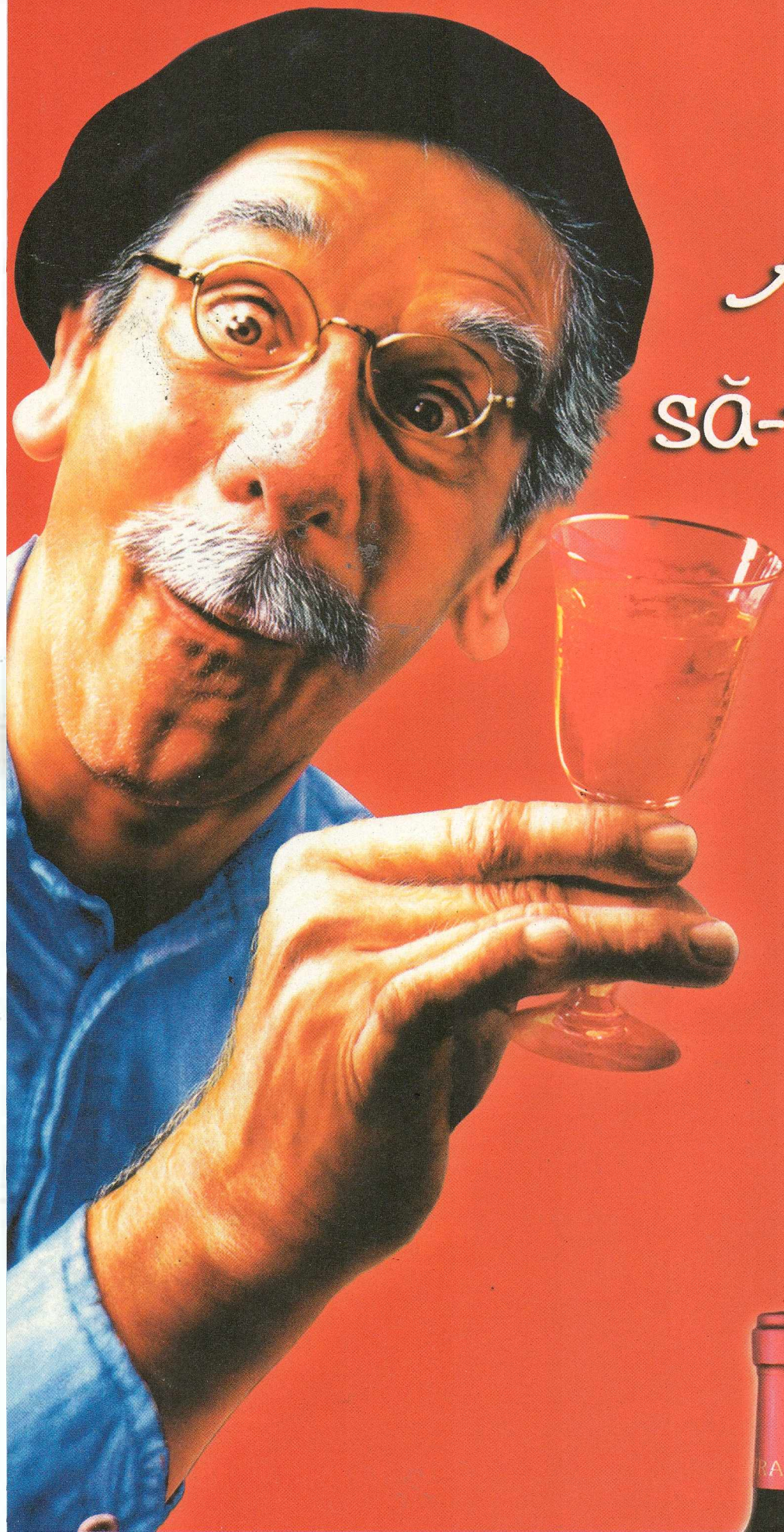


NOUȚĂȚI - Blondépil

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.
Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este
26 iunie 2001, data poștei

Concurs sponsorizat de GLOBE IMPEX SRL



*Alege un vin
să-ți meargă
...din plin!*

VINCON VRANCEA

Str. Avântului nr. 12 Focsani, Jud Vrancea, Telefon: 037 222 100; 037 239 447 Fax: 037 221 574; 037 239 447 E-mail: vincon@estcomp.ro



Alexandru Darie:

„ÎNTOTDEAUNA MI-AU PLĂCUT PROVOCĂRILE”

Alexandru Darie s-a născut la
14 iunie 1959 în București.

A urmat Conservatorul Național „Sf. Sava”,
secția umanistică.

În 1983 a absolvit IATC la clasa Dinu Cernescu.

A primit foarte multe premii:

Premiul pentru cel mai bun spectacol al anului 1986
pentru „Amadeus” de Peter Shaffer;

Premiul pentru cel mai bun spectacol pentru „1794”
și pentru „Poveste de iarnă”, al Asociației

Internationale a Criticilor de Teatru;

Premiul UNITER pentru regie pentru „Trei surori” etc.

Deși unele
realizări ale sale
au iscat
controverse, faptul
că Alexandru Darie
este unul dintre cei
mai mari regizori
români nu se poate
contesta.

Text: ANA BARTON ■
Foto: FLORIN IONIȚA ■



În ziua în care ne-am întâlnit, Alexandru Darie împlinea 42 de ani. La această vârstă este un regizor celebru în România și în străinătate. Impresia mea dintotdeauna a fost aceea că există o legătură intimă între plăcerea sa de a „povesti” un spectacol și voluptatea exprimării verbale, ambele absolut uluitoare. Fiindcă era o zi aniversară, l-am rugat să-mi vorbească despre copilărie și despre momentele care i-au rămas în memorie. „Am niște vise recurente în care intram pe gaura cheii. Am niște amintiri legate de mirosuri și altele, de pe la 3-4 ani, legate de teatru, pentru că părinții mei mă luau cu ei la repetiții la teatru fiindcă n-aveau unde să mă lase și chiar dacă nu înțelegeam foarte bine ce se întâmplă cu mine, mirosurile de scenă, obiectele de recuzită în penumbra, întunericul din culise, reflectoarele, atmosfera de la repetiții, toate astea mi-au rămas în minte. Mi-am explicat mai târziu ce-mi aminteam. În clipa când le-am trăit poate n-am înțeles ce se petrece, dar când au revenit aceste amintiri

am putut cumva să le localizez.” În clasa I, în prima zi de școală, n-a rezistat decât o oră după care și-a luat ghiozdanul și a dat să plece. La întrebarea învățătoarei: „Da’ unde te duci, Darie?”, a răspuns prompt: „Păi, mă duc acasă că m-am plictisit. Am înțeles despre ce e vorba. Am plecat.” Nu i-a plăcut în școala generală faptul că elevii erau pedepsiți, fiind puși să stea în genunchi la colț sau în bancă. Dar acest neajuns era suplinat de faptul că acasă a fost un copil răsfățat, mai ales de mama. Era foarte capricios la mâncare și cam toată copilăria a avut o sensibilitate a stomacului.

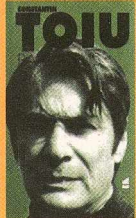
ÎN GENUNCHI, LA COLȚ

„Era un întreg ritual ca să mă facă să mănânc pentru că, mai ales când eram foarte mic, luam mâncarea în gură și stăteam așa cu ea ore întregi. Nu mestecam, nu înghițeam, o făceam pachet ca un hamster și trebuiau să-mi distragă atenția, să-mi cânte, să-mi facă tot felul de chestii ca să mănânc. Dar o mai

și încasam, pe de altă parte, mai ales de la mama, dar și de la tata.” A urmat ceea ce numește „cea mai frumoasă perioadă: liceul”. Avea colegi excepționali care-i erau și foarte buni prieteni. Coleg de bancă, o vreme, și cel mai bun prieten i-a fost regretatul poet Cristian Popescu. Alți colegi: Ion Bogdan Lefter, Daniel Barbu, Radu Amzulescu. „Am fost coleg de bancă într-o perioadă și cu Ruxandra Săraru; ne dădeam carabe în cap și ne stropeam cu cerneală.” Alexandru Darie cânta la chitară și la block-flotte, colegii săi cântau și ei la diferite instrumente, iar în ultimii doi ani

de liceu dădeau tot felul de spectacole interzise din cauza cărora au avut probleme chiar și cu Securitatea. În aceste spectacole se recitau poeme de Radu Gyr, Miron Radu Paraschivescu, Dimitrie Stelaru, autori interziși cu care elevii însă erau familiarizați fiindcă despre ei le vorbeau profesorii minunați pe care îi aveau. Elevii s-au dovedit de încredere pentru că nicio dată nu s-a aflat că programa – mai ales la literatură – nu s-a respectat. Revenind la spectacolele neobișnuite, iată ce spune Alexandru Darie: „A fost la un moment dat un scandal monstru pentru că ne-am dus la o serată pe care o organizase Liceul Tonitza și am făcut acolo un spectacol-bombă de vreo oră și jumătate cu tot repertoriul, iar a doua zi – eu am avut norocul sau ghinionul să mă îmbolnăvesc de gât – dimineața, mă sună prietenii mei și-mi spun că, prin difuzoarele liceului, au fost chemați la direcție și admonestați. Apoi am fost și eu chemat. După aceea, pe la orele de sport și de atelier, a început să apară un personaj, un bărbat cu mustață, la vreo treizeci și ceva de ani care ne oferea țigări, încerca să intre în vorbă cu noi, să ne provoace și bineînțeles că toți ne-am dat seama că era ofițer de securitate. Îi spuneam tot felul de prostii ca să-l inducem în eroare și să ne lase în pace. Până la

C O N C U R S



TOIU



CUȘNARENCO
TRĂDĂRII
FĂCERII

Premiu:
Cărți în valoare de
500.000 lei



Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este 20 iulie 2001, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA ALLFA

ALLFA

urmă a plecat." Grupul a apărut și la televiziune ca trupă de folk. Alexandru Darie consideră că a fost un debut extraordinar, social și cultural, această perioadă de liceu. Știa deja, pe vremea aceea, că vrea să devină regizor. „La 14 ani eram deja veteran. Văzusem o mulțime de spectacole, chiar jucasem într-unele dintre ele, ale lui Esrig, făceam figurație la teatru, seara. Mergeam la repetiții. Scena era a doua mea casă.” A vrut să facă cinema și nu și-a schimbat opțiunea decât după anul întâi de facultate, când profesorul său l-a rugat să rămână la clasa lui de teatru. Conștient fiind că indiferent cât de buni aveau să fie profesorii de film, datorită vremurilor de atunci el nu ar fi putut să facă film așa cum își dorea. A fost singurul student român din acea promoție care a rămas la teatru; toți ceilalți s-au dus la film. Teatrul e efemer, filmul rămâne, dar de el te detașezi imediat ce l-ai terminat, pe când pe scenă poți modifica întotdeauna ceva. Relația e mai intimă. Alexandru Darie iubește noutatea. „Mi-au plăcut întotdeauna provocările și atunci când am făcut regie de operă, și *Îngerul Mileniului* și prezentările de modă. Toate sunt niște provocări la început, în schimb, dacă aceste lucruri continuă, începi să înveți o meserie care e alta decât cea de regizor de teatru. Pentru mine e foarte

important să pot să învăț, pentru că eu mă plictisesc destul de repede de lucruri: de lucrurile astea pe care le port, de ceea ce fac. Totdeauna îmi doresc altceva, chiar și la teatru. De aceea, niciodată nu am abordat un singur tip de spectacol teatral. Eu cred că e foarte important pentru un artist să se mențină viu, nu să aibă niște rețete.” A făcut un singur videoclip și i-a plăcut să lucreze la el. Crede că pentru videoclipuri este valabil același lucru, ca și pentru filme: cu cât investești mai mult, cu atât iese mai bine. Asta dacă și regizorul, și ceilalți din echipă sunt buni, iar muzica formidabilă. „La teatru nu contează: poți să faci un spectacol extraordinar cu un scaun, un bec și două cutii de bere.”

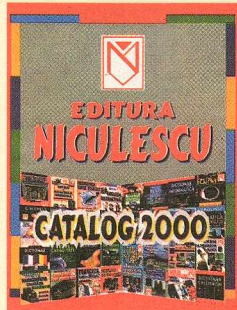
BLASFEMIE?

Serioase controverse a iscat proiectul *Proezia* de la PRO TV, proiect la care au lucrat și alți doi regizori. Alexandru Darie a fost acuzat de blasfemie, de faptul că s-ar droga și câte și mai câte alte fantasmagorii, s-a pus întrebarea cum de au acceptat actorii să participe la așa ceva. Căzul *Proezia* se aseamănă foarte bine, în ceea ce privește receptarea, cu cel al expoziției de craniologie de la *Galeria Catacomba*, de anul acesta; este vorba despre colecția renumitului antropolog

și profesor, Francisc Rainer. „Există o anumită doză de provincialism în receptare. S-a considerat că Eminescu nu poate fi spus de niște drogați într-un closet – că nu poate fi receptat în felul ăsta, că e o blasfemie – deși masteria textuală era, după părerea mea, perfect adecvată, materiei scenice. Chiar și oamenii deștepți și binevoitori au fost șocați. Aici e un lucru important. În 1920, la Berlin, se făcea dans expresionist, iar la București se cântau romane. Nu întâmplător am zis '20, pentru că atunci eram o țară bogată și liberă. În anii '60-'70, când se producea Andy Warhol, iar Jackson Pollock lua borcane de vopsea și le arunca pe un cearșaf, noi aveam realismul socialist. Există o lipsă de informație a unora care se ocupă cu critica de specialitate.” Un scandal a declanșat Alexandru Darie și cu ceva vreme înainte, când a regizat un spectacol de operă. „Am avut astfel de reacții de blasfemie și de scandal și când am făcut *Don Giovanni* la Opera Română, atât din interiorul Operei – oameni care erau revoltați și mă întrebau, textual: *Cum 'dom'ne, să-i trag eu un șut în fund maestrului cutare?! –*, cât și din exterior, în receptarea criticii: că de ce se mișcă decorurile când cântă nu știu cine, că de ce se schimbă lumina, că cine e copilul din finalul operei? Toate aceste nedumeriri au venit pe fondul unei lipse de informații. Din punctul meu de vedere, *Don Giovanni* a fost o revoluție de catifea. Puteam să fac din această operă un lucru mult mai radical, dar a fost o opțiune intenționată. Eu am fost primul regizor de teatru pe care doamna Eugenia Moldoveanu l-a invitat după revoluție la Operă.” Problema receptării îl frământă și acum.

O REVOLUȚIE DE CATIFEA

„Există o tristețe. Multe dintre inovațiile noastre când ajungi cu ele afară sunt lucruri normale. Și eu și alți colegi am pățit următorul lucru: spectacole care la premieră au avut parte de o primire rece – lumea nu a înțeles nimic sau a zis: *Ei, da, a făcut și Darie un spectacol care încă nu e terminat* –, odată plecat cu el peste hotare a fost o explozie de entuziasm și după aia a modificat și receptarea din țară, în două feluri. La început, până în 1995, cam tot ceea ce era aclamat afară era aclamat și aici; după 1995, a apărut contrareacția în care am fost acuzat că am făcut *Iulius Caesar* pentru export în Japonia și că e normal că spectacolul e prost și că nu înțelegi nimic în România, că le-a plăcut lor pentru că unul dintre actori era ras în cap și semăna cu Buddha, că erau ritualuri de tip japonez. Este total aiurea modul ăsta de a recepta. Eu sper ca în viitor să depășim această condiție, repet, provincială. Apropo de *Proezia*, au și scris unii că dacă ar fi să intrăm în Europa, cu așa ceva ar trebui să intrăm, și nu cu recitări de la mormânt. Mie mi-a plăcut foarte mult că a fost acest scandal, deoarece consider că ori de câte ori un lucru reușește să provoace niște oameni – iar acesta s-a dezbătut la nivel național – e un fapt extraordinar.” Când l-am întrebat care dintre realizările sale îi sunt cele mai dragi, mi-a spus că pentru el sunt două tipuri de spectacole: cele care au închis o etapă și cele care au deschis alta; mai dragi îi sunt cele care au deschis etape deși critica le-a preferat pe celelalte. Am vrut să știu ce părere are despre sine și am primit un răspuns demn de o personalitate pentru care defini-



CONCURS

Premiu:
Cărți în valoare de
350.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1

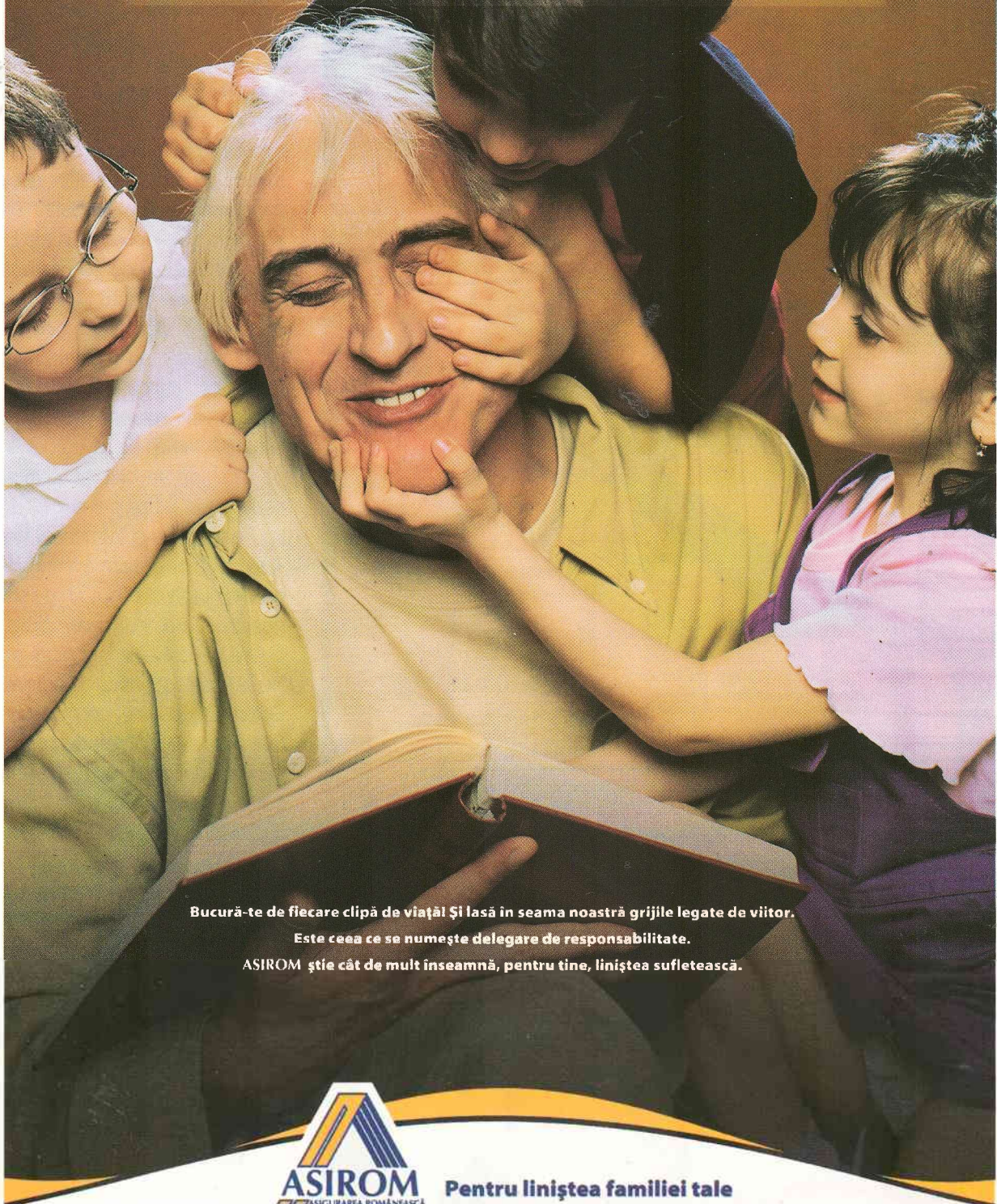
Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.
Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este
20 iulie 2001, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA NICULESCU

Niculescu

toriu este verbul a crea. „Cred că sunt un om incomod pentru unii care ar dori ca șefii să fie satisfăcuți. Niciodată nu am acceptat șefi: am prieteni sau am dușmani, nu șefi sau călăreți. Uneori sunt un gafeur extraordinar, sufăr de comoditate de multe ori, cu excepția meseriei mele. Cred că, într-un fel, această comoditate este un lucru de care aș vrea să scap pentru că începe să se apropie o perioadă altfel. Începem să îmbătrânim, încep să mă gândesc să las ceva în urmă. E foarte important să te apleci din ce în ce mai mult asupra lucrurilor spirituale. Cred că n-am terminat ceea ce trebuie să fac eu aici. Ar trebui să fiu un pic mai activ pentru că există niște gânduri și proiecte în domeniul televiziunii, al cinematografului, al teatrului pe care n-aș vrea să le las neterminate.” Care e lucrul cel mai important din viața unui om? „Cred că e foarte important să ajungi la o formă de cunoaștere spirituală.” Cel mai mare cadou de ziua lui ar fi fost dacă s-ar fi anunțat că România a intrat într-una dintre structurile organizatorice europene. Cea-laltă dorință despre care mi-a vorbit pare mai ușor de îndeplinit, cel puțin din punctul meu de vedere. „Toată viața mea aș fi vrut să am o garsonieră sau măcar o mansardă nenorocită la Londra. Și mi-o doresc în continuare. Dacă aș putea, prin teleportare, la sfârșitul fiecărei zile în loc să văd pe geam Bucureștiul, mi-ar plăcea să văd Londra, dar – și asta e motivul pentru care n-am rămas niciodată în străinătate – să fiu înconjurat de familia mea, de prietenii mei, lucru care este imposibil. Asta ar fi un tonifiant extraordinar pentru mine fiindcă e orașul pe care îl iubesc cel mai mult dintre toate orașele pe care le-am văzut în viața mea.”

CA SĂ TE BUCURI DE ACESTE MOMENTE DE LINIȘTE, EXISTĂ ASIROM



Bucură-te de fiecare clipă de viață! Și lasă în seama noastră grijile legate de viitor.

Este ceea ce se numește delegare de responsabilitate.

ASIROM știe cât de mult înseamnă, pentru tine, liniștea sufletească.



Pentru liniștea familiei tale

„Tricolorii”



DUPĂ UN SUSPANS ÎN NUMIREA SELECȚIONERULL

GICĂ HAGI SE ÎN

„Abonată” timp de un deceniu la calificarea de pe locul întâi din grupa preliminară, selecționata României se vede – într-o premieră hedorită – constrânsă de a-și limita aspirațiile la ocuparea poziției a doua care-i conferă șansa promovării printr-un meci (tur-retur) de baraj. Dacă „squadra azzurra” s-a instalat comod în fotoliul de lider, pentru noi realizarea obiectivului minimal consta în depășirea reprezentativei similare a Ungariei, principala contracandidată. Zis și făcut, cele două goluri ale lui Marius Niculae, înscrise în poarta vecinilor de peste Tisa, au consfințit o victorie pe cât de clară, pe atât de meritată. Mai chinută și mai cu emoții, izbânda de la Kaunas (2-1 cu Lituania) ne-a adus totuși în postura de favoriți ai poziției secunde în grupa a 8-a.

Toate bune și frumoase, dar – așa cum încheiam avangronica din numărul trecut al revistei noastre – bomba mare, „bomboana pe colivă” a fost pusă de însuși selecționerul **Ladislau Bölöni**. Din păcate, confrății lusitani au avut dreptate atunci când au dezvăluit că „Loți” purta tratative spre a prelua pe Sporting Lisabona. Timp de trei săptămâni, zvonul a fost capul de afiș al presei și principala știre a emisiunilor televizate. Odată transformat în certitudine, au urmat reacțiile firești, în primul rând ale președintelui F.R.F., Mircea Sandu. Mai puțin firesc a fost însă faptul că anumite rufe, mai mult sau mai puțin „curat murdare”, au ieșit la iveală. Astfel, mai marele fotbalului românesc (împuternicit de Comitetul Executiv să ia decizia în acest

sens) recunoaște **acum** că în vara anului 2000 l-a ales pe Bölöni în detrimentul altor antrenori deși acesta era rupt de 13 ani de realitățile fotbalului intern, dar mai ales pentru că era șomer și în litigiu cu Nancy, conținând însă faptul că era format la școala franceză de la Clairefontaine și antrenase în Hexagon etc. – ceea ce vine să confirme presupunerile pe care le-am făcut cu alt prilej. Vezi, Doamne, în traducere proprie, ar fi însemnat o mână de ajutor pentru cel care adunase 108 selecții în tricoul naționalei și înscrisesse 25 de goluri, dar tot astfel se explică și contractul cel mai mic – doar de 150.000 de dolari anual. Ca să fim exacti, se spune tot **acum**, laolaltă cu o serie de facilități, ar fi ajuns la 400.000 de dolari, la care s-ar fi adăugat o primă de calificare. Tot *post factum*, se afirmă că Bölöni ar fi continuat, indiferent de rezultatul barajului, iar prin obținerea calificării i s-ar fi prelungit contractul cu alți doi ani, fiind și majorat cu 50 la sută. Vorbe, vorbe... ba chiar amenințări de genul solicitării unei compensații de 150.000 de dolari (ca și cum Bölöni ar fi muncit 10 luni pe gratis – n.n.), al unor daune morale în valoare de un milion de „verzișori”, al înștiințării FIFA de existența a două contracte (ceea ce ar conduce la suspendarea semnatarului în cauză) ș.a.m.d.

Iată că, fără a fi avocatul nimănui, ne aflăm în fața paradoxului ca un antrenor al echipei naționale – pe cale de a-și realiza obiectivul – să-și dea demisia. Doar Mircea Rădulescu a mai procedat astfel (chiar în

OARCE A DOUA OARĂ LA NAȚIONALĂ

avion!), în timp ce Mircea Lucescu și Victor Pițurcă au fost demisi nejustificat (primul, după un 4-0 cu Austria, al doilea – după ce obținuse calificarea la EURO 2000 **fără înfrângere**). Este drept, Băloani a oferit o soluție de compromis: și la națională, și la Sporting – variantă care nu a fost acceptată. Iar cum pe 15 august, la Ljubljana, avem un „amical” cu Slovenia, iar la toamnă partidele cu Ungaria și Georgia, *timpul nu mai are răbdare*.

Astfel, au demarat căutările, „prin eliminare”. Desigur, după cum spunea „Nașu”, „Pițurcă ar fi cel mai nimerit antrenor”, dar „este acolo, la Steaua”; „Lucescu nu vrea, Puiu Iordănescu are probleme contractuale /cu Al Ain – n.n./, Țiți Dumitriu are și el probleme, iar Imi Ienei este aici”. Și continua: „Toți au probleme, mai puțin Hagi, dar și le-ar putea face”. Hopa, a zburat porumbelul! Ba chiar Gică, de prin Guadelupa, a ajuns urgent la Constanța (nimic rău!). Uite-așa, triumviratul a fost gata: Hagi + directorul tehnic Emeric Ienei + „secundul” Gabi Balint. Și încă: ar putea reveni, ca jucător, „cumnatul” Gică Popescu, tot într-un meci cu Ungaria sau măcar pentru „baraj”. În plus, nu ar fi exclus ca și Costel Gâlcă să-și facă reparația, lucru îmbucurător în condițiile indisponibilității de lungă durată a lui Paul Codrea.

Deși nu primise vreo ofertă concretă de la federație, Hagi folosea orice prilej pentru a reaminti că visul său cel mare rămâne să antreneze cândva echipa națională. În același timp, „boss”-ul federal mai lua tunurile de pe „trădătorul” și „de-

zertorul” Băloani, purtând discuții cu Puiu Iordănescu, al cărui contract cu șeicii putea fi reziliat întrucât o clauză prevede așa ceva în cazul dobândirii unui trofeu, ceea ce s-a și întâmplat (Cupa Președintelui). Pe de altă parte, intervievați, membrii Comitetului Executiv înclinau, în majoritatea lor, spre „varianta Hagi”. Mai mult, Mircea Lucescu vedea în Gică pe cel mai îndreptățit dintre posibili candidați, iar Emeric Ienei credea că ambiția machedonului îi recomandă și că, așa cum a fost ca jucător, va fi și un antrenor bun.

Dovedind că nu poartă ranchiună, „Piți” șochează exprimându-și părerea că trebuie să i se dea această șansă lui Hagi, „cel care și-a închinat toată viața fotbalului”, un mare jucător și cu aptitudini pentru meseria de antrenor.

Iar în momentul în care lobby-ul în favoarea lui Hagi se părea că a atins punctul culminant, a venit și prima povață – din partea lui Imi Ienei, echilibrat ca întotdeauna și având înțelepciunea vârstei: „În momentul în care se va așeza pe bancă,

Pagini realizate de POMPILIU L. DUMITRESCU ■

Foto: MEDIAFAX, AP și EPA – ROMPRES ■



Marius Niculae (stânga), autorul „dublei” în partida cu Ungaria

Gică va trebui să se mai tempereze și să acorde circumstanțe atenuante jucătorilor, pentru că nu am pomenit să existe fotbaliști care vor să evolueze slab.” Într-adevăr, nu este vorba doar de o „costumație diferită” – de la tricoul de jucător la treningul de antrenor – și Gică Hagi trebuie să fie conștient că își asumă unele riscuri. De altfel, în acest cor de opinii favorabile n-au întârziat să se strecoare și opinii de genul că s-ar urmări compromiterea imaginii lui Hagi în cazul unor

rezultate nefavorabile ori că Iordănescu nu a vrut să fie rival cu fostul său elev, căruia i-ar fi lăsat cale liberă.

Dar iată că week-end-ul din 23 și 24 iunie le-a prilejuit lui Mircea Sandu și Hagi purtarea a două runde de convorbiri, după care putem spune că **Gică se întoarce a doua oară la națională**, de această dată ca selecționer, ședința din 26 iunie a Comitetului Executiv acordând un vot mai mult formal pentru această numire.

Ladislau Băloani s-a „oprit” după meciul cu nr. 13 (!) la conducerea echipei naționale, realizând bilanțul: 8 victorii, 2 remize și 3 înfrângeri, 19 goluri înscrise și 13 primite.

Mircea Lucescu deține două recorduri: cel mai tânăr selecționer și 59 de partide la cârma „tricolorilor” (1981-1986); a obținut prima calificare la un campionat european (1984).

Emeric Ienei a avut două mandate: 1986-1990 (în premieră, la Coppa del Mondo, am trecut de grupe) și la C.E. 2000 (din nou am promovat din grupă).

Gheorghe Constantin a rezistat în 1990 doar la 4 partide, fiind demis după 0-3 „acasă” cu Bulgaria.

Lui **Mircea Rădulescu** (1990-1992) tot de la un meci cu Bulgaria i s-a tras (1-1 la Sofia) și de la un amical (0-1) în Grecia.

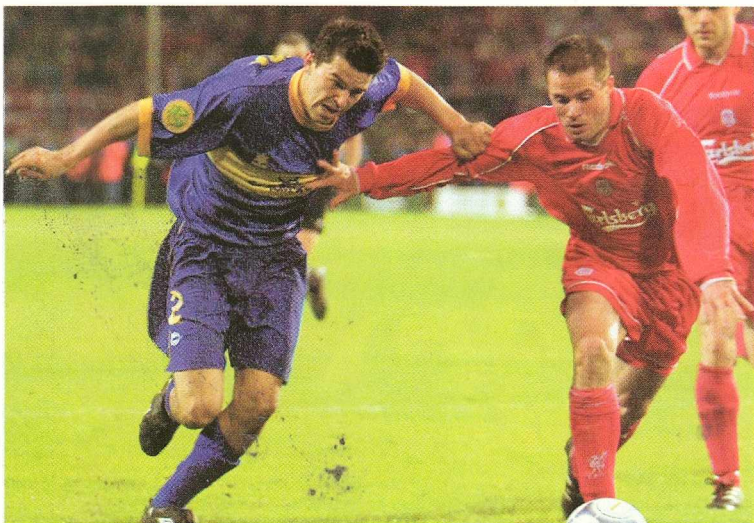
I-a succedat **Comel Dinu**, dar a fost demis după acel 2-5 de la Kosice, când a pierdut pe mâna lui Silviu Lung, impus de presă.

Anghel Iordănescu a avut mandatul cu cele mai bune rezultate din istorie (56 partide): la „mondiale” – „sferturi” în '94 și am trecut de grupă în '98; calificare la C.E. '96, dar trei înfrângeri în grupă.

Cât despre **Victor Pițurcă** (1998-1999), s-a acreditat ideea că a fost „victimă” cumnaților Hagi-Popescu.

Cupele europene

ÎNTRE PALIDE CONSOLĂRI ȘI SORTI FAVORABILI



Cosmin Contra (stânga) în disputa cu Jamie Carragher din finala Cupei UEFA

După cum se știe, sezonul 1996-1997 a încheiat cea de-a treia participare consecutivă realizată de Steaua în Liga Campionilor (L.C.). Ce a urmat,

ar fi fost mai bine să nu ne amintim, pentru a nu ne întrista prea rău. Referindu-ne numai la ediția precedentă a cupelor europene, **Dinamo** a capotat în

primul tur preliminar al L.C., iar **Universitatea Craiova** în singurul tur eliminatoriu din Cupa UEFA. **Rapid** a ajuns totuși în primul tur al celei din urmă competiții, fiind eliminată de Liverpool, echipa „cormoranilor” cucerind trofeul, în finala cu Alaves. Am intrat deja în „zona consolărilor”, întrucât la amintita echipă iberică a evoluat – cu brio – **Cosmin Contra**. De asemenea, este de admirat parcursul efectuat în L.C. de Galatasaray – echipa lui Hagi și Popescu, a antrenorilor Lucescu și Balint – pe care toți românii am adoptat-o sufletește.

Iată însă că după o lună (fără o zi!) de la tragerea cortinei în arena internațională, „sortii europeni” și-au spus cuvântul. De această dată, „ambasadoa-

rele” noastre (care au fost „capi de serie”) chiar că nu-l pot acuza pe Dumnezeu în privința adversarelor care le-au fost hărăzite. Dar, mai știi, să nu spunem hop – vorba proverbului – până nu am depășit obstacolul.

Așadar, în turul 2 al Ligii Campionilor, **Steaua** va întâlni (la 25 iulie și 1 august) pe învingătoarea dublei manșe dintre FK Sloga Jugomagnat (Macedonia) și FBK Kaunas (Lituania), partide care vor avea loc pe 11 și 18 iulie.

În singura fază eliminatorie din Cupa UEFA partidele vor avea loc pe 9 și 23 august, potrivit următorului program: **Dinamo** – KS Dinamo Tirana (Albania), **FC Brașov** – FC Mika Ashtarak (Armenia) și FK Atlantas

Divizia A

Cu ocazia încheierii campionatului național al primei divizii s-a acreditat pe alocuri ideea că acesta a fost „mai curat”, „mai cinstit” („mai uscat”?). Numai simpla enunțare a ipotezei respective ar constitui însă un vot de blam acordat celorlalte ediții în care, deși meciurile nu au fost la fel de neprihănite, au lipsit dovezile palpabile ale partidelor truate. Iernând confortabil în fotoliul de lider, **Steaua** și-a adjudecat destul de lejer cel de-al 21-lea titlu de campioană. **Dinamo** nu a mai realizat eventul, cucerind doar Cupa României, într-o finală cu proaspăt retrogradată (locul 15) **Rocar**. Surpriza a constituit-o **FC Brașov**, ocupanta ultimei trepte a podiumului și participantă astfel (după 27 de ani) în Cupa UEFA, dar al cărei antrenor, Gabriel Stan, trece cu arme și bagaje la Astra Ploiești, la schimb cu „pădura-

rul” Marin Barbu. Oricât le-o fi displăcut „câinilor roșii”, succesul din competiția K.O. a făcut ca și **Rapid** să prindă cupele europene. Mare perdantă se poate considera **FC Argeș**, ca și coach-ul său, Marian Bondrea, care a fost demis. **Gloria Bistrița** tocmai s-a făcut de răs în „Intertoto”, fotbaliștii acesteia luându-și astfel vacanța la care râvneau. **FC Național** a obținut salvarea de la înec datorită tânărului antrenor Cosmin Olăroiu, o reușită similară având Ilie Dumitrescu la **Oțelul Galați**. **Universitatea Craiova** a terminat doar pe locul 8, prilejuindu-i a doua decepție lui Ilie Balaci pe banca tehnică. Ploieștenele **Astra** și **Petrolul** nu au avut prea multe emoții în final, iar **Ceahlăul** lui Gheorghe Ștefan s-a salvat miraculos de la ocuparea unuia dintre locurile minate. Acestea au revenit ghinionistei **Foresta**

RĂZBUNAREA LUI NEPTUN

Suceava (locul 13), care a pierdut barajul cu **FC Baia Mare** (2-1 – după ce a condus cu 2-0; în tur, 0-1) și echipei președintelui Gheorghe Chivorchian, **FCM Bacău**, care nu a permis televizarea partidei retur (2-1,

același scor fiind înregistrat și la Constanța, de **Farul**; după reprizele de prelungiri, „marinarii” – ajutați de zeul Neptun – s-au impus cu 4-3 la loviturile de departajare). **Gaz Metan Mediaș** a fost o „lanternă” eternă.

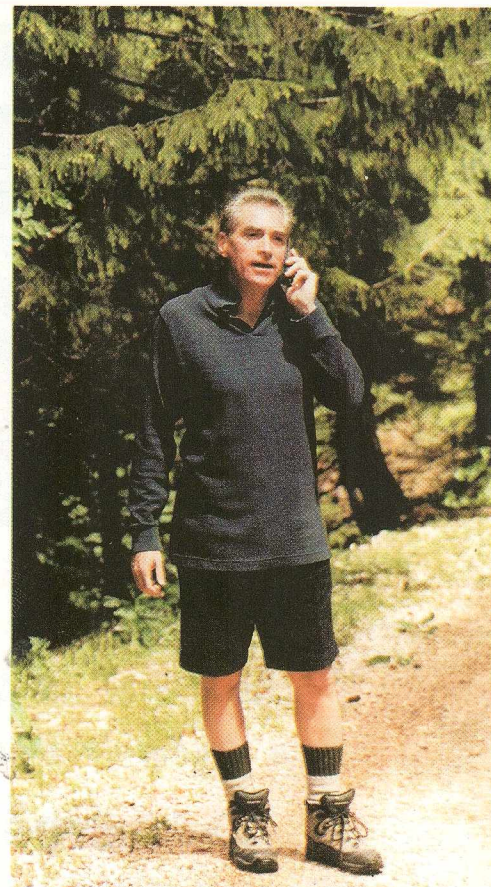
Cupa INTERTOTO

Oferind trei locuri în Cupa UEFA, „Intertoto” le-a atras în acest an pe **Universitatea Craiova** și **Gloria Bistrița**, cu tot inconvenientul cunoscut pentru echipele respective de a-și sacrifica vacanța. Simptomatic, prima manșă avea loc în Bănie cu mai bine de trei ore înaintea disputării finalei Cupei României! „Juveții” n-au obținut decât o remiză (3-3) în

fața albanezilor de la **FC Bylis Ballsh**, pe care i-au întrecut însă în deplasare cu 1-0, obținând calificarea. În schimb, **Gloria Bistrița** a dat cu piciorul unei mari șanse, aceea de a întâlni în turul următor pe însăși vestita **Paris Saint-Germain**. „Băieții” lui „tata” Jean Pădureanu au reușit „performanța” de a ceda (0-1) în fața pescarilor finlandezi de la **FC Jazz Pori** (cu șase amatori în formație), victoriă de pe teren propriu cu 2-1 fiind insuficientă. Încă o pagină rușinoasă în analele bietului nostru fotbal.

PETRE ROMAN, OMUL MUNTELUI

Mergând spre Cabana Diham, pe drumul care pornește de la Pârâul Rece, văd un bărbat vorbind la telefonul mobil. În viteza mașinii, mi se pare că e Petre Roman. Să fie el? Pe munte? Îi spun șoferului să oprească, mă uit cu atenție și realizez că nu m-am înșelat. Este chiar fostul președinte PD. O fi pasionat de motocros, pentru că exact în aceste momente are loc o etapă de Campionat Național a sportului cu pricina. Ba, un motociclist trece pe lângă noi, bruind liniștea și convorbirea domnului Roman. Aștept să încheie discuția purtată cu cineva necunoscut mie, după care îl rog să-mi spună dacă a venit la etapa de motocros. Doar nu mă întâlnesc în fiecare zi cu Domnia Sa în creierul munților. „Nu știam nimic de această etapă. Pur și simplu sunt un mare iubitor de munte. Am făcut un traseu până la Diham, care, se știe, este mai mult pentru plimbare.



De obicei, fac Piatra Mare sau Omu'. Vin în fiecare săptămână la munte. Așa mă simt bine."

C.M.



Într-o lume sufocată de banii murdari, de „politichie demagoagă“, de interese dintre cele mai meschine sau de parvenire culturală există încă miracole ale efemerei noastre treceri pe pământ.

C.E.

Talon de abonament

FLACĂRA

TOT despre TOT

s.c. Publicațiile **FLACĂRA** S.A.

Piața Presei Libere, nr. 1, sector 1, Cod poștal 71.341, București, ROMÂNIA

NITA'S EUROPEAN BAKERY



*Cofetăria Niță din New-York
vă așteaptă s-o vizitați când aveți
ocazia și să faceți cunoștință
cu produsele tradiționale românești*

**40-10 Greenpoint Ave.
Sunnyside, L.I.C., N.Y. 11104
Tel: 718-784-4047**

MINCU ȘI MÂNCAREA



Pentru oamenii cu memorie bună, numele lui Iulian Mincu spune multe. El a fost unul dintre favoriții lui Nicolae Ceaușescu, care îl numise la un moment dat ministru al sănătății. În această calitate, a fost autorul unui vestit Program de Alimentație Rațională care a avut drept efect pe termen lung înfometarea românilor și s-a concretizat prin punerea în aplicare a unor idei bizare privind nutriția cu gheare de pui și salamuri cu soia. După un popas prin anii '92-'94 pe la PDSR (care l-a numit pentru o scurtă și dezastuoasă perioadă iar ministru al

sănătății), Mincu a aterizat, firesc am putea spune, la PRM, pe a cărui listă a devenit deputat în actuala legislatură. Toate bune și frumoase, numai că după câteva luni de tăcere înțeleaptă, omul s-a repezit la tribună și a ținut un discurs fulminant tocmai despre faptul că populația suferă de subnutriție și că ne paște pe toți ulcerul. Nu putem să spunem decât că unii nu au pic de bun simț.

T.R.jr

Câștigătorii concursurilor din revista **Flacăra** nr. 6 sunt:

- Concurs „O istorie...” – LAURA BRĂNESCU – Alea Pinilor nr.3, sc.A, ap.14, et.4, cod 1800, Lugoj, jud. Timiș
- Concurs Nemira – VIORICA ȘOICA, str. Victor Hugo nr.52, cod 1900, Timișoara
- Concurs Niculescu – FELICIA MARIN – str. Română nr.10, bl.E1, sc.3, et.3, ap.57, cod 6200, Galați
- Concurs Albatros – CRISTINA-IOANA TOMA, str. Gh. Asachi nr.11, bl.A1, sc.C, ap.3, cod 2566, Cugir, jud. Alba
- Concurs Alifa – Csörgő Kálmán – str. Miron Cristea nr.8, cod 4200, Gheorgheni, jud. Harghita
- Concurs Sahib – GHEORGHIȚA BOLINTINEANU – str. Lavandei nr.1, bl.P34, sc.4, et.2, ap.57, sect.6, cod 77586, București
- Concurs Paramed – LAURA IOANA POPESCU – str. Meiului nr.15A, cod 73500, com. Pantelimon, jud. Ilfov
- Concurs Globe Impex S.R.L. – VENERA PÎRVULESCU – str. Al.I. Cuza nr.94, sect.1, București
- Concurs „Mașina de scris” – ION ȚIGĂERU – str. Unirii, bl.PTTR, tronson 1, et.4, ap.13, cod 5100, Buzău

Talon de abonament

Expeditor
NUMELE PRENUMELE Tel.
Str. Nr. Bl. Sc. Ap.
Cod. Poștal O.P. Localitatea Jud./Sector.

Abonându-vă la Flacăra, deveniți automat membru în clubul **Flacăra**. În această calitate veți primi:

- pentru un abonament pe 6 luni – Almanahul Rebus Estival 2001 **gratuit** ● pentru un abonament pe 12 luni – Almanahul Rebus Estival 2001, Almanahul **Flacăra** 2002 și Almanahul Rebus 2002 **gratuit**

Da, sunt interesat să mă abonez la revista **FLACĂRA**

-20%

- ☐ Pe 6 luni (în perioada -) - 95.000 lei
- ☐ Pe 12 luni (în perioada -) - 190.000 lei

Am achitat suma lei, cu mandat poștal nr. data în contul
2511.1-789.1/ROL al S.C. Publicațiile FLACĂRA S.A. - B.C.R. sector 1, București

Taxele de expediție vor fi suportate de către redacție.

Pentru relații suplimentare telefonați la

(04) 01-222.66.28 (difuzare)
(04) 01-224.36.88 (secretariat)
Fax: (04) 01-224.37.13



Previziuni - iulie 2001

Caracterizare generală

Opoziția dintre Saturn și Pluton, ce o vom resimți mai ales în a doua jumătate a lunii, va bloca într-o mare măsură capacitatea de comunicare și chiar va crea diverse obstacole pentru călători. În schimb, faptul că Jupiter își începe drumul prin zodia Racului, aduce o șansă în plus realizărilor în plan familial.



Text: **CRISTINA VANEA**

BERBEC

Veți avea parte de multă alergătură, care nu întotdeauna va avea rezultatele așteptate. Dacă doriți să faceți unele schimbări în gospodărie, șansa vă va surâde în a doua parte a lunii. Tot atunci ați putea primi vizita unor rude de pe alte meleaguri. Dacă aveți de semnat acte, intervalul 15-17 iulie vă va favoriza.

TAUR

Vă este destul de greu să vă descurcați cu cheltuielile. Intenția de a face o investiție de mai mari dimensiuni ar trebui să o discutați cu cei apropiați și mai ales să luați în calcul toate riscurile. Dacă aveți de dat un examen sau de făcut față unei activități intelectuale, vă veți descurca.

GEMENI

Traversați o perioadă extrem de agitată, care nu vă lasă timp nici măcar să respirați. Relația cu partenerul de viață este extrem de tensionată și, dacă nu veți fi mai atent, ea s-ar putea deteriora simțitor. Un câștig financiar vă va face să priviți mai încrezător în viitor.

RAC

Începând cu data de 13 iulie situația dv. se va îmbunătăți considerabil. Multe dintre planurile dv. vor începe a căpăta contururi reale. Sănătatea nu reprezintă punctul dv. forte și ați face bine să o menajați. N-ar fi exclus să suferiți o intervenție chirurgicală. În acest caz, însă, puteți miza pe o refacere rapidă.

LEU

Activitățile sociale vă umplu tot timpul liber. Relațiile pe care vi le veți face în această perioadă vă vor fi de mare ajutor în viitorul apropiat. Totuși, ar trebui să vă manifestați cu atenție, căci ați putea stâni gelozia partenerului de suflet, care este mai irascibil în această perioadă.

FECIOARĂ

V-ați asumat cam multe responsabilități și vă este greu să faceți față tuturor cerințelor. În casă atmosfera este destul de încordată, dar spre sfârșitul lunii lucrurile se vor mai relaxa cât de cât. O persoană cu funcție se va arăta plăcut impresionată de calitățile dv.

Unele dintre planurile pe care le aveți pentru timpul liber vă vor fi date peste cap, dar acest lucru nu vă va crea mari probleme. Dacă doriți să plecați într-o călătorie în străinătate, așteptați-vă la tot felul de obstacole și întârzieri. În plan profesional a venit timpul ca eforturile dv. să fie apreciate la justa lor valoare.

BALANȚĂ

Situația dv. generală s-a îmbunătățit într-o oarecare măsură, dar din a doua jumătate a lunii șansa vă va surâde cu adevărat. Oea mai mare parte a problemelor cu care v-ați confruntat până acum se va rezolva, ceea ce vă va face mai optimist, mai relaxat. În schimb situația materială vă va ridica oarece probleme.

SCORPION

Sunteți din ce în ce mai nemulțumit de felul în care evoluează lucrurile, dar nu este momentul să faceți vreo schimbare. Traversați o perioadă în care prudența și perseverența vor trebui puse pe primul plan. O sumă de bani va trebui cheltuită pentru îmbunătățirea sănătății, dar rezultatele vă vor satisface.

SĂGETĂTOR

CAPRICORN

La serviciu lucrurile se precipită, dar cum sunteți o persoană eficientă, veți reuși să vă descurcați. În a doua jumătate a lunii veți primi oferte de colaborare care vor fi deosebit de avantajoase. Partenerul de viață ar putea avea o realizare deosebită, ce vă va aduce multă bucurie amândurora.

VĂRSĂTOR

Vă așteaptă o perioadă de multă muncă, în care va trebui să dați dovadă de un plus de conștiinciozitate. Este posibil să aveți parte de unele schimbări, pe care, de altfel, le așteptați de mai mult timp. În relația cu ființa iubită încep să apară diverse neînțelegeri.

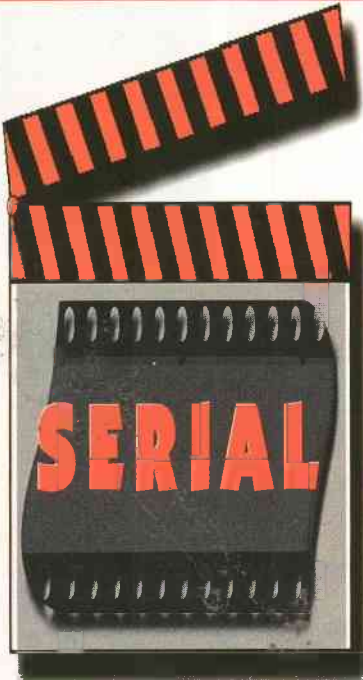
PEȘTI

Farmecul personal vă va da ocazia să vă remarcați în rândul persoanelor de sex opus. Vi se vor face ochi dulci și, dacă inima dv. nu este angajată într-o relație solidă, veți avea de unde să alegeți. Impulsivitatea dv. este accentuată în această perioadă, așa că nu faceți nimic înainte de a vă gândi de două ori la repercusiuni.

ASTROLOGIE
NON STOP
ÎN DIRECT
Tarif 57600 lei minutul
**SUNĂ SI AFLĂ
CUM STELELE
ÎȚI INFLUENȚEAZĂ VIAȚA !**
01-8990016

01 8990081
ÎN DIRECT
**NUMEROLOGIE
NON STOP
CARTOMANȚIE**
**DEZLEAGĂ MISTERUL
ÎMPREUNĂ CU NOI !**
LINE DE TAROT

LINE DE TAROT
NON STOP
Tarif 57600 lei minutul
**DACĂ AI PROBLEME DE
SĂNĂTATE, BANI, CARIERĂ, DRAGOSTE
SUNĂ ȘI NOI TE VOM AJUTA !**
ÎN DIRECT
01-8990078



TEMPORAR LIMBĂ	SEMN PRE- VESTITOR ASTA TINE DE ADUNARE				
IMN INSTIINTARE SCRISĂ					
FIR DE URZEALĂ ZIUA CURENTĂ					
				LOCUIITOR DE PE CON- TINENTUL NEGRU	
LIPSITĂ DE ORDINE APARAT MORSE	DEGAJAT CUTIE DE LEMN	OU DE PIATRĂ A CHIBZUI			
A ZUMZĂI SOBE DE FIER				LUCRURI GREU DE GĂSIT	
ȘIR ÎN CADĂ!			SPIN LIPSIT DE INTERES		
	A TREPIDA FEMEILE SULTANULUI				
SEMN DE SUR- PRINDERE RIDICAT		UȘOR A TIGHELI			
				FLUIER MULTIPLU	
MEȘESUGAR FIRE					
		PUSĂ LA RANĂ			
DORINTE ARZĂTOARE					

PUBLICATIILE

Flacăra



Societate comercială înmatriculată la
Oficiul Registrului Comerțului București
sub nr. J. 40/5888/1991 din 04.07.1991
Cod Fiscal R 1582276



S.C. PUBLICAȚIILE FLACĂRA S.A. este membru al
Biroului Român de Audit al Tirajelor - BRAT

Consiliul de Administrație:

Președinte - director general:
GEORGE ARION
Membri: **Manuela Ruxandra Arion, Alexandru Arion,**
Alexandru Păsărin, Dorin Stana

Director general-adjunct: **ALEXANDRU PĂSĂRIN**

Director executiv: **BEATRICE ANCA ARION**

Director distribuție: **GABRIEL BUMB**

Contabil șef: **ELENA ANGHEL**

Secretariat: **ILEANA TESELEANU** Tel: 224.36.88; 224.37.44

Fax: 224.37.13 E-mail: redactia@flacara21.ro

Adresa: București, sectorul 1, Piața Presei nr. 1, cod 71341.

Cont lei: - 2511.1-789.1/ROL BCR, sector 1, București

Cont valută: - 2511.1-789.3/USD BCR, sector 1, București

- 2511.1-789.2/DM BCR, sector 1, București

Fundația „Premiile Flacăra - România”



Președinte:

GEORGE ARION

Director executiv:

MANUELA RUXANDRA ARION

Cont lei: 2511.1-1373.1/ROL

BCR sector 1, București

Cod Fiscal 9607228

Flacăra

Fondată în 1911 de Constantin Banu

Redactor-șef: **ALEXANDRU ARION**

■ SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE - Petruț Stoian

■ REDACTORI - Ciprian Enea, Carla Mihăilă, Toma Roman jr.

■ SPORT - Pompiliu-Laurențiu Dumitrescu

■ FOTOREPORTER - Florin Ioniță

■ COLABORATORI PERMANENȚI - Nicolae Balotă, Ana Barton,
Grigore Constantinescu, Remus Andrei Ion, Ștefan Nicolae, Victor Niță,
Horia Pătrașcu, Ioana Preda, Bazil Ștefan, Alex. Ștefănescu, Tudor
Călin Zarojanu

■ CORESPONDENȚI ÎN STRĂINĂTATE - Gabriela Adam-Opail
(Austria), Alexandru Graur (Italia)

REBUS

Redactor-șef: **MIHAI ZGUBEA**

REBUSACHE

Redactor-șef: **DANIEL POPA**

■ REDACTOR ARTISTIC: Aurel Ștefan Alexandrescu

■ CORECTURĂ: Ioan Grigoriță

TEHNOEDACTARE COMPUTERIZATĂ: Felix Dumitru Grigore, Doru Vintilă

DISTRIBUȚIE: (222.66.28; 222.67.38): Elizabeta Blagoci, Mircea Botean,
Marian Celcan, Cătălin Helișan, Valerică Leon, Valeriu Radu

PUBLICITATE: Agenția ADJUST Tel/Fax: 232.14.43

FINANCIAR-CONTABILITATE: Florența Tudor

ADMINISTRATIV: Mihai Spiridon

Cititorii din țară și din străinătate se pot abona prin Societatea
Comercială „Publicațiile Flacăra” S.A., telefon 222.66.28 222.67.38, fax.
224.37.13. la adresa: Piața Presei nr. 1, sector 1,
cod 71341 - București, România

Cititorii se pot abona și prin **S.C. MT PRESS IMPEX S.R.L., București**
Tel./Fax: 01/627.66.65; 01/323.38.56

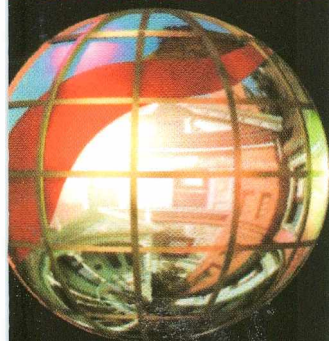
Foarte important!

Potrivit art. 206 CP, responsabilitatea juridică pentru
conținutul articolului aparține autorului. De asemenea, în
cazul unor agenții de presă și personalități citate, responsa-
bilitatea juridică le aparține.

ISSN: 1220-773x

Tipar: MEGAPRESS - BUCUREȘTI

CONIMPEX



CONSTRUCȚII ȘI SERVICII

EDIUL CENTRAL:
ROMÂNIA - BUCUREȘTI
Calea 13 Septembrie
nr. 129 - Sector 5
Tel.: 01-411 33 46
Fax: 01-140 16 61

CONIMPEX HOLDING CO. este format din două firme cu capital integral privat, cu personalitate juridică română:

CONIMPEX COMPANY SRL.

Nr.Reg.com. J 40 /8128 /1991, s-a clasat în 1997 pe locul 7 în *Topul National al Firmelor* la categoria "firme mari de construcții din sectorul privat", și pe locul 3 în *Topul Firmelor din Municipiul București* - categoria firmelor mari de construcții.

CONIMPEX GROUP S.A.

Nr.Reg.Com. J 40/2415/1994, cu realizări similare dar cu un obiect de activitate mai larg.

Grupul de firme CONIMPEX are sediul central și bazele principale de producție în București, și sucursale în județele: VÂLCEA, PRAHOVA, HARGHITA și ARGES, astfel încât poate desfășura activități pe o arie largă, incluzând județele Ilfov, Dâmbovița, Călărași, Ialomița, Covasna și Brașov.

Obiectul principal al activității grupului de firme CONIMPEX este plasat în domeniul construcțiilor: clădiri civile și industriale drumuri și poduri, lucrări edilitare etc.

Pentru aceste categorii de lucrări, firmele CONIMPEX oferă execuție completă în antrepriză generală și servicii auxiliare:

- studii și asistență tehnico - economică,
- proiectare urbană și arhitectură peisageră,
- proiectare completă pentru noi obiective de investiții, renovări, consolidări, amenajări, extinderi,
- obținerea avizelor și autorizației de construire,
- design publicitar și intermedieri imobiliare.

PROIECTARE ASISTATĂ DE COMPUTER



PROFILUL COMPANIEI

OBIECTIVE INDUSTRIALE



CLĂDIRI DE BIROURI ȘI BĂNCI



HOTELURI ȘI SPITALE

CASE ȘI VILE



RENOVĂRI, CONSOLIDĂRI, EXTINDERI





BANCA
COMERCIALA
ROMANA



Banca de care aveți nevoie !